European Asylum Support Office

EASO-ov praktični vodič za pronalaženje porodice

EASO-ova serija praktičnih vodiča

Mart 2016.

SUPPORT IS OUR MISSION

European Asylum Support Office

EASO-ov praktični vodič za pronalaženje porodice

EASO-ova serija praktičnih vodiča

Mart 2016.

SUPPORT IS OUR MISSION

Više informacija o Evropskoj uniji je dostupno na internetu (http://europa.eu).

Štampa ISBN 978-92-9465-231-7 doi:10.2847/495527 BZ-08-21-244-BS-C
PDF ISBN 978-92-9465-230-0 doi:10.2847/549742 BZ-08-21-244-BS-N

© Evropska kancelarija za podršku azilu, 2016.

Ni EASO ni bilo koja osoba koja djeluje u njezino ime se neće smatrati odgovornima za načine na koje se upotrebljavaju ovdje sadržane informacije.

Sadržaj

Skraćenice u upotrebi 5

Uvod 8

Zašto je ovaj *praktični vodič* kreiran? 8

Na koji način je ovaj *praktični vodič* povezan s drugim EASO-vim alatima za podršku? 8

Šta sadrži ovaj *praktični vodič*? 8

Koje je područje primjene ovog *praktičnog vodiča*? 9

Kako je ovaj *praktični vodič* osmišljen? 9

Kako koristiti ovaj *vodič*? 9

Poglavlje 1 Okolnosti pronalaženja porodice 10

1. Zašto je pronalaženje porodice neophodno? 10
   Međunarodni i regionalni pravni okviri 10
2. Svrha pronalaženja porodice 12
3. Ko treba biti uključen u pronalaženje porodice? 13

Poglavlje 2 Proces pronalaženja porodice 16

1. Dijagram toka procesa pronalaženja porodice 16
2. Principi i mjere zaštite 18
   A. Najbolji interes djeteta (BIC) 18
   B. Proceduralne mjere zaštite 19
   C. Pokretanje bez nepotrebnog odlaganja 24
   D. Saradnja između različitih aktera 25
3. Faze procesa 26
   A. Prije pronalaženja porodice 26
   B. Sprovođenje pronalaženja porodice 26
   C. Ishod pronalaženja porodice 28

Poglavlje 3. Pregled prakse u EU+ državama 30

1. Vremenski okvir za poduzimanje procesa 30
2. Odgovorni akteri 31
3. Metode pronalaženja porodice 32
   A. Pregled korištenih metoda 32
   B. Opis metoda i primjeri nacionalnih praksi 34
   C. Postojeće proceduralne mjere zaštite 40
   D. Izazovi 45

Poglavlje 4: Zaključci i preporuke 48

Zaključci 48

Preporuke 49
   Prije početka pronalaženja porodice 49
   Tokom procesa 50
   Nakon procesa pronalaženja porodice 51
   Jačanje saradnje: 51

Aneks 1: Rječnik 52
Metodologija 52
Aneks 2: Pravni okvir 66
1. Međunarodno zakonodavstvo 66
2. EU pravna tečevina 67
3. Nacionalno zakonodavstvo 69
4. Dodatne smjernice 73
Aneks 3: Relevantni projekti i inicijative 74
Aneks 4: Publikacije 81
Aneks 5: Metode pronalaženja porodice koje se koriste u EU+ 86

Skraćenice u upotrebi

AT	Austrija
ATD	Direktiva 2011/36/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. aprila 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti njegovih žrtava i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP. Spominje se i kao Direktiva o borbi protiv trgovine ljudima
BE	Belgija
BG	Bugarska
BIA	Procjena najboljeg interesa
BIC	Najbolji interes djeteta
BID	Utvrđivanje najboljeg interesa
CEAS	Zajednički evropski sistem azila
COM	Evropska komisija
CRC	Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta
CY	Kipar
Dablinska uredba III, revidirana	Uredba (EU) br. 604/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (revidirana)
DČ	Države članice EU
DE	Njemačka
DK	Danska
Države članice EU i pridružene države članice	Države članice EU i Norveška
EASO	Evropska kancelarija za podršku azilu
EE	Estonija
EMN	Evropska migracijska mreža
EU	Evropska unija
FI	Finska
FR	Francuska
FRA	Agencija Evropske unije za fundamentalna prava
FRD	Direktiva Vijeća 2003/86 EZ od 22. septembra 2003. o pravu na spajanje porodice. Spominje se i kao Direktiva o spajanju porodice
Frontex	Evropska agencija za upravljanje operativnom saradnjom na vanjskim granicama država članica Evropske unije
HU	Mađarska

ICRC	Međunarodni komitet Crvenog krsta
IE	Irska
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
ISS	Međunarodna socijalna služba
IT	Italija
LT	Litvanija
LU	Luksemburg
LV	Latvija
MT	Malta
Nidos	Nidos fondacija (institucija za starateljstvo i zbrinjavanje maloljetnika bez pratnje, podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj)
NL	Nizozemska
NO	Norveška
NVO	Nevladina organizacija
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava
PL	Poljska
Provedbena uredba br. 118/2014	Provedbena uredba Komisije (EU) br. 118/2014 od 30. januara 2014. o izmjeni Uredbe (EV) br. 1560/2003 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EV) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica
PT	Portugal
QD revidirana	Direktiva 2001/95/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. decembra 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uslove za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (revidirana). Spominje se i kao revidirana Direktiva o kvalifikacijama (revidirana)
RCD revidirana	Direktiva 2013/33/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu (revidirana). Spominje se i kao revidirana Direktiva o uslovima za prihvat
Revidirana APD	Direktiva 2013/32/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (revidirana). Spominje se i kao revidirana Direktiva o postupcima azila
RO	Rumunija
SE	Švedska
SI	Slovenija
SK	Slovačka
THB	Trgovina ljudima
UAM	Maloljetnici bez pratnje
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

UNHCR	Visoki komesar Ujedinjenih naroda za izbjeglice
Unicef	Fond Ujedinjenih naroda za djecu
Uredba o Eurodacu	Uredba (EU) br. 603/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o uspostavljanju sistema „Eurodac” za poređenje otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013 o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i o zahtjevima za poređenje s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europola u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Evropske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacionim sistemima u području slobode, sigurnosti i pravde (revidirana)
Ženevska konvencija iz 1951.	Konvencija UN-a o statusu izbjeglica iz 1951. (i Protokol o statusu izbjeglica iz 1967.)

Uvod

Ovaj dokument je štampana verzija interaktivnog elektronskog dokumenta, *EASO-ov praktični vodič za pronalaženje porodice*, koji možete pronaći na www.easo.europa.eu.

Zašto je ovaj *praktični vodič* kreiran?

Pravni instrumenti koji su sastavni dio zajedničkog evropskog sistema azila (CEAS) predviđaju obavezu država članica da započnu proces pronalaženja članova porodice djece bez pratnje kojima je možda potrebna međunarodna zaštita kada je to u njihovom najboljem interesu. Posljedično, EASO je održala niz sastanaka stručnjaka po pitanju pronalaženja porodice između 2013. i 2015. godine. U sklopu ove vježbe je izvršeno mapiranje politika i praksi država EU+ u pogledu pronalaženja porodice. Nalazi iz ove konsultacije su pokazali raznolikost praksi među EU+ zemljama.

Na koji način je ovaj *praktični vodič* povezan s drugim EASO-vim alatima za podršku?

EASO-va misija je pružanje podrške zemljama članicama EU i udruženih zemalja (Lihtenštajn, Norveška i Švicarska) između ostalog, pomoću zajedničke obuke i zajedničkih standarda kvaliteta, te zajedničkih informacija o zemlji porijekla. Kao što je slučaj kod svih EASO-ovih alata za podršku, ovaj *EASO-ov praktični vodič* zasniva se na zajedničkim CEAS standardima. Ovaj vodič treba posmatrati kao dopunu drugim dostupnim EASO-ovim alatima za podršku. Njegova dosljednost s tim alatima je bila primarno pitanje, posebno u odnosu na druge alate vezane za djecu, poput publikacije, *EASO-vog Praktičnog vodiča za procjenu dobi* i EASO-vog modula osposobljavanja *Intervjuiranje djece*.

Šta sadrži ovaj *praktični vodič*?

Ovaj praktični vodič pruža niz referentnih materijala i smjernica o pronalaženju porodice, kao i mapiranje trenutnog stanja u EU+ državama.

Vodič je sačinjen na četiri međusobno uvezana stuba:

- Prvo poglavlje, *Okolnosti pronalaženja porodice*, je uvod u temu, uključujući motivaciju, aktere i ciljeve procesa.
- Drugo poglavlje, *Proces pronalaženja porodice*, sadrži Općiopći model dijagrama toka koji pruža vizuelnu sliku važnih elemenata koje treba naglasiti u svakoj fazi procesa. Bavi se pitanjem kako princip najboljih interesa djeteta sadržan u UN Konvenciji o pravima djeteta i Pravnoj tečevini EU o azilu može da se operacionalizira i da se proceduralne zaštitne mjere implementiraju u taj proces.
- Treće poglavlje se bavi pitanjem *Pregleda praksi EU+ država* o pronalaženju porodice, uključujući ključne nalaze mapiranja koje je inicijalno izvršeno 2013. godine i ažurirano 2015. godine.
- Četvrto poglavlje publikacije, *Zaključci i preporuke*, sadrži kompilaciju zaključaka i preporuka koji za cilj imaju promovisanje sličnih standarda i garantuje poštovanje dječijih prava.

Publikacija je nadopunjena nizom aneksa:

- *Terminologija* — uglavnom usmjerena na identificiranje i/ili razvijanje zajedničkog razumijevanja najrelevantnijih pojmova koji se koriste u procesu pronalaženja porodice.
- *Pravni okvir* — namijenjen da služi kao referentna tačka za identificiranje relevantnih instrumenata i odredbi na međunarodnom, evropskom i nacionalnom nivou.
- *Projekti i inicijative* — usmjereni na identificiranje relevantnih projekata i inicijativa u pronalaženju porodice koje sprovode međunarodna ili evropska tijela, nacionalne uprave, međunarodne međuvladine organizacije (IGO) i nevladine organizacije.
- *Publikacije* — sastavlja bitnu dokumentaciju i studije o pronalaženju porodice koje razvijaju nacionalna tijela i međunarodne međuvladine organizacije (IGO) i nevladine organizacije.
- *Mapiranje metoda* — odražava metodologiju koju koriste EU+ države prilikom sprovođenja postupka i provjeravanja porodičnih veza između djeteta i pronađenog člana porodice ili srodnika.

Koje je područje primjene ovog *praktičnog vodiča*?

Publikacija ima za cilj da pruži smjernice o ključnim aspektima procesa pronalaženja porodice, a posljedično i ostalih aspekata koji su u vezi s procesom pronalaženja porodice, poput trajnih rješenja ili određivanja najboljih interesa djeteta koji nisu istraženi u vodiču.

Kako je već spomenuto, ovaj vodič nije usmjeren na iscrpljivanje teme pronalaženja porodice, te se stoga nakon procjene i ažuriranja informacija predviđaju dodatna izdanja ovog vodiča u budućnosti, ovisno o potrebama ciljne grupe.

Kako je ovaj *praktični vodič* osmišljen?

Ovaj praktični vodič je razvio EASO a pregledala Evropska komisija i stručnjaci iz EU+ država, kao i međunarodne međuvladine organizacije (IGO) i nevladine organizacije. Značajan doprinos je omogućila i radna grupa sačinjena od predstavnika EU+ država, Agencija Evropske unije za fundamentalna prava (FRA), Visoki komesar Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i relevantne međunarodne i nevladine organizacije koje su stručne u toj oblasti, kao što su Međunarodna organizacija za migracije (IOM), Međunarodni komitet Crvenog krsta (ICRC) i Nidos (institucija za starateljstvo i zbrinjavanje maloljetnika bez pratnje, podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj). Vodič je proizvod različitih iskustava i odražava zajedničke standarde i cilj da se uspostave visokokvalitetne procedure međunarodne zaštite.

Kako koristiti ovaj *vodič*?

U svrhu vodiča, neki pojmovi koji se uobičajeno koriste u sadržaju ove publikacije (pronalaženje porodice, dijete bez pratnje, staratelj, EU+ države) sa svojim specifičnim značenjima su navedeni u nastavku kako bi se olakšalo čitanje i razumijevanje ovog vodiča. *Terminologija* (Aneks 1 publikacije) sadrži više informacija o ovim pojmovima i dodatnu terminologiju koja je prepoznata kao korisna za učesnike u pronalaženju porodice.

Pronalaženje porodice je potraga za članovima porodice (uključujući srodnike ili prethodne staratelje, ako se radi o djetetu bez pratnje) s ciljem obnavljanja porodičnih veza i spajanja porodice ([1]) kada oni podrazumijevaju najbolje interese djeteta.

Dijete i **maloljetnik** se smatraju sinonimom (svaka osoba ispod 18 godina starosti) i u ovoj publikaciji se koriste oba pojma. Pojam koji preferira EASO je dijete, međutim, pojam maloljetnik se bira kada se izričito koristi u pravnim odredbama ili specifičnim članovima (naprimjer, odredbama pravne tečevine EU o azilu).

Kao što je gore navedeno**,** pojam **dijete bez pratnje** se primjenjuje kao sinonim za maloljetnika bez pratnje i definiše se kao dijete/maloljetnik koji na teritoriju EU+ država dolazi bez pratnje odrasle osobe odgovorne za njega ili nju bilo po zakonu ili praksi date države i sve dok on/ona ne budu zbrinuti od strane takve odrasle osobe smatra se da je to dijete/maloljetnik koji je ostavljen bez pratnje nakon što je on ili ona ušlo na teritoriju EU+ država.

Ne postoji Općiopći konsenzus o definiciji **staratelja** i u praksi se često **staratelj** poistovjećuje s likom zastupnika ili socijalnog radnika. Međutim, za svrhe ovog vodiča, **starateljem** se smatra nezavisna osoba koja štiti djetetove najbolje interese i Općeopće blagostanje.

Pravna tečevina **EU o azilu** sastoji se od sljedećeg niza pravnih instrumenata EU: Revidirane direktive o uslovima prihvata u azil, revidirane Direktive o procedurama za azil, Direktive o kvalifikacijama, Direktive o privremenoj zaštiti (nije pokrenuta), revidirane Dablinske uredbe i revidirane Eurodac uredbe. Kompilaciju međunarodnih, evropskih i nacionalnih uredbi i pravnih instrumenata povezanih s traženjem porodice možete pronaći u Aneksu 2 *Pravni okvir* ove publikacije.

Za svrhe ovog vodiča, države članice EU plus Norveška se nazivaju **EU+ države**.

([1]) U skladu sa članom 22 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta „...pravo na traženje roditelja ili drugih članova porodice bilo kojeg djeteta izbjeglice u cilju sticanja informacija za ponovno spajanje s njegovom ili njezinom porodicom" i sa članom 10(3)(a) Direktive o ponovnom spajanju porodice (2003/86/EU) koji predviđa da države članice odobravaju ulazak i boravak njegovih/njezinih rođaka prvog stepena po direktnoj uzlaznoj liniji bez primjene zahtjeva iz člana 4(2). Ovo odobrenje može se primijeniti na njegovog/njezinog zakonskog staratelja ili bilo kojeg drugog člana porodice, gdje izbjegli maloljetnik nema srodnika po direktnoj uzlaznoj liniji ili je takve srodnike nemoguće pronaći.

Poglavlje 1 Okolnosti pronalaženja porodice

Ovo poglavlje istražuje razloge zbog kojih pronalaženje porodice moraju izvršiti nacionalna tijela kako bi se ispunila prava djece bez pratnje kojima je potrebna međunarodna zaštita u skladu s principima i pravima koji su sadržani u međunarodnom i evropskom zakonodavstvu. Pored toga, ovo poglavlje postavlja ciljeve procesa pronalaženja porodice u kontekstu međunarodne zaštite.

1. Zašto je pronalaženje porodice neophodno?

Neka djeca se preko granica kreću bez brige odgovorne odrasle osobe ili su ostavljena bez pratnje nakon ili prije ulaska na teritoriju Evrope. Zbog svoje suštinske ranjivosti, djeca koja samostalno putuju kroz nepoznate države su izložena većem riziku od nasilja i zlostavljanja. U određenim slučajevima, drugi faktori mogu pojačati njihovu ranjivost, jer dijete može biti bez dokumenata, bez državljanstva ili mu treba međunarodna zaštita. Cilj Agende EU o pravima djeteta ([2]) je pojačati punu obavezu EU — kako je i sadržano u Lisabonskom sporazumu i Povelji o temeljnim pravima Evropske unije — promovirati, štititi i ispuniti prava djeteta u svim relevantnim politikama i akcijama EU. Član 24 Povelje o temeljnim pravima Evropske unije ([3]), predviđa da djeca imaju pravo na takvu zaštitu i njegu koji su neophodni za njihovo blagostanje, da im je dozvoljeno da slobodno iznose svoje stavove i da bi se takvi stavovi trebali uzeti u razmatranje u pitanjima koja se tiču djeteta, u skladu s njegovim uzrastom i zrelošću. Princip najboljeg interesa djeteta, sadržan u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (u daljem tekstu CRC), potvrđen je u Povelji navodeći da u svim radnjama koje se odnose na djecu, bilo da ih vrše javne vlasti ili privatne institucije, najbolji interesi djeteta moraju uvijek biti primarni.

Pravna tečevina EU o azilu je jedna od oblasti gdje je ova posvećenost ojačana revidiranim zakonodavstvom uvodeći dodatne mjere zaštite djece bez pratnje koja su se prijavila za međunarodnu zaštitu. Pronalaženje porodice je jedna od oblasti u kojoj se zahtijevaju posebna pažnja i posvećeni odgovori. Pored toga, cilj Agende EU o pravima djeteta je pojačati punu obavezu EU — kako je i sadržano u Lisabonskom sporazumu i Povelji o temeljnim pravima Evropske unije — promovirati, štititi i ispuniti prava djeteta u svim relevantnim politikama i akcijama EU.

Međunarodni i regionalni pravni okviri

Kako se navodi u preambuli CRC-a ([4]), porodicu kao osnovnu društvenu grupu i prirodno okruženje za razvoj i blagostanje svih njezinih članova, a posebno djece, kao takvu treba štititi i pomagati. Princip porodičnog jedinstva, dalje priznato u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima (član 8) i u pravnoj tečevini EU o pitanjima azila treba uzeti u obzir prilikom procjenjivanja najboljih interesa djeteta. U skladu sa članom 24(3) Povelje o temeljnim pravima Evropske unije i članom 23(2) revidirane RCD direktive, članom 23 QD direktive, članom 6(3) i članom 8 revidirane Dablinske uredbe III ([5]), porodično jedinstvo je dio takve procjene, zajedno s blagostanjem i razvojem maloljetnika, te razmatranjem sigurnosti i osiguranja maloljetnika i stavova maloljetnika u skladu s njegovim ili njezinim uzrastom i zrelošću.

Osim najboljih interesa djeteta, u specifičnom kontekstu traženja porodice brojna druga prava, kako je sadržano u CRC-u, su aktuelna kada se razmatra traženje porodice. Ona uključuju:

- Pravo na **ime, nacionalnost i roditeljsku brigu** (član 7):
  Svako dijete ima pravo, koliko god je to moguće, da poznaje svoje roditelje te da se oni o njemu/njoj brinu.
- Pravo na **očuvanje identiteta uključujući nacionalnost, ime i porodične odnose** (član 8):
  Identitet djeteta uključuje rodni identitet, seksualnu orijentaciju, vjeru, uvjerenja, kulturni identitet, ličnost i pravo na pristup informacijama o biološkoj porodici, u skladu sa zakonskim uredbama date države (kako je navedeno u OpćeOpćem komentaru CRC-a br. 14).

([2]) Agenda EU o pravima djeteta dostupna je na http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52011DC0060.

([3]) Povelja o temeljnim pravima Evropske unije dostupna je na http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT.

([4]) Konvencija o pravima djeteta dostupna je na http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx.

([5]) Osim spomenutih odredbi, zaštita porodičnog jedinstva je dodatno priznata u Uvodnim izjavama 9 revidirane RCD, Uvodnim izjavama 16 Dablinske uredbe III i Uvodnim izjavama 18 revidirane QD direktive.

- Pravo na **očuvanje porodičnog okruženja i održavanje privatnih odnosa** i direktan kontakt s roditeljima djeteta (član 9, sličan sadržaj može se pronaći u članu 24(3) Povelje o temeljnim pravima Evropske unije ([6])):
  Dijete se neće razdvajati od svojih roditelja protiv vlastite volje, osim ako ovlaštena tijela koja podliježu sudskoj provjeri utvrde, u skladu s primjenjivim zakonom i procedurama, da je takvo razdvajanje neophodno zbog najboljih interesa djeteta. Države potpisnice će dalje poštovati pravo djeteta koje je razdvojeno od jednog ili oba roditelja da zadrži privatne odnose i redovan direktan kontakt s oba roditelja, osim ako to nije suprotno najboljim interesima djeteta.

- Pravo na **ponovno spajanje porodice** (članovi 10 i 22):
  Zahtjeve djeteta ili njegovih/njezinih roditelja za ulazak ili izlazak iz države potpisnice s ciljem ponovnog spajanja porodice će rješavati države potpisnice na pozitivan, human i brz način. Države potpisnice dalje se brinu da podnošenje takvog zahtjeva nema nikakve štetne posljedice ni za podnosioce ni članove njihovih porodica. Dijete čiji roditelji prebivaju u različitim državama će imati pravo da održava redovan, osim u vanrednim okolnostima, lični odnos i direktan kontakt s oba roditelja.
  Dalje, član 22 utvrđuje da države potpisnice pružaju saradnju u svim naporima [...] da zaštite i pomognu takvom djetetu i pronađu roditelje ili druge članove porodice bilo kojeg izbjeglog djeteta kako bi se dobile informacije neophodne za ponovno spajanje s njegovom ili njezinom porodicom. U tom pogledu, član 10(3)(a) Direktive o ponovnom spajanju porodice nalaže da države članice odobravaju ulazak i prebivalište njegovih/njezinih srodnika prvog stepena u direktnoj uzlaznoj liniji srodstva primjenjujući zahtjeve iz člana 4(2). Ovo odobrenje može se primijeniti na njegovog/njezinog zakonskog staratelja ili bilo kojeg drugog člana porodice, gdje izbjegli maloljetnik nema srodnika po direktnoj uzlaznoj liniji ili je takve srodnike nemoguće pronaći.

- Poštovanje **stavova djeteta** (član 12, i slično pozivanje na ovo pravo je predviđeno članom 24(1) Povelje o temeljnim pravima Evropske unije):
  Sva djeca imaju pravo na slobodno iznošenje svojih stavova. Stavovima djeteta će se dodijeliti određena težina za sva pitanja koja se tiču njega/nje, u skladu s njegovim/njezinim uzrastom i zrelošću. U ove svrhe djetetu će se posebno dati prilika na saslušanje u bilo kom sudskom i administrativnom postupku koji ga/je se tiče.

- Zaštita od uplitanja u **privatnost, porodični život, dom i korespondenciju** (član 16):
  Štiti privatni život djece od proizvoljnog uplitanja javnih vlasti i privatnih organizacija, poput medija. Ova zaštita pokriva četiri različite oblasti: privatni život, porodični život, dom i korespondenciju.

- Posebna pomoć i zaštita **djece koja su privremeno ili trajno lišena porodičnog okruženja** (član 20):
  Dijete koje je privremeno ili trajno lišeno svog porodičnog okruženja, ili u čijem je najboljem ličnom interesu da mu ne bude dozvoljen ostanak u tom okruženju, imaj pravo na posebnu zaštitu i pomoć koju pruža država. Države potpisnice u skladu sa svojim nacionalnim zakonima će omogućiti alternativnu brigu za takvo dijete.

- Pravo izbjegle djece ili djece koja traže azil na **zaštitu i humanitarnu pomoć** kada se prijavljuju ili im se dodjeljuje **status izbjeglice i pravo da pronađe svoje članove porodice kako bi se dobile informacije neophodne za ponovno spajanje s porodicom** (član 22):
  Posebno kada se radi o djeci izbjeglicama, CRC (član 22) priznaje kako pravo na primanje određene zaštite i humanitarne pomoći, tako i pomoć u pronalaženju roditelja ili ostalih članova porodice i pravo na primanje iste zaštite kao i bilo kojeg djeteta koje je privremeno ili trajno lišeno svog porodičnog okruženja. To pravo, kao kamen temeljac procesu pronalaženja porodice za djecu bez pratnje koja imaju potrebu za međunarodnom zaštitom, široko je priznato u pravnoj tečevini EU (član 24(3) revidirane RCD, član 31 revidirane QD, član 6(4) i član 8 revidirane Dablinske uredbe III) i u zaključku podložno razvoju tokom publikacije.

- Pravo svakog djeteta na **životni standard adekvatan za dječiji fizički, mentalni, duhovni, moralni i društveni razvoj** (član 27):
  Kao i s većinom gore navedenih prava, ovo pravo se posebno odražava na pravnu tečevinu EU o azilu, posebno kada je donesena odluka da nacionalne vlasti moraju obezbijediti adekvatne uslove prijema za djecu koji će biti dostupni (član 23(1) revidirana RCD).

Evropska komisija pruža pomoć državama članicama u polju dječije zaštite prilikom implementacije EU zakona, ili istraživanju novih dimenzija polja politike, uključujući iniciranje novog ili predlaganje izmjena i dopuna postojećeg zakonodavstva. U skladu s tim, Akcijski plan EU za maloljetnike bez pratnje (2010-2014.) ([7]), ojačao je pronalaženje porodice kao ključni element principa obezbjeđivanja porodičnog jedinstva. Za vrijeme 9. evropskog foruma

([6]) Povelja o temeljnim pravima Evropske unije dostupna je na http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT.

([7]) Dostupno na https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/action_plan_on_unacompanied_minors_en_1.pdf.

o pravima djeteta, Koordinaciji i saradnji u integriranim sistemima dječije zaštite 2015. godine, Evropska komisija je za diskusiju predstavila 10 principa koji se zasnivaju na pristupu dječijih prava ([8]). Ovi principi u potpunosti priznaju djecu kao nosioce prava, stavljajući naglasak na jačanje dječije otpornosti i sposobnost da traže svoja prava, uz dužno poštovanje multidisciplinarnih principa: najbolji interesi za dijete, nediskriminacija, učestvovanje djeteta i pravo na život, preživljavanje i razvoj. Između ostalih, tri specifična principa mogu se naglasiti kao relevantna za proces pronalaženja porodice:

- Porodice se podržavaju u ulozi njegovatelja.
- Sistemi zaštite djece imaju uspostavljene transnacionalne i prekogranične mehanizme, uključujući mehanizme za razjašnjavanje uloga i odgovornosti u procesu pronalaženja porodice.
- Dijete ima podršku i zaštitu: nijedno dijete ni u kojem trenutku ne bi smjelo biti bez podrške i zaštite zakonskog staratelja ili drugog odgovornog odraslog lica ili nadležnog javnog tijela.

U zaključku, pronalaženje porodice je neophodno iz dva glavna razloga: kako bi se ostvarila različita prava i potrebe djeteta u pogledu njegovog/njezinog odnosa s njegovom/njezinom porodicom, kao i da bi se pomoglo EU+ državama u ispunjavanju njihovih obaveza u skladu s principom porodičnog jedinstva, vodeći računa o najboljim interesima djeteta.

2. Svrha pronalaženja porodice

Djeca bez pratnje u proceduri međunarodne zaštite su posebno ranjiva kategorija podnosilaca zahtjeva. Ovo je zakonski priznato u revidiranim instrumentima azila uz prisustvo niza dodatnih smjernica i proceduralnih garancija koje se bave specifičnim potrebama djece bez pratnje. Prema pravnoj tečevini EU o azilu ([9]), jedna od glavnih odgovornosti država članica, u cilju rješavanja ove urođene ranjivosti je usvajanje neophodnih mjera u pronalaženju članova porodice djeteta i spajanju djeteta s njegovim/njezinim članovima porodice kada se odredi da je to u najboljem interesu djeteta:

> *Države članice započinju pronalaženje članova porodice maloljetnika bez pratnje, gdje je potrebno uz pomoć međunarodnih ili drugih relevantnih organizacija, čim je to moguće po podnošenju prijave za međunarodnu zaštitu, štiteći njegove ili njezine najbolje interese. U slučaju potencijalne prijetnje po život ili integritet maloljetnika ili njegove ili njezine bliske rodbine, posebno ako su oni ostali u zemlji porijekla, mora se voditi računa da se sakupljanje, obrada i protok informacija koje se tiču tih osoba izvrše povjerljivo kako bi se izbjeglo ugrožavanje njihove sigurnosti.*

Dalje, rezultati pronalaženja porodice i relevantne informacije prikupljene o situaciji u djetetovoj zemlji porijekla mogu biti korisni prilikom određivanja najboljih interesa djeteta kao što se navodi u članu 22 CRC-a i CRC - Opći komentar br. 12:

> *Djeca koja traže azil mogu trebati i efikasno pronalaženje porodice i relevantnih informacija o situaciji u njihovoj zemlji porijekla kako bi se odredili njihovi najbolji interesi.*

Ove informacije mogu omogućiti relevantnim učesnicima da identificiraju individualne potrebe djeteta i zavisno od njih razrade i obezbijede adekvatnu i personaliziranu zaštitu i njegu, kao i da odrede najbolje interese djeteta na osnovu njegovih/njezinih individualnih okolnosti. Pronalaženje porodice je alat za integraciju u društvu domaćina jer obezbjeđuje poznavanje pozadine i neformalne identifikacije djeteta. Naprimjer, veoma je važno poznavati obrazovanje i zdravstvenu pozadinu, kvalitet interpersonalnih odnosa s roditeljima i drugim srodnicima, historiju zlostavljanja i/ili nasilja u porodici, društveno-ekonomsku situaciju porodice, zdravstveno stanje članova porodice i društvene lokalne dimenzije.

Obim i metod pronalaženja porodice mogu se razlikovati zavisno od toga da li se preduzimaju za svrhe Dablinske uredbe ([10]) ili u širem okviru procedure međunarodne zaštite. Glavne razlike između pronalaženja porodice na teritoriji EU i u zemlji porijekla ili trećoj zemlji su naglašeni u nastavku.

([8]) Izvještaj s 9. evropskog foruma o pravima djeteta, od 3-4. juna 2015. je dostupan na http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/rights_child/9th_forum_report_en.pdf.

([9]) Posebno pogledati član 24(3) revidirane RCD direktive, član 31(5) revidirane QD direktive i član 6(4) revidirane Dablinske uredbe III.

([10]) Uredba (EU) br. 604/2013 (Dablinska uredba III) se primjenjuje na teritorijama 32 države; u svrhe ovog vodiča, ove 32 države se nazivaju (dablinske) države članice.

	Pronalaženje porodice u sklopu dablinske procedure	Pronalaženje porodice u zemlji porijekla ili u trećim zemljama
Teritorijalni opseg:	• Član porodice može biti na teritoriji bilo koje države članice Dablina.	• Član porodice može biti u zemlji porijekla djeteta ili trećoj državi.
Svrha:	• Poštovati najbolje interese djeteta. • Odrediti državu članicu odgovornu za ispitivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. • Ujediniti dijete s njegovim/njezinim članovima porodice, braćom i sestrama ili srodnicima na teritoriji države članice Dablina.	• Poštovati najbolje interese djeteta. • Ponovo uspostaviti porodične veze. • Ponovo ujediniti dijete s njegovim/njezinim članom porodice: – u EU zemlji domaćinu – u zemlji porijekla – u trećoj zemlji.
Pravna obaveza:	• Uzeti u razmatranje i procijeniti najbolje interese djeteta. • Pobrinuti se da kvalificiran zastupnik zastupa/pomaže djetetu. • Identificirati članove porodice, braću i sestre ili rodbinu. • Odrediti odgovornost za ispitivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu shodno tome. • Ujediniti maloljetnika s njegovim ili njezinim članovima porodice, braćom ili sestrama ili srodnicima, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.	• Uzeti u razmatranje i procijeniti najbolje interese djeteta. • Započeti pronalaženje porodice; ili • Nastaviti proces kada to bude prikladno. • Pobrinuti se da kvalificiran zastupnik zastupa/pomaže djetetu.

Kao zaključak, svrhe pronalaženja porodice, prvenstveno su:

1) pronalaženje informacija o članovima porodice ili prethodnim starateljima djeteta bez pratnje (uključujući i saznanje o tome gdje se nalaze njegovi ili njezini članovi porodice);
2) pomaganje djetetu bez pratnje da ponovo uspostavi porodične odnose, pod uslovom da je to u njegovom ili njezinom najboljem interesu;
3) olakšavanje ponovnog spajanja djeteta s članovima porodice u zemlji domaćinu, u drugoj EU+ državi, u trećoj državi ili u zemlji porijekla, pod uslovom da je to u najboljem interesu djeteta ([11]).

Važno je imati u vidu da pronalaženje porodice ne vodi automatski ponovnom spajanju porodice. To nije uvijek moguće niti poželjno, a nadležne vlasti moraju uzeti u obzir dodatno razmatranje u pogledu najboljih interesa djeteta.

U slučaju suočavanja s oklijevanjem djeteta ili porodice kod obnavljanja veze, potrebno je istražiti razloge. Savjetovanje djeteta i porodice odvojeno, ili čak zajedno, zavisno od toga kako je prikladno (telefonski, video linkom, i slično), moglo bi biti korak naprijed ka obnavljanju porodičnih veza. Međutim, ukoliko se slučajno desi da dijete ili porodica ne žele obnoviti porodične veze, njihove želje treba poštovati.

3. Ko treba biti uključen u pronalaženje porodice?

Uključenost različitih učesnika u procesu pronalaženja porodice zavisi od pravnog i institucionalnog okvira zemlje domaćina, kao i analize faktora rizika i principa povjerljivosti u svakom pojedinačnom slučaju. Pored toga, njihovo učešće u početnim koracima ili u kasnijoj fazi procesa pronalaženja porodice bi zahtijevalo detaljnu procjenu pojedinačne situacije djeteta (vidjeti Poglavlje 3.2, Odgovorni akteri za pokretanje procesa, u ovoj publikaciji). Zavisno od okolnosti pojedinačnog slučaja, pronalaženje porodice može podrazumijevati identifikaciju članova porodice na teritoriji EU+ država, ili izvan teritorije EU+, u zemlji porijekla ili trećoj zemlji (npr. možda je dijete ostavilo svoje

([11]) U skladu sa članom 22 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta „pravo na traženje roditelja ili drugih članova porodice bilo kojeg djeteta izbjeglice u cilju sticanja informacija za ponovno spajanje s njegovom ili njezinom porodicom" i sa članom 10 (3)a Direktive o ponovnom spajanju porodice (2003/86/EU) koji predviđa da države članice odobravaju ulazak i boravak njegovih/njezinih srodnika prvog stepena po direktnoj uzlaznoj liniji bez primjene uslova, i njegovog/njezinog pravnog staratelja ili bilo kojeg člana porodice, kada izbjegli maloljetnik nema rođaka po direktnoj uzlaznoj liniji ili se takvi rođaci ne mogu pronaći.

roditelje u izbjegličkom kampu). To bi uključivalo saradnju s drugim nacionalnim vlastima, vlastima drugih EU+ država, ili angažiranje resursa u zemlji porijekla ili trećoj zemlji kada to ne bi dovodilo u opasnost dijete i porodicu.

Akteri koji bi mogli biti uključeni su:

Pronalaženje porodice unutar EU+ država	Pronalaženje porodice u zemlji porijekla ili u trećoj zemlji
☐ dijete	☐ dijete
☐ staratelj/zastupnik djeteta	☐ staratelj/zastupnik djeteta
☐ vlasti zemlje domaćina	☐ vlasti u zemlji domaćinu
☐ vlasti drugih EU+ država	☐ ambasade i konzularne službe zemlje domaćina
☐ međunarodne ili druge relevantne organizacije	☐ međunarodne ili druge relevantne organizacije
☐ članovi porodice djeteta	☐ lokalne usluge pronalaska
☐ ostalo	☐ vlasti zemlje porijekla ili treće države
	☐ članovi porodice djeteta
	☐ ostalo

- **Dijete** je često glavni izvor informacija za svrhe pronalaženja porodice. Treba uspostaviti odgovarajuće mehanizme prilagođene djeci kako bi se osiguralo da dijete razumije cilj pronalaženja porodice, proces, kao i moguće ishode i posljedice (u kontekstu procedure međunarodne zaštite). Njega/nju treba pravilno informirati i konsultirati o procesu pronalaženja porodice kao i svakom napretku u tom pogledu. Njegove/njezine stavove treba uzeti u obzir u svim fazama i primarno razmatrati u skladu s uzrastom i zrelošću djeteta. Učešće djeteta u procesu bi trebao olakšati staratelj koji može djelovati kao veza između djeteta i raznih aktera.

- Djetetov **staratelj/zastupnik** treba podržavati i biti u pratnji djeteta kroz proces pronalaženja porodice. Staratelj/zastupnik bi trebao predstavljati dijete i nadopunjavati njegove/njezine pravne sposobnosti po potrebi, vodeći računa da sve poduzete radnje budu u najboljem interesu djeteta. Imenovanog staratelja treba obavijestiti i konsultirati za sve radnje koje se poduzmu u vezi s djetetom. Zavisno od pojedinačnih okolnosti slučaja, staratelja je moguće aktivno angažirati u dobijanju relevantnih informacija od djeteta.

- **Vlasti EU+ država** koje bi mogle biti uključene u proces pronalaženja porodice uključuju, naprimjer, vlasti za azil, imigracijske vlasti i službe za zaštitu djece na nacionalnom i lokalnom nivou. Mogu biti uključene i vlade i konzularne službe države domaćina u zemlji porijekla ili trećim zemljama. U skladu s pravnom tečevinom EU o azilu, posebno članom 31(5) QD direktive, članom 24(3) RCD revidirane direktive i članom 6(4) revidirane Dablinske uredbe III, vlasti država članica imaju proaktivnu ulogu u procesu pronalaženja članova djetetove porodice, ukoliko se to smatra najboljim interesom djeteta. Države, posredstvom svojih vlasti za zaštitu djece i drugih relevantnih službi trebaju razviti procese pronalaženja porodice i učiniti pronalaženje porodice obaveznim u slučaju djece bez pratnje — osim ako se smatra da isto nije u najboljem interesu djeteta ili kada bi moglo ugroziti dijete ili njegovu/njezinu porodicu. Pronalaženje porodice je neophodan preduslov kako bi se osigurala neophodna zaštita i briga za dobrobit djeteta i ispunjavanje osnovnih prava iz CRC-a (prvenstveno članova 8, 9 i 10 CRC-a). U skladu sa članom 6(4) revidirane Dablinske uredbe III, osoblje nadležnih vlasti će imati kontinuirano osposobljavanje koje se tiče specifičnih potreba djece. U tom pogledu, EASO je razvio module osposobljavanja i praktične vodiče koji se bave specifičnim potrebama djece i ranjivih grupa Općeopćenito ([12]).

- Dalje, pronalaženje porodice je jedna oblast unutar konteksta azila gdje bi EU+ države često sarađivale sa i oslanjale se na usluge **međunarodnih ili drugih relevantnih organizacija**. Neke od međunarodnih organizacija bi imale značajno iskustvo i stručnost u polju pronalaženja porodice i uspostavljenih mreža, alata i metodologije koji bi olakšali pronalaženje porodice na način koji obezbjeđuje sigurnost i najbolje interese djeteta. Usluge takvih organizacija su posebno relevantne kada se pronalaženje porodice odigrava u zemljama porijekla ili trećim zemljama. Neke od organizacija s kojima EU+ države sarađuju u ovom pogledu uključuju UNHCR, IOM, ICRC i ISS.

([12]) EASO-ov modul programa osposobljavanja, *Intervjuisanje djece,* je modul osposobljavanja za predmetne službenike, usmjeren na poboljšavanje njihovih znanja i vještina u intervjuisanju djece. Više informacija o Programu osposobljavanja i modulu dostupno je na https://easo.europa.eu/about-us/tasks-of-easo/training-quality/training/.

U skladu sa članom 6(4) revidirane Dablinske uredbe III i članom 23(2) revidirane RCD direktive, države članice mogu olakšati pristup djeteta uslugama pronalaženja kod takvih organizacija. Staratelj/zastupnik bi trebao tražiti, po potrebi, pomoć relevantnih organizacija i vlasti kako bi se djetetu pomoglo u procesu pronalaženja porodice.

- **Lokalne službe za pronalaženje**, s praktičnim iskustvom na terenu koje su upoznate s vezama u zajednici, društvenim i plemenskim mrežama, također se mogu uključiti u proces pronalaženja porodice gdje je to relevantno. Povjerljivost, zaštita podataka i sigurnost se moraju uzeti u razmatranje kada se donosi odluka o uključivanju lokalne službe, kako bi se izbjeglo izlaganje djeteta, članova porodice ili samih pružalaca usluga riziku.
- Zavisno od okolnosti u zemlji porijekla ili trećoj državi i nakon detaljnog razmatranja sigurnosti djeteta i članova porodice, kao i principa povjerljivosti, **vlasti u zemlji porijekla ili trećoj državi** mogu se uključiti u proces pronalaženja porodice. Ovo uvijek treba raditi s izuzetnom pažnjom da se ne bi ugrozili učesnici i integritet procesa azila, u skladu sa članom 31(5) revidirane QD direktive i članom 24(3) revidirane RCD direktive.
- Kada ga pronađu, **člana porodice djeteta** treba uključiti u provjeru porodičnih veza u procesu obnove porodičnih veza i u bilo koji mogući ishod procesa pronalaženja porodice, ukoliko se utvrdi da je to u najboljem interesu djeteta. Ostale članove porodice ili srodnike koji su prisutni na teritoriji EU+ ali se ne smatraju odgovornim za njega/nju u državi članici treba uključiti u proces jer se smatra da bi oni mogli imati relevantne informacije za proces pronalaženja porodice.
- Osim gore spomenutih učesnika procesa pronalaženja porodice, ulogu mogu igrati i **drugi** kao što su: javni tužioci ili sudije, nastavnici i psiholozi, vjerske vođe ili vođe zajednice, druge osobe koje poznaju dijete ili porodicu, i slično.

Generalno, saradnja između ovih učesnika unutar koordiniranog sistema bi olakšala funkcionalni i multidisciplinarni proces pronalaženja porodice. Uvijek trebaju postojati mjere zaštite koje osiguravaju da svi uključeni akteri primarno uzimaju u obzir najbolje interese djeteta, a posebno sigurnost djeteta i porodice.

Poglavlje 2 Proces pronalaženja porodice

Ovo poglavlje analizira ključne faze procesa pronalaženja porodice. Uključuje **dijagram procesa,** navodeći sprovođenje principa najboljeg interesa djeteta i specifičnih proceduralnih zaštitnih mjera koje su sadržane u CRC-u i pravnoj tečevini EU o azilu. Pruža smjernice za različite faze procesa pronalaženja porodice od „prije pronalaženja", tj. njegovih preduslova i okidača, do „ishoda pronalaženja porodice".

Sam postupak pronalaženja porodice se istražuje iz dvije perspektive: (1) kada se sprovodi unutar okvira dablinske procedure i u EU+ državama; i (2) kada se sprovodi u zemlji porijekla ili trećoj državi u kontekstu procedure međunarodne zaštite Općeopćenito ili njezinog nastavka.

Iza dijagrama toka slijede **detaljnije informacije** o **sveobuhvatnim principima i mjerama zaštite** koje se moraju garantovati tokom procesa pronalaženja porodice. Posebno se bave razmatranjem pitanja sigurnosti i obezbjeđenja, uloge zastupnika/staratelja, prava djeteta na informiranost i učešće, princip povjerljivosti, garantovanje zaštite podataka, procesa provjere porodičnih veza, dostupnih mehanizama koji osporavaju odluku i saradnju među različitim akterima.

1. Dijagram toka procesa pronalaženja porodice

Dijagram toka opisuje korake koji prethode pronalaženju porodice i garancije za pokretanje procesa pronalaženja u okviru dablinske procedure i/ili procedure međunarodne zaštite uOpće.

Zatim slijedi pregled glavnih faza samog procesa pronalaženja porodice, uokviren sveobuhvatnim principima i mjerama zaštite koje se moraju sprovoditi tokom procesa.

Dijagram toka se zaključuje mogućim ishodima pronalaženja porodice.

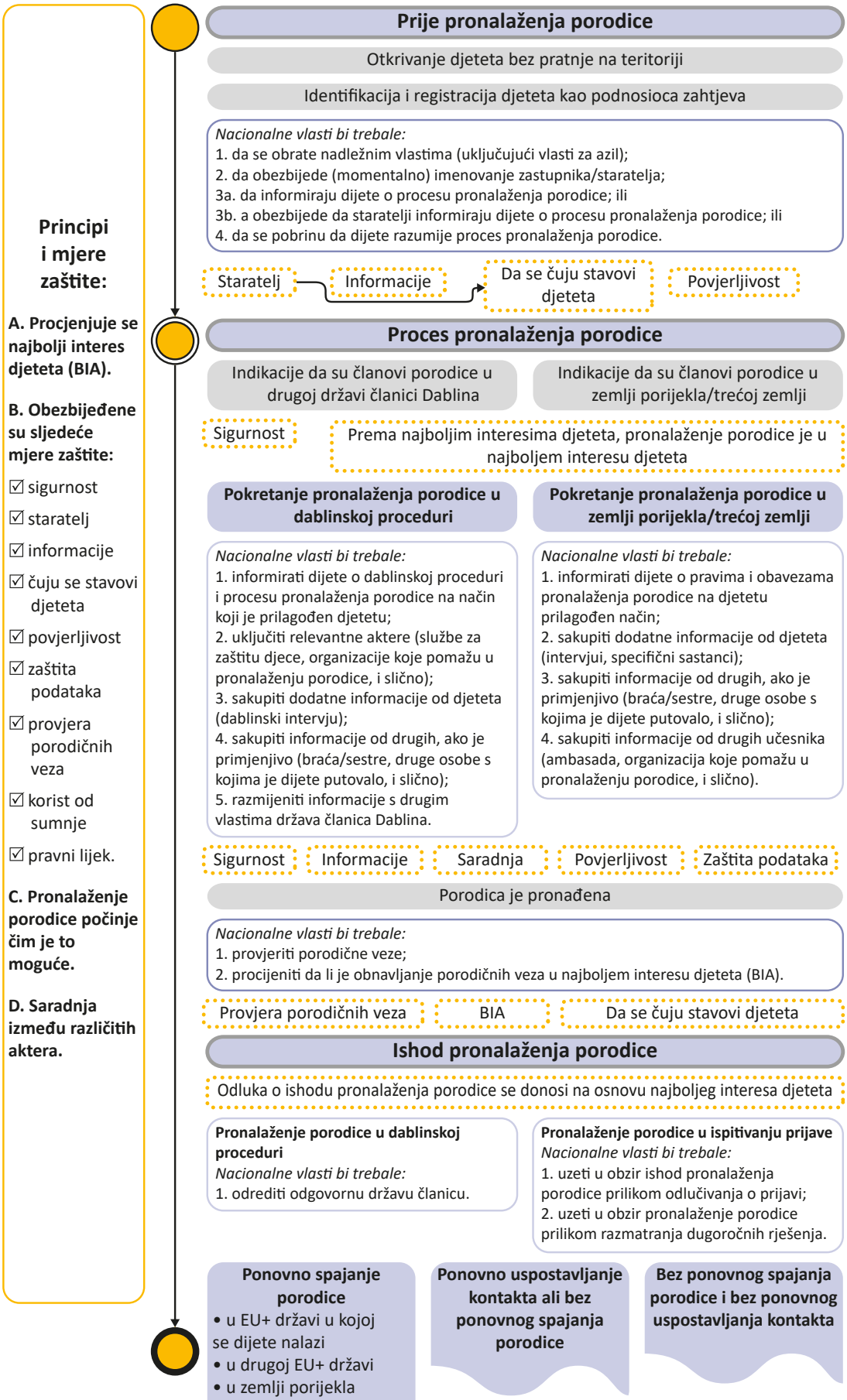
Principi i mjere zaštite:
A. Procjenjuje se najbolji interes djeteta (BIA).
B. Obezbijeđene su sljedeće mjere zaštite:
☑ sigurnost
☑ staratelj
☑ informacije
☑ čuju se stavovi djeteta
☑ povjerljivost
☑ zaštita podataka
☑ provjera porodičnih veza
☑ korist od sumnje
☑ pravni lijek.
C. Pronalaženje porodice počinje čim je to moguće.
D. Saradnja između različitih aktera.
Prije pronalaženja porodice
Otkrivanje djeteta bez pratnje na teritoriji
Identifikacija i registracija djeteta kao podnosioca zahtjeva
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. da se obrate nadležnim vlastima (uključujući vlasti za azil);
2. da obezbijede (momentalno) imenovanje zastupnika/staratelja;
3a. da informiraju dijete o procesu pronalaženja porodice; ili
3b. a obezbijede da staratelji informiraju dijete o procesu pronalaženja porodice; ili
4. da se pobrinu da dijete razumije proces pronalaženja porodice.
Staratelj
Informacije
Da se čuju stavovi djeteta
Povjerljivost
Proces pronalaženja porodice
Indikacije da su članovi porodice u drugoj državi članici Dablina
Indikacije da su članovi porodice u zemlji porijekla/trećoj zemlji
Sigurnost
Prema najboljim interesima djeteta, pronalaženje porodice je u najboljem interesu djeteta
Pokretanje pronalaženja porodice u dablinskoj proceduri
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. informirati dijete o dablinskoj proceduri i procesu pronalaženja porodice na način koji je prilagođen djetetu;
2. uključiti relevantne aktere (službe za zaštitu djece, organizacije koje pomažu u pronalaženju porodice, i slično);
3. sakupiti dodatne informacije od djeteta (dablinski intervju);
4. sakupiti informacije od drugih, ako je primjenjivo (braća/sestre, druge osobe s kojima je dijete putovalo, i slično);
5. razmijeniti informacije s drugim vlastima država članica Dablina.
Pokretanje pronalaženja porodice u zemlji porijekla/trećoj zemlji
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. informirati dijete o pravima i obavezama pronalaženja porodice na djetetu prilagođen način;
2. sakupiti dodatne informacije od djeteta (intervjui, specifični sastanci);
3. sakupiti informacije od drugih, ako je primjenjivo (braća/sestre, druge osobe s kojima je dijete putovalo, i slično);
4. sakupiti informacije od drugih učesnika (ambasada, organizacija koje pomažu u pronalaženju porodice, i slično).
Sigurnost
Informacije
Saradnja
Povjerljivost
Zaštita podataka
Porodica je pronađena
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. provjeriti porodične veze;
2. procijeniti da li je obnavljanje porodičnih veza u najboljem interesu djeteta (BIA).
Provjera porodičnih veza
BIA
Da se čuju stavovi djeteta
Ishod pronalaženja porodice
Odluka o ishodu pronalaženja porodice se donosi na osnovu najboljeg interesa djeteta
Pronalaženje porodice u dablinskoj proceduri
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. odrediti odgovornu državu članicu.
Pronalaženje porodice u ispitivanju prijave
Nacionalne vlasti bi trebale:
1. uzeti u obzir ishod pronalaženja porodice prilikom odlučivanja o prijavi;
2. uzeti u obzir pronalaženje porodice prilikom razmatranja dugoročnih rješenja.
Ponovno spajanje porodice
• u EU+ državi u kojoj se dijete nalazi
• u drugoj EU+ državi
• u zemlji porijekla
• u trećoj zemlji
Ponovno uspostavljanje kontakta ali bez ponovnog spajanja porodice
Bez ponovnog spajanja porodice i bez ponovnog uspostavljanja kontakta

2. Principi i mjere zaštite

Uz najbolje interese djeteta kao primarnog razmatranja, proces pronalaženja porodice treba integrirati sljedeće proceduralne mjere i mjere zaštite kako bi se osigurao proces koji poštuje i pridržava se prava djeteta:

A. Procjenjuje se najbolji interes djeteta (BIA).

B. Osigurane su sljedeće mjere zaštite:
   1) sigurnost;
   2) staratelj;
   3) informacije;
   4) čuju se stavovi djeteta;
   5) povjerljivost;
   6) zaštita podataka;
   7) provjeravanje porodičnih veza;
   8) korist od sumnje;
   9) pravni lijek.

C. Pronalaženje porodice počinje čim je to moguće.

D. Saradnja između različitih aktera.

A. Najbolji interes djeteta (BIC)

Pronalaženje porodice je ključno da bi se ispunilo pravo djece da održavaju lične odnose i direktan kontakt sa članovima svoje porodice, i da bi države članice postupale u skladu sa svojom obavezom da očuvaju ove odnose kada je to u najboljem interesu djeteta.

Princip najboljeg interesa djeteta je jedan od četiri sveobuhvatna principa dječijih prava (pravo na nediskriminaciju, najbolje interese, pravo na život i razvoj, i pravo da ih se čuje) koji podupiru CRC (članovi 2, 3, 6 i 12 zasebno) i Povelju o temeljnim pravima Evropske unije (član 24).

> Kako je navedeno u članu 3(1) CRC-a*: U svim postupcima koji se tiču djece, bilo da ih poduzimaju javne ili privatne institucije socijalne zaštite, sudovi, administrativne vlasti ili zakonodavna tijela, najbolji interesi djeteta moraju biti od primarnog značaja.*

Komitet za prava djeteta UN-a pojašnjava da najbolje interese djeteta treba tumačiti kao trostruki koncept ([13]) koji obuhvata:

a) materijalno pravo;

b) temeljni, interpretativni pravni princip; i

c) pravilnik.

OpćiOpći komentar *CRC-a br 6 (2005) o tretiranju djece bez pratnje i razdvojene djece van njihove zemlje porijekla* (paragrafi 80-88) ([14]) pruža smjernice kako razmatrati najbolje interese djeteta kao ustaljeno pravilo kroz specifične proceduralne garancije. Stanovište CRC-a o pravu djeteta da se njegovi/njezini najbolji interesi primarno razmatraju je dalje razvijeno u OpćeOpćem komentaru br. 14 (2013) a proceduralne mjere zaštite su postavljene u Odjeljku V.B OpćeOpćeg komentara ([15]).

([13]) Vidjeti unos iz glosara Aneksa 1 br. 3: Najbolji interesi djeteta zasnovani na Općeopćem komentaru CRC-a br. 14.

([14]) Komitet za prava djeteta UN-a, OpćiOpći komentar br. 6 (2005) Tretiranje djece bez pratnje i razdvojene djece van njihove zemlje porijekla (završna, neuređena verzija) dostupno na http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/GC6.pdf.

([15]) Komitet za prava djece UN-a, OpćiOpći komentar br. 14 (2013) o pravu djeteta da se njegovi ili njezini interesi primarno razmatraju (član 3, parag. 1), 29. maj 2013. dostupan na http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

Revidirani instrumenti Zajedničkog evropskog sistema azila (CEAS), posebno član 6 revidirane Dablinske uredbe III i članovi 23 i 24 revidirane RCD direktive, dalje naglašavaju neke od spomenutih faktora kao relevantne za razmatranje kada se procjenjuju najbolji interesi djeteta.

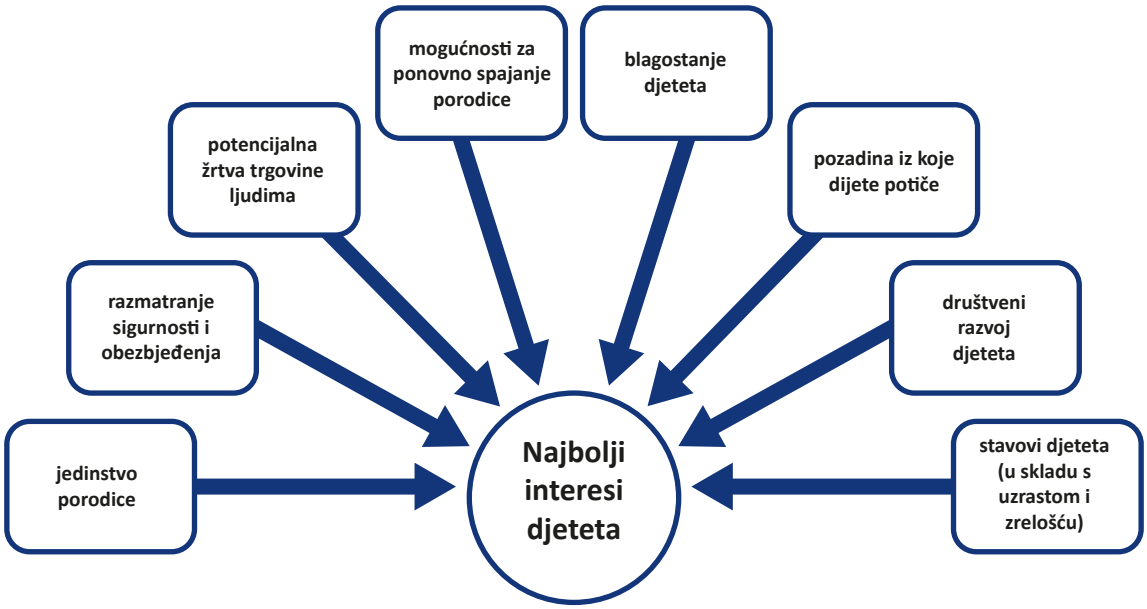

Revidirana dablinska uredba III (naročito članovi 6 i 8) predviđa posebnu garanciju za djecu, a naročito djecu bez pratnje. Ove garancije obuhvataju, naprimjer, posebne informacije za djecu bez pratnje, obavezu država članica da obezbijede djetetu kvalificiranog zastupnika, naglašavajući faktore koje treba uzeti u obzir prilikom procjenjivanja najboljih interesa djeteta i proceduralne korake koje države članice trebaju poduzeti kako bi olakšale pronalaženje porodice (proaktivno iniciranje procesa, efikasnost). Dalje, ona detaljnije navodi različite scenarije za određivanje odgovornosti država članica za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u slučaju djece bez pratnje.

UNHCR, *Živo i zdravo* ([16])

Princip najboljih interesa djeteta treba se primjenjivati **kroz cijeli proces** a mogao bi se implementirati osiguravanjem primjene određenih mjera zaštite prije i tokom procesa pronalaženja porodice, uključujući:

- pristup kvalificiranom, nezavisnom staratelju koji djeluje u skladu s najboljim interesima djeteta i koji može pomoći u stvaranju neophodne okoline od povjerenja za dijete kako bi ono otkrilo informacije o svojoj porodici;
- tumačenje;
- pravnog zastupnika i socijalnog radnika gdje je prikladno;
- procedure prilagođene djeci;
- pravo da dobiju informacije u skladu s uzrastom;
- pravo da im se pruži adekvatna pomoć;
- pravo da učestvuju i da se njihovi stavovi čuju i razmotre u skladu s njihovim uzrastom i zrelošću;
- pravo na pravni lijek ako je primjenjivo.

B. Proceduralne mjere zaštite

Ovo poglavlje se osvrće na proceduralne mjere zaštite koje se trebaju zagarantovati u skladu s relevantnim pravnim instrumentima i preporukama mekog zakona. Većina ovih mjera zaštite su očigledno u međusobnoj vezi. Naprimjer, staratelj ili zastupnik djeteta je ključan u pružanju informacija djetetu, te kako bi predstavio dijete tokom procesa i pomogao mu/joj ako se vrši revizija odluke. Prema tome, od ključnog je značaja osigurati da se poštuju ove mjere zaštite zasnovane na pravima djeteta. Primjena sljedećih proceduralnih mjera zaštite u praksi država EU+ je navedena u Poglavlju 3 *Pregled prakse u državama EU+*.

([16]) Visoki komesar UN-a za izbjeglice (UNHCR), *Živo i zdravo: šta države mogu uraditi da osiguraju poštovanje najboljih interesa djece bez pratnje i razdvojene djece u Evropi*, oktobar 2014. dostupno na: http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.

1) Sigurnost

Ključno je voditi računa da se sve aktivnosti vezane za dijete bez pratnje poduzmu nakon detaljne procjene potencijalnog rizika i sigurnosti djeteta i svih ostalih uključenih strana. Pronalaženje porodice treba se vršiti uz puno razmatranje pitanja sigurnosti.

Proces ne smije sadržati nikakvu opasnost po dotično dijete, porodicu, niti aktere koji će sprovoditi pronalaženje porodice. Dok je pronalaženje u toku odgovornost za dijete ostaje na državi domaćinu. Prema tome, treba se izvršiti procjena rizika u određene svrhe pronalaženja porodice. Procjena rizika mora biti dio procjene najboljeg interesa (BIA) koja se vrši prije pronalaženja porodice, obzirom da BIA analizira sigurnosno pitanje djeteta i porodice, mogućnosti uspostavljanja ponovnog kontakta s porodicom i/ili ponovnog spajanja porodice, dobrobiti djeteta i stavove djeteta u skladu s njegovim/njezinim uzrastom i zrelošću. Trebaju se utvrditi i konkretna sredstva pronalaženja porodice, potencijalni akteri koji se mogu uključiti u proces i mogući načini prikupljanja informacija, uz puno razmatranje garancije sigurnosti.

2) Momentalno imenovanje staratelja

Obaveza država da obezbijede posebnu zaštitu i pomoć svakom djetetu koje je privremeno ili trajno otuđeno od svoje porodične okoline postoji u skladu sa članom 20 i članom 22(2) CRC-a, dok potonji pruža posebnu zaštitu za djecu izbjeglice.

Revidirana pravna tečevina EU o azilu nekoliko puta se odnosi na obaveze država članica da imenuju zastupnika ili staratelja koji će pomagati i predstavljati dijete bez pratnje. Zastupnik će izvršavati svoje dužnosti u skladu s najboljim interesom djeteta i sprovoditi pravnu sposobnost djeteta gdje je potrebno.

Pored toga, zastupnik mora biti nezavisan kako bi se izbjegli sukobi interesa i obezbijedilo da on/ona postupa u skladu s najboljim interesima djeteta kako je navedeno u članu 24(1) i članu 25(1)(a) revidirane APD direktive, kao i člana 24 revidirane RCD direktive.

U tom pogledu, OpćiOpći komentar br. 6 (paragraf 21) CRC-a potvrđuje ključnu ulogu staratelja kao proceduralnu mjeru zaštite da se osigura poštovanje najboljih interesa djeteta bez pratnje i dalje preporučuje da se dijete upućuje na proceduru međunarodne zaštite nakon imenovanja staratelja i provedbe zakonske regulative.

Dodatne smjernice koje se tiču uloge staratelja u pronalaženju porodice mogu se pronaći u FRA priručniku *Skrbništvo nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja*.

FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja* ([17])

Za svrhe FRA vodiča, starateljem se smatra nezavisna osoba koja štiti djetetove najbolje interese i Općeopće blagostanje, a nadopunjuje ograničene sposobnosti djeteta kada je to potrebno, isto kao što bi to uradili i roditelji.

Staratelj vrši tri različite funkcije kada djetetu nedostaje roditeljsko staranje:

([17]) Priručnik je dostupan na http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-guardianship-children_en_0.pdf.

Uloga staratelja/zastupnika mogla bi biti ključna za proces pronalaženja porodice. On/ona bi mogli pružiti neophodne informacije djetetu i izgraditi odnos povjerenja, na osnovu čega bi se mogle dobiti dodatne informacije koje su od značaja za pronalaženje porodice.

3) Informacije se pružaju na način prikladan za uzrast

Informiranje o pravima i obavezama koje proces pronalaženja porodice podrazumijeva, kao i o napretku i ishodima, je jedna od veoma bitnih proceduralnih garancija kojom se osigurava da dijete može efikasno učestvovati u procesu. Zavisno od nacionalne postavke i specifičnih okolnosti slučaja, dijete se može informirati direktno ili preko svog staratelja/zastupnika. Kako je navedeno u OpćeOpćem komentaru br. 6 CRC-a (parag. 25):

> *Imperativ je da se djetetu bez pratnje i odvojenom djetetu izvan njegovih zemalja porijekla obezbijede sve relevantne informacije koje se tiču, naprimjer, njegovih prava, dostupnih službi, uključujući sredstva komunikacije, proces azila, pronalaženje porodice i situacije u njegovoj zemlji porijekla, kako bi se omogućilo da dijete koje je dobro informirano iznese svoje stavove i želje.*

Pravna tečevina EU o azilu dalje precizira pravo djeteta i njegovog zastupnika na dobijanje pravnih i proceduralnih informacija, (član 25(4) revidirane APD direktive). Dalje, revidirana Dablinska uredba III (član 4(5)) i njezina Provedbena uredba (EU) br. 118/2014 (član 1(7)) preciziraju da podnosilac zahtjeva mora biti informisan o:

- ciljevima i posljedicama Uredbe;
- kriteriju za određivanje odgovorne države članice;
- ličnim intervjuima;
- mogućnostima podnošenja informacija koje se tiču članova porodice ili rodbine koja je prisutna u državi članici;
- činjenici da nadležne vlasti mogu izmijeniti podatke u svrhu ove Uredbe, i pravo da pristupe tim podacima;
- mogućnosti poništavanja odluke.

Akter odgovoran za pokretanje pronalaženja porodice (imigracijske ili vlasti azila, staratelj/zastupnik, i slično) mora dijete informirati tokom procesa, posebno kada je proces započelo dijete.

Obezbjeđivanje materijala za informiranje djeci koje je prikladno za njihov uzrast se smatra korisnim sredstvom u procesu pronalaženja porodice. Aneks XI Provedbene uredbe (EU) br. 118/2014 uključuje letak sa specifičnim informacijama o Dablinskoj i Eurodac uredbi za djecu bez pratnje koja podnose zahtjev za međunarodnu zaštitu ([18]). Osigurati da dijete razumije proceduru međunarodne zaštite Općeopćenito može olakšati prikupljanje relevantnih informacija od djeteta ([19]).

4) Stavovi djece se uzimaju u razmatranje u skladu s uzrastom i zrelošću

Dijete ima pravo na slobodno izražavanje svojih stavova po svim pitanjima koja ga/je se tiču. Stavovima djeteta treba dati određenu težinu u skladu s uzrastom i zrelošću djeteta (član 12 CRC-a i UN-a *OpćiOpći komentar br. 12 o pravima djeteta da se njegovo mišljenje čuje* ([20])).

Stavove djece o samom pronalaženju porodice kao i po pitanju mogućih ishoda (ponovno uspostavljanje kontakta, ponovno spajanje sa članovima porodice, i slično) treba uzeti u razmatranje u skladu s uzrastom i zrelošću djeteta. Ukoliko postoji ozbiljna sumnja u pogledu uzrasta djeteta može se izvršiti provjera uzrasta praćenjem posebnih garancija koje se zahtijevaju za ovaj proces ([21]). Provjera zrelosti djeteta također zahtijeva veoma specifične vještine i stručnost u dječijoj psihologiji i u pogledu kulturnog konteksta. Prema tome, odgovorni akteri mogu zatražiti specijaliziranu pomoć, recimo, socijalnih radnika, psihologa i slično, kako bi se sprovelo ovo specifično ispitivanje. Pitanja o ličnim detaljima bi se postavljala ranije i pomogla bi u procesu pronalaženja.

([18]) Pogledati Aneks XI Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 118/2014 od 30. januara 2014. o izmjeni Uredbe (EV) br. 1560/2003 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EV) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica.

([19]) Vijeće Evrope (VE), *Smjernice Komiteta ministara Vijeća Evrope o pravosuđu prilagođenom djeci,* oktobar 2011. su dostupne na https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?Index=no&command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2780890&SecMode=1&DocId=1657336&Usage=2.

([20]) Komitet za prava djece UN-a, *OpćiOPći komentar br. 12 (2009). Pravo djeteta da se njegovo mišljenje čuje,* 1. juli 2009. dostupan na http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/AdvanceVersions/CRC-C-GC-12.pdf.

([21]) Informacije o ispitivanju uzrasta mogu se pronaći u EASO-ovoj publikaciji *Praksa procjene uzrasta u Evropi* (decembar 2013), dostupne na https://easo.europa.eu/wp-content/uploads/EASO-Age-assessment-practice-in-Europe1.pdf.

Postoje različiti modaliteti kojima dijete može izraziti svoje stavove u pogledu procesa pronalaženja porodice i dijete ne treba nepotrebno ograničiti da to uradi u bilo kojem drugom specifičnom proceduralnom momentu. Zavisno od nacionalne postavke i određenih okolnosti slučaja, dijete može izraziti svoje stavove tokom intervjua (dablinski intervju, glavni lični intervju u proceduri međunarodne zaštite, i slično), putem pisanih izjava ili drugih sredstava, samo ili pomoću zastupnika koji to čini u ime djeteta.

Aktivno slušanje stavova djeteta i informiranje djeteta o procesu može voditi do pribavljanja informiranog pristanka djeteta. Iako pristanak djeteta u procesu pronalaženja nije zakonski obavezan, ključno je da se pravilno prikupe sve informacije neophodne za sprovođenje uspješnog procesa.

Kada se procjenjuje pronalaženje porodice kako bi bilo u najboljem interesu djeteta, a dijete isto odbije, staratelj/zastupnik potencijalno ipak može dati pristanak za pronalaženje. Ipak, tu je potrebna dobra komunikacija između djeteta i zastupnika kako se njihov odnos zasnovan na povjerenju ne bi ugrozio ([22]).

5) Povjerljivost

Povjerljivost se odnosi na tretiranje informacija. Kada se informacije čuvaju u povjerenju i, prema tome su povjerljive, mogu se dijeliti samo uz pristanak subjekta informacija ili ako nacionalno zakonodavstvo to dozvoljava ovlaštenim stranama. Podijeljene informacije su obimom ograničene samo na informacije neophodne ovim stranama kako bi one mogle izvršiti svoje funkcije. Ako zakonom nije odobreno, pojedinac treba dati pristanak nosiocu informacija da ih može dijeliti s drugom stranom. Pristanak djeteta na dijeljenje informacija mora se tražiti na način prilagođen uzrastu djeteta, prije otkrivanja osjetljivih informacija.

Princip povjerljivosti je suštinski povezan s mjerama opreza. Garancije sigurnosti i povjerljivosti moraju se svrstati kao važne mjere zaštite u procesu pronalaženja porodice, posebno kada djetetu bez pratnje možda treba međunarodna zaštita.

Pravilo povjerljivosti u procesu pronalaženja porodice se primjenjuje samo na informacije koje se tiču djeteta, ali i lične informacije svih koji su tim procesom zahvaćeni (članovi porodice koji se traže i slično). Kako je navedeno u OpćeOpćem komentaru br. 6 CRC-a:

> *[…] mora se voditi posebna pažnja da se ne ugrozi blagostanje osoba koje su i dalje u zemlji porijekla, posebno članova porodice djeteta.*

Ovo razmatranje dodatno dobija na težini u slučaju pronalaženja članova porodice u zemlji porijekla djeteta koje je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Procjena najboljeg interesa (BIA) bi uvijek trebala prethoditi započinjanju pronalaženja, kao i prilikom određivanja ishoda pronalaženja porodice, posebno ako se razmatra obnavljanje porodičnih veza.

Kako je navedeno u OpćeOpćem komentaru br. 6 CRC-a, u sprovođenju aktivnosti pronalaženja, ne treba se pozivati na status djeteta kao tražioca azila ili izbjeglice (parag. 80). Sigurnost članova porodice djeteta koji su ostali u zemlji porijekla može biti ugrožena u slučaju da se ne postupa u skladu s principom povjerljivosti, te dijete može postati izbjeglica *sur place* ([23]).

Negativne posljedice kršenja principa povjerljivosti u pogledu informacija koje se prikupljaju u proceduri međunarodne zaštite, uključujući informacije prikupljene u procesu pronalaženja porodice, mogu ozbiljno uticati na dijete i njegovu/njezinu porodicu, ali i integritet sistema azila.

6) Zaštita podataka

Prema zakonodavstvu Evropske unije, lični podaci se mogu prikupljati samo u skladu sa zakonom i po strogim uslovima i u opravdane svrhe. Osobe ili organizacije koje prikupljaju i upravljaju ličnim podacima moraju osigurati zaštitu od zloupotrebe i poštovanje prava vlasnika podataka koja su zagarantirana zakonodavstvom Evropske unije. Pronalaženje porodice je proces koji se zasniva na prikupljanju i obradi ličnih podataka i, u mnoštvu slučajeva, informacije koje se obrađuju su osjetljive ili bi njihova zloupotreba mogla izložiti učesnike procesa riziku. Direktiva o zaštiti podataka

([22]) Visoki komesar Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), *Živo i zdravo: Šta države mogu uraditi da osiguraju poštovanje najboljih interesa djece bez pratnje i razdvojene djece u Evropi*, oktobar 2014. dostupno na http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.

([23]) Izbjeglice *sur place* su pojedinci koji napuste svoju zemlju porijekla iz razloga koji nisu vezani za međunarodnu zaštitu a koji ipak mogu razviti opravdan strah od proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde u svojoj zemlji nakon njihovog odlaska.

Evropske unije 95/46/EZ dalje predviđa specifična pravila za prijenos ličnih podataka van Evropske unije kako bi se obezbijedila najbolja moguća zaštita takvih podataka kada se isti izvoze u inostranstvo.

Proces pronalaženja porodice treba se vršiti na povjerljivom osnovu i uz puno poštovanje ključnih principa koji su uspostavljeni zakonom o zaštiti podataka Evropske unije ([24]).

Član 6(1) Direktive Evropske unije o zaštiti podataka

*1. Države članice moraju osigurati da **lični podaci moraju**:*

(a) *da se obrađuju **pravično i u skladu sa zakonom**;*

(b) *da se prikupljaju za **specifične, eksplicitne i legalne svrhe** i da se dalje ne obrađuju ni na koji način koji nije kompatibilan s takvim svrhama. […]*

(c) ***biti adekvatni, relevantni i da nisu suvišni** u pogledu svrhe za koju se prikupljaju i/ili dalje obrađuju;*

(d) ***biti tačni i, gdje je neophodno, ažurirani;** [.]*

(e) *da se čuvaju u formi koja dopušta identifikaciju subjekata podataka **ne duže od neophodnog** za svrhe za koje su podaci prikupljeni ili za koje se dalje obrađuju. […]*

Djeca i njihovi staratelji/zastupnici trebaju biti informirani o podacima koji će se prikupljati i o odgovarajućem nacionalnom pravnom okviru.

7) Provjera porodičnih veza

Provjera porodičnih veza ima za cilj uspostavljanje autentičnosti porodičnih veza između djeteta i pronađenog člana porodice. Ovo je važna proceduralna mjera zaštite i obavezna faza procesa. U tom smislu, pravna tečevina EU o azilu uspostavlja obavezu države članice na sljedeći način:

Član 1(7) Provedbene uredbe (EU) br. 118/2014

Država članica mora konsultirati druge države članice, po potrebi, i razmijeniti informacije kako bi se:

(a) *identificirali članovi porodice, braća i sestre ili rodbina maloljetnika bez pratnje, prisutni na teritoriji država članica;*

(b) *uspostavilo postojanje **dokazanih porodičnih veza;***

(c) *procijenila sposobnost srodnika da se stara o maloljetniku bez pratnje, uključujući i slučaj kada članovi porodice, braća i sestre, ili rodbina maloljetnika bez pratnje prebivaju u više od jedne države članice.*

Sljedeća razmatranja su posebno važna u ovoj fazi procesa:

- Odabir sredstava kojima će se provjeriti porodične veze mora osigurati da dijete i porodica ne budu izloženi riziku (npr. kontaktiranje vlasti zemlje porijekla možda neće biti pogodan način da se provjere porodične veze djeteta bez pratnje koje je podnijelo zahtjev za međunarodnu zaštitu).
- Ova mjera zaštite mora se primjenjivati u kombinaciji s koristi od sumnje, budući da podnosioci zahtjeva za međunarodnu zaštitu često kod sebe nemaju dokumentaciju kojom mogu potvrditi porodične veze.
- Ipak, primjena koristi od sumnje u slučaju nedostatka dokumentacije ne smije zamijeniti provjeru porodičnih veza. U ovakvim slučajevima treba primijeniti kombinaciju dodatnih sredstava za provjeru porodičnih veza (npr. treba dati određenu težinu drugim dostupnim sredstvima, poput intervjuiranja članova porodice ili izjave djeteta).

Poglavlje 3 pruža specifične informacije o raznim praksama koje primjenjuju EU+ države i sredstvima koja se koriste u pogledu provjere porodičnih veza. Ta sredstva su sažeta u Aneksu 5 (tabela 2).

([24]) Više informacija o zaštiti podataka može se pronaći u publikaciji Agencije Evropske unije za temeljna prava *Priručnik o evropskom zakonu o zaštiti podataka* (2014.), dostupan na nekoliko jezika Evropske unije na http://fra.europa.eu/en/publication/2014/handbook-european-data-protection-law.

8) Korist od sumnje

Ne postoje specifične odredbe u pogledu koristi od sumnje unutar procesa pronalaženja porodice. Međutim, sposobnost djeteta da u dovoljnoj mjeri potkrijepi bilo koju izjavu, uključujući izjavu o porodičnim vezama, treba se razmotriti obzirom na njegov/njezin uzrast i zrelost i njegove/njezine lične okolnosti, uključujući npr. traumu koja može uticati na sjećanje djeteta o prošlim događajima ili činjenicama.

Posebno u slučaju kada dijete bez pratnje ne može pružiti dokumentiran dokaz o odnosu s porodicom, nacionalne vlasti trebaju uzeti u obzir njegove/njezine izjave i druge dostupne dokaze i ne mogu odbiti postojanje porodičnih veza samo na osnovu nedostatka dokumentiranog dokaza. U tom pogledu, može se uputiti na Direktivu o ponovnom spajanju porodice jer ista pruža određene smjernice o uslovima koji se primjenjuju na spajanje porodice korisnika međunarodne zaštite. Prema Smjernicama Evropske komisije za primjenu spomenute Direktive ([25]) obavezno je za države članice da u takvim slučajevima uzmu u obzir druge dokaze o postojanju porodičnih odnosa. Budući da se „drugi dokazi" ispituju u skladu s nacionalnim zakonom gdje države članice imaju određenu slobodu procjene, ipak trebaju usvojiti jasna pravila koja upravljaju ovim dokaznim zahtjevima.

Primjeri „drugih dokaza" za uspostavljanje porodičnih veza mogu biti pisane i/ili usmene izjave djeteta, intervjui sa članovima porodice (npr. izrada zajedničkog porodičnog stabla u istovremenim intervjuima), ili istraživanja koja se sprovode o situaciji u inostranstvu. Izjave djeteta mogu se potkrijepiti podržavanjem dokaza kao što su dokumenti, audiovizuelni materijali, bilo kakva dokumentacija ili fizički predmeti (npr. diplome, fotografije i dokaz transfera novca) ili poznavanje određenih činjenica. Zbog takvih razmatranja mora se primijeniti korist od sumnje. Međutim, posebnu pažnju treba obratiti kada sumnja ostane kako bi se izbjegao rizik od trgovine ljudima ili druga potencijalna opasnost po dijete.

9) Pravni lijek

U kontekstu pronalaženja porodice ne postoji posebna zakonska obaveza da se proces pokrene i zaključi pisanom odlukom. Međutim, u praksi se može izdati odluka o pokretanju ili nepokretanju procesa nakon provjere najboljeg interesa djeteta. Ishod ili rezultati procesa pronalaženja također se mogu navesti u odluci; međutim, oni se obično odražavaju kao dio odluke o procjeni najboljeg interesa djeteta po prijavi za međunarodnu zaštitu.

Iako se zasebna odluka ne izdaje redovno, pravni zahtjevi i proceduralne mjere zaštite u pogledu osporavanja odluka donesenih tokom procedure međunarodne zaštite (uključujući dablinske odluke o transferu predviđene članom 27 revidirane Dablinske uredbe III) također se primjenjuju kada se odnose na proces pronalaženja porodice ([26]). Posebno se trebaju primjenjivati sljedeće mjere zaštite kako bi se garantirao pravni lijek u ovom slučaju:

- Djeci bez pratnje i njihovom staratelju/zastupniku se moraju pružiti zakonske i proceduralne informacije.
- Odluke moraju biti motivirane (uključujući činjenične okolnosti i pravna obrazloženja), opravdane i objašnjene s jasnim pozivanjem na relevantne elemente procjene najboljeg interesa i način na koji su procijenjene da odrede najbolje interese djeteta. Podnosioci zahtjeva trebaju dobiti razuman vremenski period da izvrše svoje pravo na pravni lijek.
- Pravna pomoć i zastupanje se trebaju pružati bez naknade u skladu s primjenjivim modalitetima.
- Tumačenje se treba pružati bez naknade gdje je potrebno.

C. Pokretanje bez nepotrebnog odlaganja

S pravnom tečevinom EU o azilu, pronalaženje porodice je postala obaveza za zemlje članice u pogledu djece bez pratnje koja mogu trebati međunarodnu zaštitu. Regulirano je kao posebni proceduralni koraci koji se poduzimaju u skladu s revidiranom RCD direktivom, revidiranom Dablinskom uredbom III, kao i revidiranom QD direktivom.

([25]) Komunikacija od Komisije do Evropskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje porodice, Brisel, 2014. Dokument je dostupan na http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/com/com_com%282014%290210_/com_com%282014%290210_en.pdf.

([26]) Više smjernica pruža Opći komentar br. 14 (2013) Komiteta za prava djece UN-a o pravu djeteta da se njegovi ili njezini interesi primarno razmatraju (član 3, parag. 1), 29. maj 2013. dostupno na http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

U kontekstu procedura međunarodne zaštite vrijeme pronalaženja porodice je utvrđeno na sljedeći način:

- **Čim je to moguće nakon podnošenja zahtjeva,** u svrhu Direktive o uslovima za prihvatanje.

Član 24(3) revidirane RCD direktive

*Države članice započinju pronalaženje članova porodice maloljetnika bez pratnje, gdje je potrebno uz pomoć međunarodnih ili relevantnih organizacija, **čim je to moguće po podnošenju prijave za međunarodnu zaštitu**, štiteći njegove ili njezine najbolje interese. U slučaju potencijalne prijetnje po život ili integritet maloljetnika ili njegove ili njezine bliske rodbine, posebno ako su oni ostali u zemlji porijekla, mora se voditi računa da se sakupljanje, obrada i protok informacija koje se tiču tih osoba izvrše povjerljivo kako bi se izbjeglo ugrožavanje njihove sigurnosti.*

- **Čim je to moguće (gdje je dijete bez pratnje podnijelo prijavu)** za svrhe određivanja odgovorne države članice unutar dablinskog konteksta.

Član 6(4) revidirane Dablinske uredbe III

*U svrhu primjene člana 8, država članica **tamo gdje je dijete bez pratnje podnijelo prijavu** za međunarodnu zaštitu mora, **čim je to moguće**, poduzeti prikladne korake kako bi se identificirali članovi porodice, braća i sestre ili rodbina maloljetnika bez pratnje na teritoriji država članica, štiteći najbolje interese djeteta.*

- Revidirana QD direktiva, s druge strane, navodi **da ako ranije nije naznačeno**, **to se treba uraditi čim je to moguće, čak i nakon odobrenja međunarodne zaštite.**

Član 31(5) revidirane QD direktive

*Ako je maloljetniku bez pratnje odobrena međunarodna zaštita a pronalaženje članova njegove ili njezine porodice **još uvijek nije započelo**, države članice će započeti njihovo pronalaženje **čim je to moguće nakon odobrenja međunarodne zaštite**, štiteći najbolje interese maloljetnika. Ako je pronalaženje već započelo države članice nastavljaju proces pronalaženja gdje je to prikladno. U slučaju potencijalne prijetnje po život ili integritet maloljetnika ili njegove ili njezine bliske rodbine, posebno ako su oni ostali u zemlji porijekla, mora se voditi računa da se sakupljanje, obrada i protok informacija koje se tiču tih osoba izvrše povjerljivo.*

Formalno vremensko ograničenje za značenje „čim je to moguće" za svrhe pronalaženja porodice ne postoji. Ovaj zahtjev se mora primjenjivati po principu slučaj po slučaj, uzevši u obzir garancije navedene u ovom poglavlju. Sljedeći faktori se moraju uzeti u obzir, kao naprimjer:

- stavovi djeteta;
- procjenjivanje najboljih interesa djeteta uključujući sigurnost djeteta i porodice;
- dostupne informacije ili šansa za pribavljanje informacija.

U tom pogledu treba uzeti u obzir da odgovornom službeniku i staratelju/zastupniku može biti potrebno određeno vrijeme da s djetetom uspostave odnos koji se zasniva na povjerenju, a što može biti neophodno da se pribave minimalne količine informacija potrebne za pokretanje postupka kao i procjene najboljih interesa djeteta.

D. Saradnja između različitih aktera

Na nacionalnom nivou različiti institucionalni akteri mogu biti uključeni u proces pronalaženja porodice, poput vlasti koja vrši određivanje, vlast/odjel odgovoran za dablinsku proceduru, vlast/odjel za prijem, socijalne službe i slično. Saradnja između njih je ključna za efikasnost napora koji se ulažu u proces pronalaženja porodice i kako bi se osiguralo da se najbolji interesi djeteta u potpunosti razmatraju.

Bez obzira na različit mandat koji nacionalne vlasti i međunarodne međuvladine i nevladine organizacije imaju, nacionalne vlasti mogu zatražiti pomoć međunarodnih ili drugih relevantnih organizacija s iskustvom u pronalaženju porodice. Države članice mogu dalje dogovoriti ili olakšati pristup maloljetnika uslugama pronalaženja koje pružaju takve organizacije u skladu sa članom 6(4) revidirane Dablinske uredbe III. Član 24(3) revidirane RCD direktive sadrži sličnu odredbu.

Pronalaženje porodice mora se zasnivati i na saradnji i dijeljenju odgovornosti među EU+ državama, a u nekim slučajevima i sa zemljama porijekla i tranzita. Zajednički pristup, više usklađenosti i saradnje unutar EU+ država i s trećim državama je u skladu s općom politikom EU, a posebno u pitanjima koja se tiču djece, kako bi se osigurali konkretni i efikasni odgovori koju su u njihovom najboljem interesu.

3. Faze procesa

A. Prije pronalaženja porodice

Ova publikacija se posebno bavi pronalaženjem porodice djece bez pratnje koja su podnosioci zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Ovaj proces bi se stoga pokretao ako se dijete bez pratnje nađe na teritoriji EU+ države a podnijelo je zahtjev za međunarodnu zaštitu. Izražavanje želje za prijavom (podnošenje prijave) bi bilo dovoljno za pokretanje pronalaženja porodice prema revidiranoj RCD direktivi; dok bi prijavu trebalo službeno podnijeti da bi se pokrenulo pronalaženje porodice u svrhu određivanja odgovorne države u dablinskom kontekstu.

Kada dijete bez pratnje podnese zahtjev za međunarodnu podršku:

1) Njega/nju treba uputiti nadležnim vlastima koje se bave prijavama za međunarodnu zaštitu, za svrhe revidirane Dablinske uredbe III ili ispitivanje zahtjeva kao odgovorne države.
2) Momentalno imenovanje staratelja/zastupnika bi se trebalo obezbijediti kako je navedeno u gore spomenutim garancijama. U određenim slučajevima, zavisno od nacionalnih propisa, staratelj/zastupnik se već mora imenovati kako bi dijete imalo punu zakonsku sposobnost da formalno podnese zahtjev.
3) Dijete treba rano informirati o procesu pronalaženja porodice. Odgovorne vlasti trebaju obezbijediti da se ovo radi na način prilagođen djeci u skladu s uzrastom i zrelošću djeteta. Informacije mogu pružiti nacionalne vlasti, druge povjerene organizacije ili staratelj/zastupnik djeteta, zavisno od nacionalne postavke.
4) Ipak, država se treba pobrinuti da dijete razumije proces pronalaženja porodice. Ako je dijete informirano i razumije proces, to bi dalje pomoglo djetetu da pruži informacije neophodne za započinjanje procesa pronalaženja porodice.
5) Tokom početnih sastanaka s djetetom (pri prvom kontaktu i podnošenju zahtjeva, tokom procesa podnošenja kada se prikupljaju lični podaci) odgovorni službenik bi obično sakupio informacije koje bi bile korisne za dalji proces. Formulari za podnošenje zahtjeva ili standardna pitanja bi u većini slučajeva pokrili informacije o članovima porodice, zadnjem mjestu prebivališta, i slično.

Imenovani **staratelj/zastupnik** bi igrao važnu ulogu garantirajući da se gore navedeni koraci sprovode u najboljem interesu djeteta što se primarno mora razmatrati u skladu sa specifičnim proceduralnim zaštitnim mjerama koje se primjenjuju na djecu bez pratnje u proceduri međunarodne zaštite. Staratelj/zastupnik bi mogao igrati ključnu ulogu u pružanju informacija djetetu kao i prikupljanju potrebnih informacija za svrhe pronalaženja porodice, uzimajući u obzir najbolje interese djeteta.

Važno je da se u ovim ranim fazama procedure međunarodne zaštite i prije početka pronalaženja porodice, **stavovi djeteta** u potpunosti razmotre, uzimajući u obzir njegov/njezin uzrast i zrelost. Stavove djeteta treba saslušati kako bi se razmotrili različiti elementi procjene najboljih interesa djeteta i odlučilo da li treba započeti pronalaženje porodice.

Informacije bi se često trebale dijeliti između različitih aktera kako bi se djeci garantirao pristup proceduri međunarodne zaštite i osiguralo obezbjeđivanje pogodnih uslova za prijem, kao i pokretanje pronalaženja porodice. Informacije se trebaju dijeliti uz puno razmatranje principa **povjerljivosti** i svaku informaciju koja se podijeli s djetetom bez pratnje, a u kontekstu je azila, treba tretirati s oprezom, uzimajući u obzir sigurnost djeteta i drugih (članova porodice).

B. Sprovođenje pronalaženja porodice

Teritorijalni opseg, uključeni akteri, metode koje se primjenjuju i svrha procesa pronalaženja porodice mogu se razlikovati zavisno od toga gdje je naznačeno da se nalaze članovi porodice. U ovom odjeljku se posmatraju dva različita scenarija: pronalaženje porodice u dablinskom kontekstu, tj. na teritoriji država članica dablina i pronalaženje porodice u zemlji porijekla ili trećoj zemlji.

Posebne metode koje bi se koristile u pronalaženju porodice zavisile bi od nacionalnog zakonodavstva i postavke, kao i od posebnih okolnosti za taj slučaj. Ovo bi, recimo, moglo uključivati staratelja/zastupnika djeteta s aktivnom ulogom u ovom procesu, socijalne službe države, druge EU+ države ili socijalne službe u zemlji porijekla, međunarodne, međuvladine i nevladine organizacije bi također mogle pružiti neprocjenjivu pomoć, posebno kada se pronalaženje porodice vrši u zemlji porijekla ili trećoj zemlji, kontakte sa članovima porodice gdje je to moguće, i slično. Upotreba različitih metoda u praksi EU+ država je navedena u Poglavlju 3 i sažeta u tabeli 1 Aneksa 5 ove publikacije.

Pronalaženje porodice u sklopu dablinske procedure

Kada je dijete bez pratnje podnijelo zahtjev za međunarodnu zaštitu i postoji indikacija da bi njegovi/njezini članovi porodice, braća i sestre ili rodbina (kako je pojedinačno navedeno u revidiranoj Dablinskoj uredbi III) mogli biti u drugoj dablinskoj državi članici, pronalaženje porodice bi se pokretalo unutar dablinskog konteksta i za svrhe određivanja odgovorne države članice kako bi se ispitao zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Treba se pobrinuti da dijete dobije relevantne **informacije** o dablinskoj proceduri i posebno o pronalaženju porodice na način koji je prilagođen djeci. Aneks XI Provedbene uredbe (EU) br. 118/2014 je standardni informativni letak za djecu bez pratnje. Od djece se traži da razmisle da li bi neki od članova porodice (majka, otac, brat ili sestra, tetka, tetak, baka ili djed) mogao biti u jednoj od drugih država članica dablina i da li bi željeli živjeti s njima.

Odluka o pokretanju pronalažnja porodice se treba donositi na osnovu specifične procjene najboljih interesa djeteta, posebno uzimajući u obzir sigurnost djeteta. Kada se procjena izvrši pronalaženje porodice treba započeti bez nepotrebnog odlaganja.

Kada se pronalaženje porodice započne, odgovorne vlasti bi trebali razmotriti sljedeće korake:

1) Napori u pronalaženju porodice bi često prevazilazili nacionalne vlasti odgovorne za primjenu revidirane Dablinske uredbe III. U ovoj fazi je moguća potreba uključivanja relevantnih učesnika kao što su socijalne službe, službe za zaštitu djece i organizacije koje pomažu u pronalaženju porodice kako bi se zagarantirala prava djeteta i efikasnost napora u pronalaženju porodice.
2) U ovoj fazi je moguće prikupljanje dodatnih informacija u svrhu pronalaženju porodice. Posebna prilika bi bio lični intervju koji se održava u skladu sa članom 5 revidirane Dablinske uredbe III. Tokom intervjua, odgovorni službenik bi se također trebao pobrinuti da dijete razumije cilj pronalaženja porodice u ovom kontekstu i moguće ishode.
3) Moguće je i prikupiti relevantne informacije od drugih. Ako dijete putuje s bratom ili sestrom, ili rodbinom (koji se ne smatraju odgovornim za njega/nju u državi članici) oni možda mogu pružiti dodatne informacije koje dijete nema. Moguće je da je dijete podijelilo informacije s drugima s kojima je putovao/la ili kod kojih je boravio/la. Sakupljanje informacija od trećih strana bi, međutim, trebalo vršiti s oprezom i uz poštivanje prava djeteta i njegovih/njezinih interesa.
4) U dablinskom kontekstu, proces pronalaženja porodice olakšavaju zasnovani kanali komunikacije i regulatorne obaveze koje imaju dablinske države članice da komuniciraju i razmjenjuju relevantne informacije za identifikaciju članova porodice i uspostavljanje provjerenih porodičnih veza (član 1(7) Provedbene uredbe). Prema tome, razmjena informacija između država članica korištenjem prevashodno DubliNet kanala, je ključni korak u pronalaženju porodice za svrhu revidirane Dablinske uredbe III.

Sigurnost je najvažniji element kojeg treba razmatrati prilikom procjenjivanja da li će se određene radnje vršiti u procesu pronalaženja porodice. Stavovi djeteta se trebaju saslušati i razmotriti i svaka indikacija pretrpljenog nasilja ili zlostavljanja u porodici, kao i potencijalni rizik trgovine ljudima, treba oprezno ispitati.

Uključenost svih relevantnih aktera i njihova **saradnja** je od izuzetne važnosti kako bi se osiguralo uspješno pronalaženje porodice. U proces bi posebno trebali biti uključeni oni koji garantiraju sigurnost djece. Saradnja između različitih aktera je ključna u ovom slučaju u državi u kojoj je dijete, ali i u državi za koju postoje indikacije (zakonskog) prebivanja članova porodice.

Treba primjenjivati princip **povjerljivosti** i **zaštite podataka** i koristiti sigurne kanale DubliNet za bilo kakvu komunikaciju uključujući i lične podatke neophodne za proces pronalaženja porodice. Standardni obrazac za razmjenu relevantnih informacija o djeci bez pratnje uključen je kao Aneks VIII Provedbene regulative (EU) 118/2014. Kada se pronađu članovi porodice, nacionalne vlasti bi trebale poduzeti sljedeće korake:

5) Porodične veze treba ovjeriti. Ovo bi se moglo uraditi na osnovu pozitivnih i posrednih dokaza kao što je navedeno u Aneksu II Provedbene uredbe (EU) br. 118/2014. Naprimjer, to uključuje pozitivan dokaz da su osobe u srodstvu i, a ako to nije slučaj i ako je potrebno, DNK ili test krvi i posredne dokaze kao što su provjerljive informacije od podnosioca zahtjeva i izvještaja/potvrda međunarodne organizacije kao što je UNHCR.
6) Procjenjivanje čiji bi ishod u pogledu odgovornosti države članice bio u najboljem interesu djeteta je sastavni element u određivanju odgovornosti u skladu sa članom 8 revidirane Dablinske uredbe III. Ovo bi se trebalo raditi prateći smjernice člana 6 revidirane Dablinske uredbe III.

Stavovi **djeteta** trebaju se čuti i uzeti u obzir u skladu s uzrastom i zrelošću u oba ova koraka.

Pronalaženje porodice u zemlji porijekla ili u trećoj zemlji

Tokom leta, djeca su možda ostavila članove porodice u zemlji porijekla a u nekim slučajevima u trećim zemljama (naprimjer, zemljama tranzita). Usljed različitog opsega pronalaženja porodice u ovom slučaju, primijenili bi se različiti koraci i dodatne mjere zaštite u poređenju s pronalaženjem porodice unutar EU+ teritorija.

Kada postoje indikacije da su članovi porodice u trećoj zemlji i procijenjeno je da je početak pronalaženja porodice u najboljem interesu djeteta, primjenjivali bi se sljedeći koraci:

1) Dodatne informacije bi se mogle sakupiti od djeteta. Lični intervju bi bio ključna prilika za prikupljanje dodatnih informacija neophodnih za pronalaženje članova porodice, kao i dalje procjenjivanje koji bi idući koraci i potencijalni ishodi bili u najboljem interesu djeteta. Posebni sastanci se mogu održavati za prikupljanje dodatnih neophodnih informacija.
2) Moguće je i prikupiti relevantne informacije od drugih. Ako dijete putuje s bratom ili sestrom, ili rodbinom (koji se ne smatraju odgovornim za njega/nju u državi članici) oni možda mogu pružiti dodatne informacije koje dijete nema. Moguće je da je dijete podijelilo informacije s drugima s kojima je putovao/la ili kod kojih je boravio/la. Sakupljanje informacija od trećih strana bi, međutim, trebalo vršiti s oprezom i uz poštivanje prava djeteta i njegovih/njezinih interesa.
3) Drugi akteri mogu biti uključeni u prikupljanje neophodnih informacija. To bi moglo uključivati nacionalne vlasti poput ambasade EU+ države u trećoj zemlji, ili druge organizacije koje pomažu kod pronalaženja porodice. Takvi akteri mogu biti u poziciji da olakšaju napore prilikom pronalaženja porodice i idućih koraka procesa kao što je provjeravanje porodičnih veza.

Svi koraci u pogledu trećih zemalja trebaju se vršiti s izuzetnom pažnjom i osigurati **sigurnost** djeteta, članova porodice, kao i aktera uključenih u pronalaženje porodice.

Dobro koordinirana **saradnja** je također veoma važna kako bi se osiguralo da se poduzimaju efikasni napori uz puno poštovanje prava djeteta.

Princip **povjerljivosti** i **zaštite podataka** su također izuzetno važni u ovom kontekstu, uzevši u obzir da je dijete podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a kršenje tih principa potencijalno bi moglo ugroziti članove porodice djeteta. Od ključne je važnosti da svi uključeni akteri budu u potpunosti svjesni i poštuju te principe.

Kada se pronađu članovi porodice, nacionalne vlasti bi trebale poduzeti sljedeće korake:

4) Provjera porodičnih veza bi morala uslijediti. Gdje je dostupno, ovo se može uraditi na osnovu dokumentarnih dokaza, izjava djeteta i članova porodice prikupljenih putem posjeta porodici koje vrše različiti akteri, direktnog kontakta i slično, ili putem drugih dokaza uključujući, ako je to potrebno i DNK ili analizu krvi.
5) Procjena idućih koraka koji se trebaju poduzeti i ishoda pronalaženja porodice mora uzeti najbolje interese djeteta u primarno razmatranje. Ako se veze potvrde ova procjena bi se mogla vršiti unutar procedure međunarodne zaštite i uzeti u obzir u procesu donošenja odluka po pitanju primjene međunarodne zaštite.

Stavovi **djeteta** trebaju se čuti i uzeti u obzir u skladu s uzrastom i zrelošću u oba ova koraka.

C. Ishod pronalaženja porodice

Kada se pronađu članovi porodice i potvrde porodične veze odluka o ishodu pronalaženja porodice se treba bazirati na temeljnoj procjeni najboljih interesa djeteta.

Ishod pronalaženja porodice bi imao uticaj i na proceduru u kojoj se odvijao.

U sklopu dablinske procedure ishod pronalaženja porodice i procjena najboljih interesa djeteta bi odredili državu članicu odgovornu za ispitivanje prijave za međunarodnu zaštitu.

Države članice bi trebale sarađivati i uzeti u obzir faktore koji su utvrđeni članom 6(3) revidirane Dablinske uredbe III. Uz to, u skladu sa članom 1(7) Provedbene uredbe (EU) br. 118/2014, nacionalne vlasti koje su pronašle članove porodice koji su legalno prisutni u drugoj državi članici će s drugom državom članicom sarađivati kako bi se utvrdila osoba kojoj će se dijete povjeriti, a posebno utvrditi:

jačinu porodičnih veza između djeteta i različitih osoba koje su identificirane na teritorijama država članica;

kapacitet i dostupnost osoba da vode brigu o djetetu;

najbolje interese djeteta u svakom slučaju.

Razmjena informacija u tom pogledu je povezana s vremenskim okvirom i prema Provedbenoj uredbi (EU) br. 118/2014 tražena država članica će se potruditi da odgovori u roku od 4 sedmice od prijema zahtjeva. Ako uvjerljivi dokazi ukazuju na to da bi dalje istrage vodile do relevantnijih informacija, traćena država članica će obavijestiti državu podnositeljicu zahtjeva da su potrebne dodatne dvije sedmice.

Procjena najboljeg interesa se vrši u konsultaciji sa starateljem/zastupnikom i drugim akterima koji su uključeni u proces pronalaženja porodice (službe za pronalaženje, akteri koji su možda bili u kontaktu s porodicom u zemlji porijekla i slično).

Procjena najboljeg interesa ne zahtijeva formaliziranu proceduru, umjesto toga, odgovorni akteri bi trebali imati tražene vještine i znanje, a procjenu treba dokumentirati. Djetetu u bilo kojem slučaju treba dati priliku da izrazi svoje stavove.

Mogući ishodi procesa pronalaženja porodice idu od:

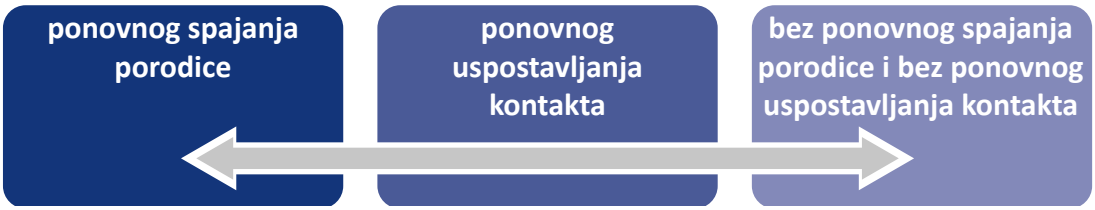

Ponovno spajanje porodice, zavisno od specifičnih okolnosti, može biti u **EU+ državi** u kojoj se dijete nalazi. Ovo bi, naprimjer, mogao biti slučaj kada se ponovno spajanje porodice primijeni u skladu s odlukom da se djetetu odobri međunarodna zaštita. Ponovno spajanje porodice se može dešavati i u **drugoj EU+ državi**. Naprimjer, može se procijeniti da je ponovno spajanje porodice s drugim članom porodice, bratom ili sestrom, ili srodnikom koji pravno borave u drugoj državi članici u najboljem interesu djeteta, i ta bi se država članica onda smatrala odgovornom za provjeru zahtjeva koje je dijete podnijelo ([27]).

Ponovno spajanje porodice može se vršiti u **zemlji porijekla ili trećoj zemlji** u kojoj se nalazi član porodice, kada se na najbolji način utvrdi i ukazuje na to da je ponovno spajanje porodice u najboljem interesu djeteta.

([27]) U skladu sa članom 22 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta „...pravo na traženje roditelja ili drugih članova porodice bilo kojeg djeteta izbjeglice u cilju sticanja informacija za ponovno spajanje s njegovom ili njezinom porodicom" i sa članom 10 (3)(a) Direktive o ponovnom spajanju porodice (2003/86/EU) koji predviđa da države članice odobravaju ulazak i boravak njegovih/njezinih rođaka prvog stepena po direktnoj uzlaznoj liniji bez primjene zahtjeva iz člana 4(2). Ovo odobrenje se može primijeniti na njegovog/njezinog zakonskog staratelja ili bilo kojeg drugog člana porodice, gdje izbjegli maloljetnik nema rođaka po direktnoj uzlaznoj liniji ili je takve rođake nemoguće pronaći.

Poglavlje 3. Pregled prakse u EU+ državama

Poglavlje 3 pruža pregled trenutnih praksi u EU+ državama u pogledu procesa pronalaženja porodice. Početno mapiranje praksi spomenutih država se održalo 2013. godine i ažurirano je 2015. godine. Dolje navedeni nalazi se zasnovani na odgovorima primljenim od 25 EU+ država: **AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SK, SI, SE** i **UK**.

Ovo mapiranje ima za cilj pružiti opći pregled različitih aspekata procesa pronalaženja porodice, uključujući:

A. vremenski okvir za poduzimanje procesa;

B. metode koje se trenutno koriste, uključujući neke primjere nacionalne prakse, kako bi se naglasila njezina raznolikost na EU+ nivou;

C. postojeće proceduralne mjere zaštite:
   - uloga staratelja;
   - pravo djeteta da bude informirano;
   - princip povjerljivosti;
   - provjera porodičnih veza;
   - postojeći mehanizmi za reviziju odluka o pronalaženju porodice;

D. izazovi u poduzimanju pronalaženja porodice:
   - nedostatak informacija;
   - nespremnost ili nemogućnost djeteta da otkrije informacije;
   - nespremnost ili nemogućnost porodice da uspostavi ponovni kontakt s djetetom.

1. Vremenski okvir za poduzimanje procesa

Revidirana pravna tečevina o azilu zahtijeva da nacionalne administracije započnu proces pronalaženja **čim je to moguće:**

- nakon **predavanja** zahtjeva za međunarodnu zaštitu prema (član 24(3) revidirane RCD direktive);
- nakon **podnošenja** zahtjeva za međunarodnu zaštitu (član 6(4) revidirane Dablinske uredbe III).

Međutim, u praksi sprovođenje zahtjeva da se pronalaženje izvrši „čim je to moguće" zavisi od mnoštva faktora, uključujući sigurnost djeteta i porodice, procjenu najboljih interesa djeteta, dostupnost informacija ili prilika za pribavljanje dodatnih informacija. Moguće je da će izgradnja odnosa od povjerenja s djetetom zahtijevati određeno vrijeme prije nego se prikupe informacije neophodne za početak procesa.

U trenutnoj praksi EU+ država pronalaženje porodice započinje u različitim fazama procedure međunarodne zaštite:

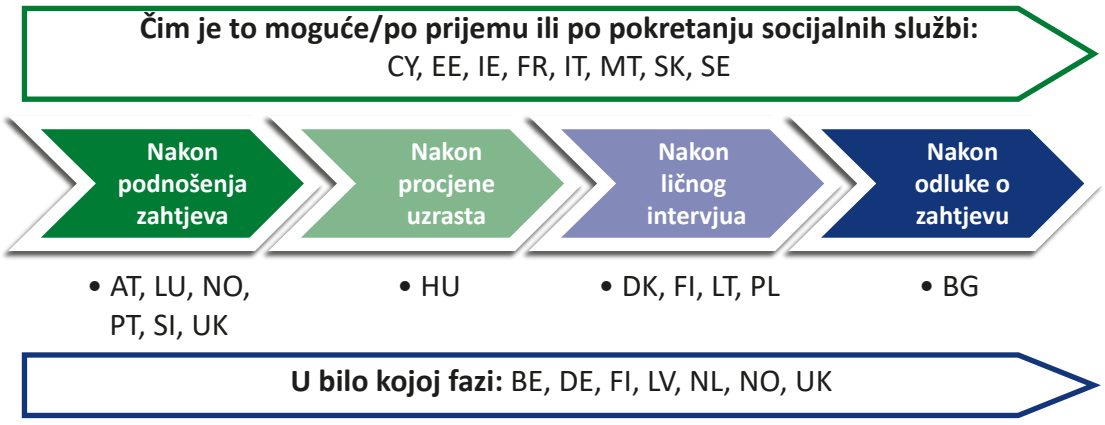

- U osam zemalja (**CY, EE, IE** ([28])**, FR, IT, MT, SK, SE**) proces pronalaženja porodice započinje čim je to moguće ili kada dijete bez pratnje bude primljeno u prihvatni centar.
- Šest zemalja (**AT, LU, NO, PT, SI, UK**) započinju proces pronalaženja porodice nakon što dijete preda zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- U **HU**, proces pronalaženja započinje tek kada rezultati procjene uzrasta potvrde da je podnosilac zahtjeva dijete.
- U četiri zemlje (**DK, FI, LT, PL**) dijete dobija informacije o procesu pronalaženja porodice tokom ličnog intervjua. Prema tome, proces započinje, ako je to moguće, odmah nakon istog.
- U sedam zemalja (**BE, DE, FI, LV, NL, NO, UK**) proces pronalaženja porodice može započeti u bilo kojoj fazi procedure međunarodne zaštite.
- U **BG**, proces pronalaženja porodice počinje tek kada se donese odluka o međunarodnoj zaštiti.

Prema trenutnoj praksi, pronalaženje porodice se može sprovoditi ili u vezi s procesom azila ili ne, a zaključci pronalaženja porodice se mogu ili donijeti istovremeno sa zaključkom zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili ne. U nekim EU+ državama, pronalaženje porodice se može zaključiti prije usvajanja odluke o međunarodnoj zaštiti, ili vlasti mogu preferirati da se sačeka rezultat pronalaženja porodice prije donošenja odluke o azilu. U nekim slučajevima vlasti koje su zadužene za pronalaženje porodice možda s vlastima za azil neće podijeliti informacije koje su prikupljene u proceduri pronalaženja.

2. Odgovorni akteri

Različiti akteri mogu biti zaslužni za započinjanje pronalaska porodice u slučaju djece bez zaštite u proceduri međunarodne zaštite:

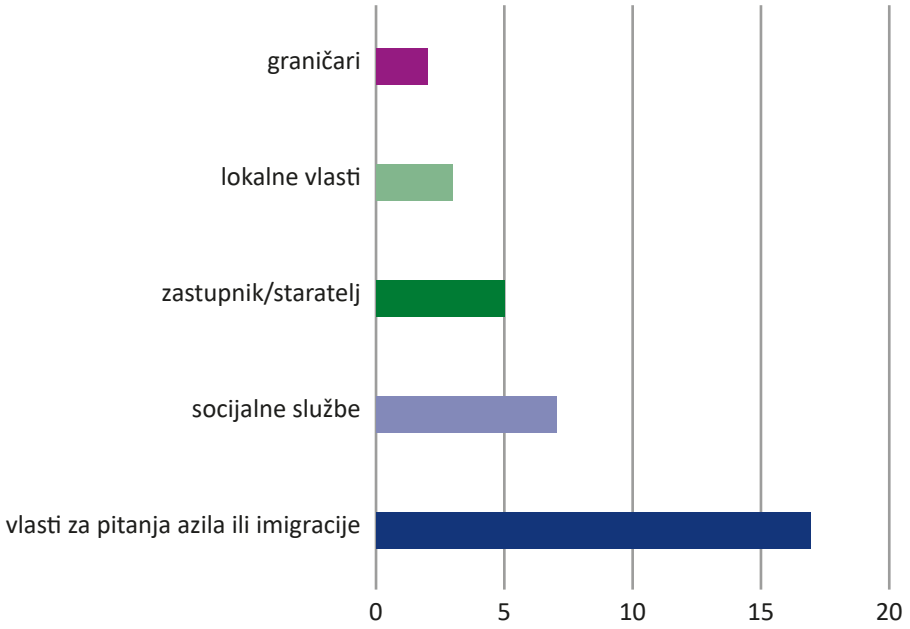

U većini zemalja (17 zemalja: **AT, DE, DK, EE, FI, HU, LT, LU, MT, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK**) vlasti za pitanja azila ili imigracije su odgovorne za započinjanje procesa pronalaženja porodice.

U 10 slučajeva mogu biti odgovorne ostale vlasti, kao što su graničari (dvije: **FR**, **LV**), socijalne službe (pet: **BG, CY, IE, SK, SE**) ili općine (tri: **FR, IT, UK**).

U pet zemalja (**BE, BG, DE, IE, SK**), nadležnost za pokretanje procesa pronalaženja porodice je dodijeljena zastupniku/staratelju djeteta. U **LV** je potrebno odobrenje zastupnika/staratelja djeteta kako bi se započeo proces. Prema nekim odgovorima, dijete je također uvršteno među odgovorne aktere za pokretanje procesa.

([28]) U IE, proces pronalaženja porodice je odgovornost službi za zaštitu djece i započinje odmah po pokretanju procjene dobrobiti djece i vrši se bez obzira na procedure međunarodne zaštite.

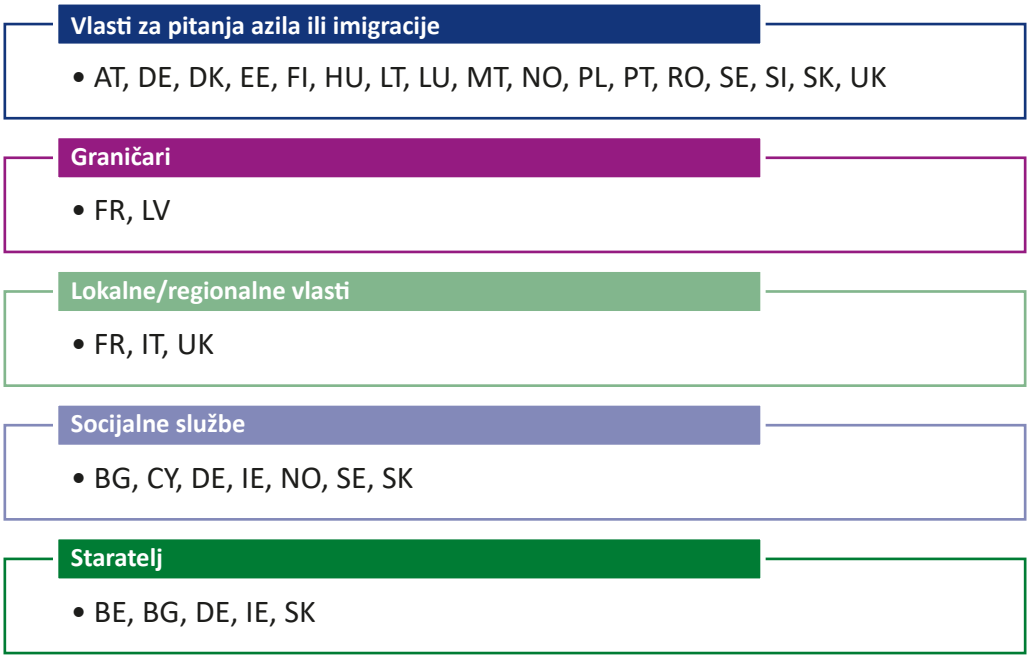

Primjeri iz prakse: zajednička odgovornost i potrebna saradnja	
IT	Lokalne vlasti zadužene za stranog maloljetnika koji je bez pratnje od Ministarstva rada i socijalne politike traže da pokrene porodičnu istragu popunjavanjem posebnog obrasca za izvještavanje i, na osnovu izjava koje daje maloljetnik, pružajući osnovne informacije kako bi se omogućilo pronalaženje porodice u zemlji porijekla ili u trećoj zemlji prebivališta. Ministarstvo rada i socijalne politike omogućava aktivnosti pronalaženja porodice na osnovu posebnog sporazuma s IOM-om. IOM obezbjeđuje odgovarajuće funkcionalne organizacijske i logističke strukture u zemlji porijekla za sprovođenje aktivnosti pronalaženja porodice i šeme za reintegraciju onih maloljetnika koji su izrazili volju za povratkom kući a za koje su nadležne vlasti utvrdile da je to u skladu s njihovim najboljim interesima.
NO	Proces traženja članova porodice, u kontekstu procedure međunarodne zaštite, čine različiti načini prikupljanja podataka da bi se saznalo ko su članovi porodice, gdje se nalaze i kakva je mogućnost stupanja u kontakt s njima. Imigraciona policija, koja prvo razgovara s podnosiocem zahtjeva i počinje prikupljati informacije o porodici (imigraciona policija ima formalnu odgovornost da mapira identitet svih podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu), vrši registraciju zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Zatim slijedi Norveška uprava za imigraciju (UDI) tokom ličnog intervjua, koji se održava nakon što UDI dobije rezultate ljekarskog pregleda uzrasta (ako je primjenjivo). Prije donošenja odluke, na osnovu procjene rizika, službenik koji radi na slučaju razmatra da li je potrebna dalja istraga u smislu zahtjeva za verifikaciju, pronalaženja porodice u zemlji porijekla ili drugih oblika istrage.

3. Metode pronalaženja porodice

A. Pregled korištenih metoda

Trenutno su u upotrebi različite metode u praksi EU+ zemalja ([29]) u pogledu pronalaženja porodice:

Sve zemlje koje su odgovorile (**AT, BE** ([30])**, BG, CY, DE, DK, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, NO, PL, PT, SI, SE, SK, UK**) koriste **intervju s djetetom** kao metodu za prikupljanje neophodnih informacija u procesu pronalaženja porodice.

([29]) Vidjeti Aneks 5: Tabela metoda koje su u upotrebi u EU+ zemljama.

([30]) Metode spomenute u ovom odjeljku se obično koriste u BE u posebnoj proceduri za maloljetnike bez pratnje koji ne traže azil. Metode koje se koriste u proceduri međunarodne zaštite su intervju i upotreba baza podataka drugih država članica kroz dablinsku mrežu.

Sedamnaest zemalja su dalje potvrdile da bi obavile **intervju sa članovima porodice** koji su prisutni na teritoriji EU+ zemlje u procesu pronalaženja porodice (**AT, BE, CY, DE, DK, EE, FI, FR, IE, IT, LV, MT, NL, NO, PT, SE, SK**). **UK** je napomenula da iako vlasti formalno ne vrše intervju sa članom/članovima porodice koji su prisutni na teritoriji, šalje zahtjev za pomoć članu porodice u svrhu pronalaženja članova porodice u zemlji porijekla.

Prikupljanje informacija **direktnim kontaktiranjem članova porodice** u zemlji porijekla se primjenjuje u 11 zemalja (**AT, BE, DK, FI, IE, IT, MT, NL, NO, SE, UK**).

Većina zemalja koje su dale odgovore su napomenule da koriste **relevantne nacionalne baze podataka ili evidencije** za prikupljanje informacija u svrhu pronalaženja članova porodice (17 zemalja: **AT, DE, DK, EE, FI, HU, LT, LU, MT, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK**).

Većina EU+ zemalja također **koriste baze podataka drugih EU+ zemalja** za prikupljanje informacija (16 zemalja: **AT, BE, CY, DE, DK, EE, FI, HU, IE, NL, NO, PL, PT, SE, SI, SK**); njih 12 su naglasile da bi koristile ovaj metod u okviru Dablinske regulative (**AT, BE, DE, EE, FI, HU, NL, NO, PL, SE, SI, SK**).

Dvanaest zemalja (**AT, BE, CY, DE, EE, IE, IT, PL, PT, SE, SK, UK**) **koriste baze podataka zemlje porijekla** za takve svrhe. S druge strane, druge četiri zemlje (**FI, FR, HU, NL**) istakle su da ne primjenjuju ovaj metod uglavnom zbog sigurnosnih razloga.

Deset zemalja su dalje navele da bi mogle **koristiti baze podataka ostalih (trećih) zemalja** (**AT, BE, CY, DE, HU, IE, NO, SE, SK, UK**).

Svih 18 zemalja (**AT, BE, CY, DE, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, NO, SE, SI, SK, UK**) koje su odgovorile na ovo pitanje u praksi se oslanjaju na **uključenost socijalnih službi smještenih na teritoriji države** tokom procesa pronalaženja porodice. Učešće takvih aktera se obično posmatra kao ključno za uspjeh u pronalaženju porodice.

Devet od 12 država koje su dale odgovor također bi zahtijevale **uključenost socijalnih službi u zemlji porijekla** ako je to relevantno (**CY, DE, FR, IE, IT, LU, MT, SE, UK**).

Šest zemalja (**CY**, **DE, FI, IE, NL, UK**) su posebno spomenule da bi zahtijevale usluge **Međunarodne socijalne službe** za svrhe pronalaženja porodice.

Devetnaest zemalja bi uključile **međunarodne, međuvladine organizacije (IGO) ili nevladine organizacije (NVO)** u proces pronalaženja porodice.

Uz gore navedene metode, sedam zemalja su se osvrnule na **ostale metode koje** one koriste, kao što su **upotreba diplomatskih misija EU+ zemalja ili zajedničkih mreža**. U nekim zemljama se aktivno mogu tražiti informacije od važnosti za proces pronalaženja porodice, nezavisno od informacija koje pruži dijete. Vlasti mogu **iskoristiti društvene medije**, i mogu **kontaktirati druge relevantne aktere**, kao što je UNHCR.

Trakasti grafikon u nastavku pokazuje metode koje države primjenjuju za prikupljanje potrebnih podataka u procesu pronalaženja porodice, rangirajući ih prema upotrebi u državama:

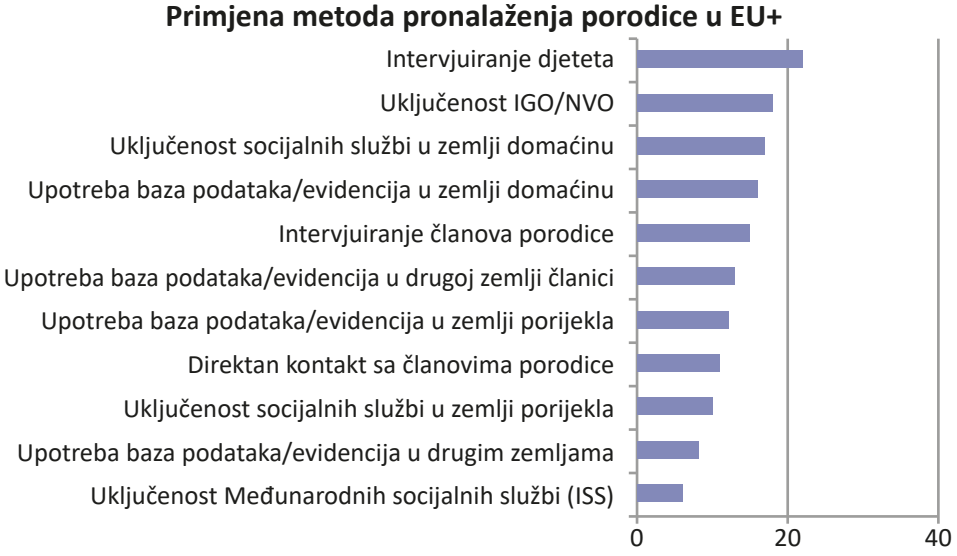

B. Opis metoda i primjeri nacionalnih praksi

Ovaj odjeljak razmatra različite metode koje se trenutno primjenjuju u EU+ zemljama i pruža dodatne informacije u vezi sa stranama koje su uključene u odgovarajuću metodu pronalaženja porodice, naglašava druge proceduralne probleme i daje primjere iz prakse.

1) Intervju s djetetom

Proces pronalaženja porodice može započeti prvim kontaktom vlasti i djeteta, kada je ono prepoznato kao dijete bez pratnje. U ovom momentu se već mogu sprovesti početna analiza i mapiranje porodične situacije. Početni intervju može omogućiti individualnu procjenu potreba procesa pronalaženja porodice. U nekim državama ovaj početni intervju se sprovodi nezavisno od postupka azila (**FI, IE, IT**), dok se u drugima (**AT, BG, DE, DK, HU, NL, NO, PL, PT, SI, SK, UK**) može vršiti u kontekstu postupka međunarodne zaštite. Neke države nemaju određeni intervju za potrebe postupka pronalaženja porodice, ali prikupljaju relevantne informacije u okviru drugih sastanaka s djetetom (naprimjer, za vrijeme ličnog razgovora (**UK**) ili procjene zaštite djece (**IE**)).

U ovoj metodi podnosilac zahtjeva je glavni izvor informacija za svrhe pronalaženja porodice. Kako razgovori s djecom zahtijevaju posebna znanja i određeni skup vještina, toplo se preporučuje da akteri odgovorni za razgovore s djecom prođu određenu obuku ([31]).

Nekoliko država su navele da primjenjuju posebne tehnike intervjuisanja u skladu sa zrelošću i potrebama djeteta i pružaju specijalizirano obrazovanje svojim anketarima (**AT, CY, DE, NO, SE, LV**).

Različite metode i alati mogu se koristiti kao dodatak metodi ličnog intervjuiranja. Naprimjer, informacije se mogu dobiti putem upitnika (**BE**) ili traženjem da dijete nacrta mjesto svog doma (**FI**). U većini zemalja koje su odgovorile, dva aktera, osim djeteta, su uključeni u razgovor s djetetom: službenik za slučaj azila (17 država) i djetetov staratelj i/ili zastupnik i/ili socijalni radnik (17 država). Dvije države (**EE, PL**) predviđaju usluge psihologa ako je to potrebno. U intervju s djetetom mogu biti uključeni i drugi akteri, zavisno od nacionalne procedure, poput policije, uključujući posebna odjeljenja kao što su policija za strance (**FI, LV, NO, SK**), nevladine organizacije, UNHCR, itd. Akteri uključeni u ovaj proces prema praksi EU + država mapirani su na sljedeći način:

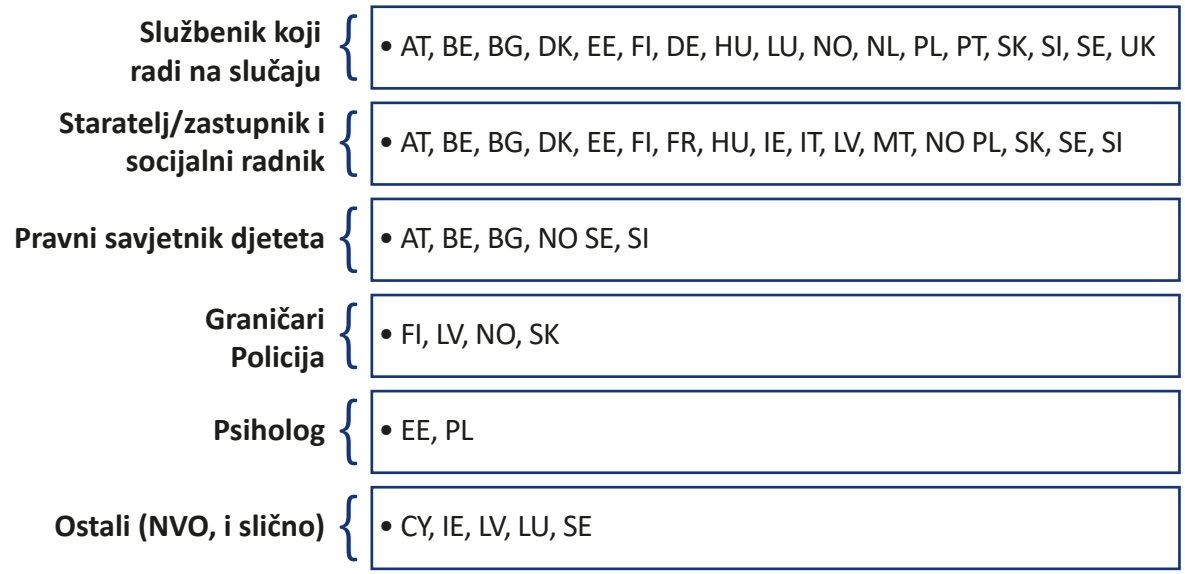

([31]) EASO modul programa osposobljavanja, *Intervjuisanje djece,* je modul za osposobljavanje službenika koji rade na slučaju, čiji je cilj poboljšati njihovo znanje i vještine u intervjuisanju djece (u razdoblju od 2010-2015. godine obučeno je 538 službenika). Više informacija o Programu osposobljavanja i modulu dostupno je na https://easo.europa.eu/about-us/tasks-of-easo/training-quality/training/.

Primjeri iz prakse: intervjuiranje djeteta	
AT	Službenici koji rade na slučaju primjenjuju posebne tehnike intervjuiranja uzimajući u obzir potrebe i situaciju u kojoj se dijete nalazi. Austrijska federalna kancelarija za azil i UNHCR su u projektima razvili smjernice o tretiranju maloljetnika bez pratnje. Za primjenu ovih tehnika i smjernica intervjuiranja je omogućena obuka za osoblje.
FI	U prvom intervjuu policija postavlja pitanja o mjestu prebivališta djeteta. Dijete će možda popuniti dokument u kojem će na svom maternjem jeziku napisati imena i adrese članova porodice. Tokom ličnog intervjua Imigracijska služba postavlja još pitanja kako bi se pronalaženje olakšalo. Pored verbalnog odgovora, od djeteta se može tražiti da nacrta mapu lokacije kuće.
LV	S djecom razgovara službeno lice s potrebnim znanjem u vezi s posebnim potrebama djece. Intervjui se snimaju.

2) Intervju sa članom/članovima porodice prisutnim na teritoriji EU+

Ova metoda se primarno koristi za svrhe revidirane Dablinske uredbe III.

Za vrijeme razgovora sa članovima porodice, mogu se primijeniti tehnike intervjuisanja koje se koriste za intervju s podnosiocima zahtjeva za međunarodnu zaštitu, jer okolnosti članova porodice često mogu biti slične.

Nekoliko zemalja su naglasile značaj izgradnje odnosa povjerenja sa članom/članovima porodice za službe pronalaženja kako bi se članovi uključili u proces.

Prema državama koje su dale odgovore, ostali akteri, pored članova porodice, koji mogu biti uključeni u proces su:

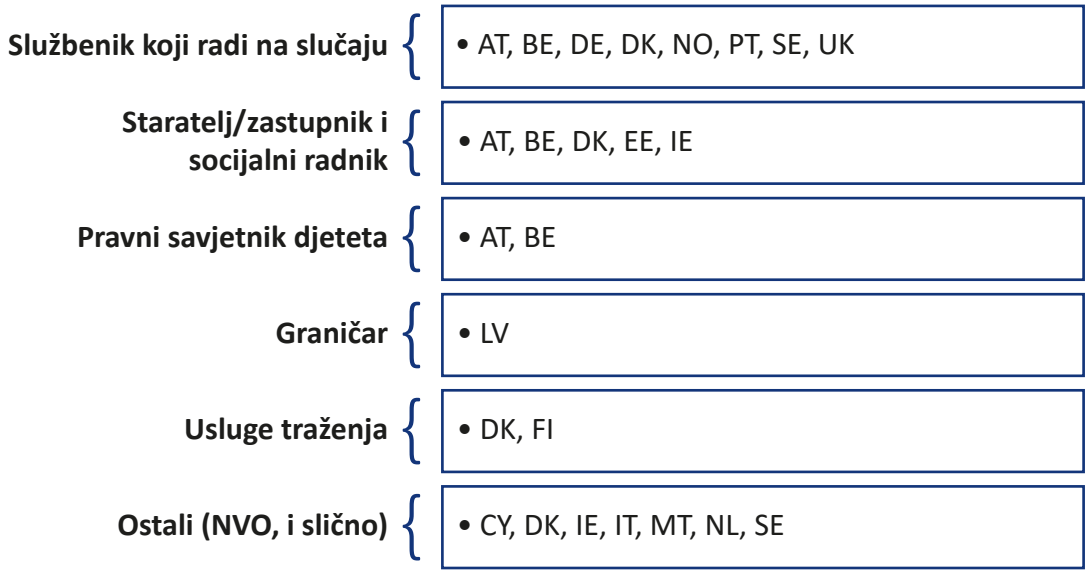

3) Direktan kontakt s članovima porodice u zemlji porijekla ili u trećoj zemlji

Sredstva za primjenu ovog metoda se razlikuju u zavisnosti od toga da li su zahtjev podnijele vlasti za pitanje azila ili imigracijske vlasti u EU+ zemljama, ili vlasti i organizacije prisutne u zemlji porijekla/trećoj zemlji. U prvom slučaju, komunikacija se u principu uspostavlja putem telefonskih poziva, elektronske pošte i slično. Međutim, ako metod primjenjuje ambasada ili međunarodna organizacija kojoj je povjereno pronalaženje u zemlji porijekla ili trećoj zemlji, vjerovatno će se ostvariti lični kontakt sa članom/članovima porodice.

Akteri uključeni u ovaj proces u skladu s praksama EU+ zemalja mogu uključivati:

Staratelja/zastupnika a djeteta i/ili socijalnog radnika	• AT, EE, IE, SK, SE
Službenik koji radi na slučaju	• AT, BE, NO, SE
Druge (NVO, IGO, ambasade)	• BE, DK, IE, IT, MT, NO, SE

IOM ima posebnu ulogu u ovoj metodi jer je često uključena u stvarnu realizaciju kontakta sa članom/članovima porodice u zemlji porijekla/trećoj zemlji. Konkretno, misija IOM u Rimu ima više od 5 godina iskustva u radu s približno 1700 procesa pronalaženja porodice i/ili procjena porodica. Polustrukturirani protokol za intervjuiranje razvijen na osnovu ovog iskustva koriste u svrhe pronalaženja porodice i **IT** kao i **MT.**

Primjeri iz prakse: kontakt sa članom/članovima porodice u zemlji porijekla/trećoj zemlji	
IT	IT uključuje svoje službenike koji rade u zemlji porijekla ili zemlji prebivališta djetetovih roditelja. Zastupnik kontaktira porodicu djeteta i po njihovom pristanku može organizirati sastanak u mjestu boravka porodice. Intervjue s porodicom djeteta obavljaju kvalificirani stručnjaci IOM-a u zemlji porijekla i, kada god je to moguće, u saradnji s lokalnim socijalnim službama. Intervju slijedi nakon polustrukturiranog upitnika i finalnog izvještaja koji prikuplja sve informacije sakupljene u toku posjete i intervju se šalje u Ministarstvo rada i socijalne politike. Ciljevi izvještaja su: a) bolje razumijevanje historije djetetove porodice i razloga migracije; b) razrade potencijalne ranjivosti ili kritičnih situacija koje su se mogle pojaviti za vrijeme razgovora s djetetom; c) boljeg identificiranja potreba i želja djeteta, kako bi se podržala identifikacija prilagođenog prijema/integracije za maloljetnika u Italiji; d) procijenile mogućnosti za ponovnu integraciju u zemlji porijekla i u kontekstu porodice, u perspektivi i zaštiti najboljeg interesa djeteta.
MT	Obično se porodici prvo pristupa telefonskim putem. Proces pronalaženja porodice objašnjava službenik IOM-a i zakazuje se termin. Sastanak se obično održava u mjestu prebivališta člana/članova porodice, ili po mogućnosti u drugom mjestu u kojem se član/članovi porodice/rodbine osjećaju najugodnije. Važno je uvijek, koliko god je moguće, uspostaviti odnos zasnovan na povjerenju sa svim učesnicima intervjua. To može imati značajan uticaj na ishod procesa. Stvarni intervju se bazira na polustrukturiranom protokolu za intervjuiranje koji je razvijen kroz iskustvo IOM misije u Rimu.
FI	Ako se pronađu roditelji/prethodni staratelji, partneri u pronalaženju će s njima održati intervju. Po mogućnosti, intervju će se održati u kući roditelja/stvarnih staratelja, što pomaže partneru u pronalaženju da otkrije stvarne lokalne uslove u kući.

4) Upotreba baza podataka i evidencija

- ***U zemlji domaćinu***

Ovaj metod pomaže u pravilnom identificiranju i registriranju djeteta i sakupljanju svih informacija vezanih za njega/nju, kao i otkrivanju mogućeg prisustva članova porodice ili prethodnih staratelja u zemlji domaćinu.

Većina zemalja koje su dale odgovore (**AT, BE, CY, DE, EE, FI, HU, IE, IT, LV, NO, PL, PT, SE, SI, SK, UK**) koriste nacionalne baze podataka i evidencije kao metod pronalaženja porodice.

Dvije zemlje (**NL, FR**) su prijavile da ne koriste nacionalne baze podataka i evidencije za potrebe pronalaženja.

Pristup ovim bazama podataka i evidencijama je uglavnom ograničen na aktere odgovorne za izvršavanje relevantnih pretraga, uključujući vlasti za azil i imigracijske vlasti, graničare, ili socijalne službe.

- ***U drugim EU+ zemljama***

Ova metoda se primjenjuje kada postoje faktori koji ukazuju na to da članovi porodice djeteta možda borave u drugoj EU+ zemlji.

Kako je spomenuto, 16 od 18 država članica koriste ovaj metod kako bi dobile informacije koje mogu biti dostupne u bazama podataka drugih EU+ zemalja. Države koje su dale odgovore smatraju da je dablinski sistem najpogodniji kanal koji olakšava ovu saradnju, što potvrđuje 12 odgovora.

Unutar nacionalnih vlasti, akteri koji su uključeni u ovu metodu uglavnom su odgovarajuće vlasti za azil ili imigracijske vlasti (uključujući dablinske jedinice).

- ***U zemlji porijekla***

Dvanaest zemalja (**AT, BE, CY, DE, EE, IE, IT, PL, PT, SE, SK, UK**) mogu zatražiti konsultiranje baza podataka/evidencija u zemlji porijekla, dok su preostale četiri zemlje (**FI, FR, HU, NL**) navele da ne primjenjuju ovaj metod. Konsultiranje nacionalnih baza podataka u zemlji porijekla treba se sprovoditi uz vođenje računa o pitanjima povjerljivosti i potencijalnog rizika za dijete i/ili člana/članove porodice. Kako bi se spriječili takvi rizici povezani s kontaktiranjem vlasti u zemlji porijekla, treba obaviti detaljnu procjenu rizika unaprijed.

Akteri koji su uključeni u ovu metodu uglavnom su vlasti za azil ili imigracijske vlasti, EU+ ambasade ili međunarodne organizacije, kao što je IOM.

Primjeri iz prakse:	
UK	Nakon zahtjeva Ministarstva unutrašnjih poslova, ako je potrebno, osoblje ambasade podnosi zahtjev vlastima u zemlji porijekla kako bi se dobili podaci za kontakt porodice iz nacionalnih evidencija. Ovaj korak zavisi od dostupnosti takvih evidencija i procjeni da isti ne bi izložio dijete/člana porodice riziku.
IE	Čak i ako se porodica pronađe, procjena rizika za zaštitu djeteta se mora izvršiti prije ponovnog spajanja djeteta s porodicom. Moraju se poslati upiti lokalnim vlastima u vezi svih pitanja vezanih za zaštitu djeteta.

- ***U trećim zemljama***

Sigurnosna pitanja slična onima u vezi baza podataka/evidencija o zemlji porijekla se primjenjuju zbog prikupljanja relevantnih informacija putem baza podataka/evidencija u trećim zemljama. Kako bi se spriječili bilo kakvi potencijalni rizici za dijete i/ili člana/članove porodice, treba obaviti detaljnu procjenu rizika unaprijed. Upotrebu baza podataka/evidencija u trećim zemljama moglo bi primijeniti osam zemalja (**AT, BE, CY, DE, IE, NO, SK, UK**), dok preostale tri (**FI, FR, NL**) navode da ne bi koristile ovaj metod.

Akteri koji su uključeni u primjenu ove metode uglavnom su vlasti za azil ili imigracijske vlasti, ambasade ili međunarodne organizacije, kao što je IOM.

5) Uključenost socijalnih službi i staratelja djeteta

Socijalne službe, posebno one u EU+ zemlji domaćinu, igraju značajnu ulogu u pomoći djeci unutar procedure međunarodne zaštite. Njihovu uloga u procesu pronalaženja porodice su naglasile nacionalne vlasti, koje ih mogu uključiti na dolje opisani način.

- ***U zemlji domaćinu***

U većini zemalja socijalne službe zadužene su za pružanje njege i pomoći djeci bez pratnje i potencijalno za olakšavanje interakcije djece s drugim akterima u sistemu dječije zaštite.

Imenovani staratelj djeteta mora osigurati da su najbolji interesi djeteta glavna briga u svim postupcima koji se tiču djeteta.

Između ostalih, odgovornosti staratelja mogu uključivati saradnju s odgovarajućim javnim vlastima i traženje pomoći drugih relevantnih organizacija, npr. IOM-a ili Nacionalnih društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca

kao i pomaganje djetetu u pronalaženju porodice i/ili uspostavljanju i održavanju komunikacije i veza s njegovom/njezinom porodicom, ako je to u najboljem interesu djeteta ([32]).

Staratelj djeteta i socijalne službe su u velikoj mjeri uključeni u nacionalne vlasti (**AT, BE, CY, DE, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, NO, SE, SI, SK, UK**). Smatra se jednom od metoda koja može pružiti pouzdane informacije za svrhu pronalaženja porodice budući da se zasniva na odnosu povjerenja između djeteta i staratelja.

Primjeri iz prakse:	
IT	U **IT** socijalne službe započinju proces. Vrše se istrage kako bi socijalna služba pripremila individualne programe koji su po mjeri za djecu bez pratnje i kako bi podržala nadležne vlasti u njihovoj realizaciji.
UK	Dužnost lokalnih vlasti je pomagati djeci bez pratnje u naporima za pronalaženje porodice kao dio njihove odgovornosti da zaštite i promoviraju dobrobit djece. Dalje, od lokalnih vlasti se može tražiti da pomažu Ministarstvu unutrašnjih poslova u njihovim naporima u pronalaženju porodice.

- ***U zemlji porijekla***

Nacionalne vlasti ovaj metod ne primjenjuju toliko kao i prethodni, zbog zabrinutosti koja se tiče pouzdanosti socijalnih službi u zemlji porijekla. Deset EU+ zemalja bi primjenjivale ovu metodu pod uslovom da to ne ugrožava sigurnost članova porodice i djeteta. Ostale zemlje (**FI, HU, NL, NO, SK**) su naglasile da ne bi uključivale socijalne službe zemlje porijekla. Akteri uključeni u ovaj metod su vlade EU+ zemalja i/ili IGO/NVO koje su zadužene za pronalaženje u zemlji porijekla.

Primjeri iz prakse: Uključenost socijalnih službi u zemlji porijekla	
SE	Švedska agencija za migracije uvijek pokušava uključiti vlasti socijalne službe u zemlji porijekla, jer se smatra da su one nadležan akter u porodičnim pitanjima vlastitih državljana.
FI	**FI** je mišljenja da se vladine agencije ne bi trebale koristiti u pronalaženju roditelja/prethodnog staratelja djeteta bez pratnje. Međutim, u nekim zemljama porijekla, Međunarodna socijalna služba sarađuje s lokalnim socijalnim službama. U ovim slučajevima se posebno vodi računa da se ne otkriju nikakve osjetljive informacije vladinim agencijama putem aktivnosti pronalaženja.

6) Uključenost međunarodnih organizacija, IGO i/ili NVO

Ovaj metod koristi velika većina EU+ zemalja zbog praktičnog iskustva koje ove međunarodne međuvladine (IGO) i nevladine (NVO) organizacije mogu imati u zemlji porijekla djeteta. Neke od njih su postale specijalizirane u službama pronalaženja s formalnim ili neformalnim lokalnim mrežama koje olakšavaju kontakt s lokalnim zajednicama kojima porodica djeteta možda pripada. U nekim zemljama je odgovornost pokretanja kontakta s ovim organizacijama na zastupniku/staratelju djeteta i, posljedično, vlasti za azil i imigracijske vlasti ne bi bile uključene u ovu saradnju. Prema tome, u većini slučajeva uključeni akteri su međunarodne organizacije, IGO, NVO, zastupnik/staratelj djeteta i/ili dijete. Neke od spomenutih organizacija nisu spremne da pokreću postupak pronalaženja porodice, osim ako to nije tražilo dijete ili njegov zastupnik/staratelj ili u slučaju da nema dovoljno neophodnih informacija.

Gore navedene organizacije koje mogu igrati izuzetno važnu ulogu u pronalaženju porodice u zemlji porijekla/trećoj zemlji su IOM, ICRC i UNHCR. Šest država članica (**CY, DE, FI, IE, NL, UK**) su napomenule da mogu uključiti ISS u proces pronalaženja porodice.

([32]) FRA, *Starateljstvo za djecu lišenu roditeljskog staranja — Priručnik za jačanje sistema starateljstva kako bi se podmirile osnovne potrebe djece žrtava trgovine ljudima* (juni 2014). http://fra.europa.eu/en/publication/2015/guardianship-children-deprived-parental-care.

Međunarodna socijalna služba

ISS je međunarodna, nevladina organizacija koja se bavi pronalaženjem porodice unutar globalnog procesa koji za cilj ima zaštitu i pomoć djeci bez pratnje. Za te svrhe je razvila cjelovit pristup međudržavnom radu, koji se zasniva na ključnim principima rada, poput pristupa usmjerenog na dijete, povjerljivosti i nepristranosti itd. Svaki međudržavni slučaj se upućuje s jednog člana na drugog člana ISS mreže na osnovu detaljne metodologije. Svi uključeni stručnjaci rade unutar koordiniranog sistema i vrše pronalaženje porodice, ne samo kako bi ponovo uspostavili i održavali porodične veze, već i da procijene trenutnu situaciju u porodici i prikupe podatke o djetetovoj porodičnoj pozadini kako bi djetetu mogli pružiti odgovarajuću podršku, kao i da definiraju i pripreme trajno rješenje za njega/nju.

Međunarodni pokret Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca

Mreža porodičnih veza Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca - sačinjena od ICRC i 189 nacionalnih društava - pomaže ljudima da tragaju za članovima porodice kada izgube kontakt, uključujući i one koji su razdvojeni kao posljedica migracije. Cilj ovih aktivnosti je da se ublaži patnja ljudi koji nemaju vijesti o svojim porodicama, a sprovode se u skladu s principom nezavisnosti, neutralnosti, nepristranosti i humanosti. Prvi korak i početni alat koji se koristi u pronalaženju nestale osobe je formular zahtjeva za pronalaženje. Ovaj obrazac omogućava članu porodice (tražiocu) da zahtijeva traženje srodnika s kojim je izgubio/izgubila kontakt. Pojam porodica se mora shvatiti u širem smislu, kako bi uključio sve one koji sebe smatraju i koji jedni druge smatraju dijelom porodice. Svaki slučaj se ispituje pojedinačno. Zahtjev za pronalaženje bi trebao sadržavati sve dostupne informacije koje mogu pomoći u potrazi za nestalom osobom i održavanju kontakta s tražiocem. Zahtjev za pronalaženje obično popunjava član osoblja Nacionalnog društva ili Međunarodnog komiteta Crvenog krsta (ICRC) tokom intervjua sa članom porodice tražene osobe. Kada je moguće, mreža Family Links lično prati zahtjev za pronalaženje, upućujući osoblje ili volontere da vrše potragu za osobom u područjima u kojima ta osoba možda živi ili tamo gdje se mogu prikupiti pouzdane informacije o njegovom ili njezinom boravištu. Lični podaci tražioca ili tražene osobe mogu se objaviti ili otkrivati drugim organizacijama ili vlastima samo u jasne humanitarne svrhe, ako je to u najboljem interesu tražene osobe, i uz saglasnost tražioca. Unutar ovog okvira, mreža Family Links je spremna pomoći djeci koja traže članove svoje porodice, kao što je spremna pomoći i članovima porodice u potrazi za njihovom djecom. To se radi u skladu sa sljedećim principima:

- Zahtjev za pronalaženje može pokrenuti dijete (ili u određenim slučajevima legalni staratelj) koje traži svoje članove porodice, ili roditelji koji traže svoju djecu.
- Mora se poštovati odluka osobe koja se traži. Nikakve informacije o traženoj osobi se ne smiju otkrivati bez njegovog/njezinog odobrenja.
- Osoba koja započne zahtjev za pronalaženje mora biti informirana o rezultatima. Informacije se ne smiju dijeliti s trećim stranama bez informiranog pristanka dotične osobe.

7) Ostale metode

Neke zemlje članice koriste diplomatske servise da zahtijevaju informacije koje nisu dostupne u zemlji domaćinu. Naprimjer, informacije koje se tiču uslova prijema u zemlji porijekla mogu tražiti nacionalne ambasade (**BE** ([33]), **CY**).

Stalni izazov za EU+ zemlje predstavlja nedostatak ambasada u ključnim zemljama porijekla (uključujući Afganistan, Irak i Somaliju), što posebno otežava prikupljanje podataka o zemljama porijekla i/ili uspostavljanje terenskih kontakata.

([33]) BE za proceduru zaštite koja nije međunarodna.

C. Postojeće proceduralne mjere zaštite

1) Uloga staratelja

Poglavlje 2 ove publikacije se bavi principima koji vode ulogu staratelja kao važne mjere zaštite prava djeteta bez pratnje. Ovo poglavlje se dalje bavi praktičnim pristupom EU+ zemalja u tom pogledu i raznolikosti funkcija koje su starateljima dodijeljene unutar procesa pronalaženja porodice.

Kako napominju EU+ zemlje, uloga staratelja je da:

- Zastupa interese djeteta: **BE, EE, IE, LT, LV** i **PL;**
- Osigura Osigura najbolje interese djeteta: **AT, BE, CY, IT, LV, NL** i **SE;**
- Osigura Osigura da su zagrantirane sve mjere zaštite: **AT, BE, CY, HU, LV** i **SK;**
- Stara se o djetetu i pomaže djetetu: **BE, DK** i **HU;**
- Bude osoba od povjerenja i opunomoćenik za komunikaciju a ostalim relevantnim akterima: **BE, DE, LU** i **UK.**

Specifična uključenost staratelja u procesu pronalaženja porodice može podrazumijevati:

Da je staratelj odgovoran za kontaktiranje međunarodnih IGO i NVO za pokretanje pronalaženja porodice.

- BE, DK

Da staratelj bude obaviješten i da se s njim vrši konsultiranje tokom procesa i da podržava dijete.

- AT, BE, DK, FI, IT, MT, NO, PL, SE, SK, SI, UK

Da se sa starateljem vrši konsultiranje tokom procesa; njegova/njezina saglasnost je obavezna.

- IT

Da se sa starateljem vrši konsultiranje ali saglasnost nije obavezna.

- BE, FI

2) Pravo djeteta da bude informirano

EU+ zemlje koje su odgovorile potvrdile su da je informiranost djeteta ključni element uključivanja djeteta i garantiranja njegovog/njezinog učešća u procesu pronalaženja porodice. Pravo na informiranje u procesu pronalaženja porodice kao minimum podrazumijeva:

- pravo na informiranje o cilju pronalaženja porodice i samog procesa;
- pravo na informiranje o potencijalnim posljedicama i uticaju njegove/njezine trenutne situacije ili budućih okolnosti;
- pravo na informiranje o napretku koji se ostvaruje po tom pitanju.

Sve zemlje koje su odgovorile **(AT, BE, CY, DE, DK, EE, FI, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, PT, SE, SI, SK, UK**) omogućavaju djeci informiranost o procesu pronalaženja porodice, bilo usmeno ili u pisanoj formi.

Međutim, postoje različite prakse kada su u pitanju određeni modaliteti pružanja informacija. Neke od zemalja (**BE, CY, FR, HU, PL, UK**) informiraju informiraju dijete o svim fazama procedure i svim koracima, dok druge (**AT, DK, FI, NO**) komuniciraju samo u početku procesa i o rezultatima (ili ako je to prikladno, o nemogućnosti da se započne pronalaženje porodice). Jedna zemlja (**AT**) informira dijete direktno nakon njegovog/njezinog zahtjeva. Ostale države prenose informacije putem drugih aktera, uglavnom preko staratelja djeteta ili socijalnog radnika, ali i preko zakonskog zastupnika, ili međunarodnih, međuvladinih i nevladinih organizacija zaduženih za pronalaženje. Dolje prikazan grafikon predstavlja informacije o tome ko djetetu prenosi podatke o pronalaženju porodice u EU + zemljama.

Informacije djetetu prenosi:				
staratelj	**pravni zastupnik**	**službenik za imigracije/azil koji radi na slučaju**	**socijalne službe**	**Međunarodne organizacija/NVO**
BE, DE, DK, EE, LU, NO, SE, SK, UK	FI, FR, LV, NO, SE, SI	AT, HU, NL, NO, SE	CY, FR IE, IT MT, UK	IE, PL, PT

3) Princip povjerljivosti

Pronalaženje porodice, posebno u kontekstu procedura međunarodne zaštite, je složen proces koji uključuje mnoštvo različitih razmatranja. Kako je spomenuto u Poglavlju 2, princip povjerljivosti je važna mjera zaštite koju treba uzimati u obzir kako bi se zagarantirala sigurnost djeteta i ostalih uključenih aktera. Ovaj odjeljak razmatra različite pristupe EU+ zemalja kako bi se osiguralo da se u praksi poštuje princip povjerljivosti.

Nacionalne vlasti se susreću s određenim izazovima kada se radi o sigurnom prijenosu informacija, u kontekstu zaštite podataka i održavanja povjerljivosti, posebno u zemlje porijekla ili treće zemlje ukoliko nema prisutne ambasade. Izazov se odnosi na komunikaciju i rad s trećim zemljama koje ne podliježu EU standardima i možda nemaju odgovarajuće zakonodavstvo o zaštiti podataka.

Tabela u nastavku prikazuje različite nacionalne procedure u pogledu povjerljivosti u procesu pronalaženja porodice:

Pravila povjerljivosti koja se slijede po pitanju procedura pronalaženja porodice spadaju u dvije glavne kategorije:

- Predviđeno nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti podataka (10 zemalja): **AT, BE, IT, LU, NL, NO, PL, SE, SI** i **UK;**
- Posebna pravila o povjerljivosti primjenjiva u proceduri međunarodne zaštite (13 zemalja): **BE, DE, HU, FR, LT, LV, MT, NO, PL, PT, RO, SK** i **UK**.

U skladu s primjenjivim nacionalnim propisima, lični podaci ne mogu se ne mogu prenositi u šest EU+ zemalja (**DE, EE, IE, LV, PT, SK**). U **DE** i **EE** su napravljeni izuzeci u pogledu djetetovog zastupnika/staratelja, koji bi mogao primiti lične podatke o djetetu.

Tamo gdje se lični podaci mogu dijeliti, to bi moglo da se vrši na sljedeći način:

s nadležnim vlastima	s organizacijama za pronalaženje	sa zemljom porijekla
• AT, BE, BG (samo za svrhe međunarodne zaštite i među državama potpisnicama Ženevske konvencije iz 1951.) • CY, DK, IT, HU, LT (uz pisani pristanak) • LU (uz pisani pristanak) • MT (samo zahtijevane informacije) • PL, SI, UK.	• CY, FI (finskoj diplomatskoj misiji ili UNHCR-u - samo informacije neophodne za pronalaženje) • IE, IT (IOM koja je dužna da se pridržava internih pravila o zaštiti podataka).	• AT (kada međunarodna zaštita nije odobrena a podaci su neophodni za odobrenje ulaska) • NO (samo nakon procjene rizika).

Primjeri iz prakse: princip povjerljivosti	
FI	Pronalaženje porodice se vrši putem pouzdanih partnera koji su informirani o zahtjevu za princip povjerljivosti. Finska imigraciona služba trenutno koristi Međunarodnu socijalnu službu (ISS) kao glavnog partnera u pronalaženju. Pitanje povjerljivosti je rješavano tokom pregovora o ugovoru; uključen je u ugovor i ponovo potvrđen u kasnijim fazama saradnje. Osim ISS-a, **FI** sprovodi pronalaženje porodice samo pomoću pouzdanih partnera, kao što je finsko diplomatsko predstavništvo u inostranstvu ili, u izuzetnim slučajevima, UNHCR. Kada se podnosi zahtjev za pronalaženje, partneru za traženje se prenose samo informacije potrebne za traženje. Naprimjer, osnova za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili druge povjerljive informacije se neće prenositi. Pronalaženje ne započinje ako se smatra da bi otkrivanje povjerljivih podataka moglo ugroziti sigurnost djeteta ili porodice.
PT	Članovi osoblja koji rade s maloljetnicima bez pratnje će imati ili proći odgovarajuću obuku vezanu za potrebe maloljetnika i bit će obavezani principom povjerljivosti u skladu s portugalskim zakonom koji se tiče bilo kojih informacija koje mogu dobiti tokom svog rada.

4) Provjera porodičnih veza

Kako što je spomenuto u Poglavlju 2, kada pronalaženje porodice rezultira pronalaženjem članova porodice prema dostupnim informacijama, porodične veze i dalje treba provjeriti. Cilj ove faze procesa je potvrđivanje postojanja porodičnog odnosa između djeteta i traženog člana porodice. Cilj je spriječiti kontakt s lažnim članom porodice, naročito iz sigurnosnih razloga. Uspostavljanje kontakta s osobom bez prethodne provjere porodičnih veza moglo bi dijete dovesti u rizik, naprimjer da bude predmet trgovine ili ponovne trgovine ljudima.

Prije istraživanja teme provjeravanja porodičnih veza potrebno je naglasiti da postoje različite definicije ko je član porodice prema nacionalnom zakonodavstvu EU+ zemalja. Sama EU pravna tečevina sadrži različite koncepte članova porodice koji obuhvataju različita srodstva, zavisno o težnjama specifičnih zakonskih instrumenata ([34]).

Većina EU+ zemalja koje su odgovorile nemaju određenu definiciju članova porodice u svrhu pronalaženja porodice (**AT, BE, BG, DE, FR, LT, LV, LU, MT, PL, PT, RO, UK**). Suprotno ovome, osam država su potvrdile da njihovo zakonodavstvo ili politika sadrže određenu definiciju za člana porodice u procesu pronalaženja porodice (**CY, FI, HU, IT, NL, NO, SI**).

Tabela u nastavku ilustrira ilustrira različite pristupe EU+ zemalja definiranju „članova porodice”:

samo nuklearna porodica

jedan stepen u direktnoj liniji

otac i majka (uključujući usvojitelje)

nuklearna porodica i rođaci

različiti pristupi definisanju „rođaka”

može uključivati braće i sestre, bake i djedove, tetke i dajdže, rođake koji žive s porodicom, širu porodicu

šire tumačenje

različiti pristupi koji se oslanjaju i na poglede djeteta

mogu uključivati prethodne staratelje ili druge bez porodične veze

([34]) Za dodatne informacije pogledajte rječnik.

EU+	Koje se porodične veze razmatraju za proces pronalaženja porodice?		
	Samo nuklearna porodica (jedan stepen u direktnoj liniji)	Nuklearna porodica i rođaci	Šire tumačenje
AT	U skladu s definicijom RCD direktive		
BE			Na osnovu izjava djeteta bez pratnje — zavisno od njegove/njezine porodične mreže
BG	Prema definiciji Direktive o ponovnom spajanju porodice		
CY		Nuklearna porodica (biološki roditelji i usvojitelji) i određeni rođaci (bake i djedovi, braća ili sestre i tetke/dajdže)	
DE		Prema revidiranoj Dablinskoj uredbi III	
DK			Svaki rođak kojeg dijete smatra bliskim
EE		Rođaci prvog i drugog stepena	
FI			Roditelji ili roditeljsko starateljstvo
FR			Roditelji ili roditeljsko starateljstvo
HU			Osoba odgovorna za maloljetnika
IE		Uža i šira porodica	
IT		Unutar četvrtog stepena	
LT			
LV	U skladu s definicijom RCD direktive		
LU			Osobe koje su dijelile domaćinstvo s podnosiocem zahtjeva, čak i kada nema porodične veze
MT		Zavisno od slučaja, ali barem roditelji	
NL			Roditelji, rodbina unutar četvrtog stepena, supružnik, prijatelji, komšije, saplemenici, klanovi ili seljani
NO		Nuklearna porodica i određeni rođaci (bake i djedovi, tetke/dajdže) zavisno od slučaja	
PL		Prema revidiranoj Dablinskoj uredbi III	
PT			Prema definiciji Direktive o ponovnom spajanju porodice, kao i mlađa braća i sestre, zakonski staratelj, drugi članovi porodice ako nema direktnih ascendenata

EU+	Koje se porodične veze razmatraju za proces pronalaženja porodice?		
	Samo nuklearna porodica (jedan stepen u direktnoj liniji)	Nuklearna porodica i rođaci	Šire tumačenje
RO			Zakonski zastupnik ili bilo koja odrasla odgovorna osoba (dajdže, odrasla braća ili sestre, ili bake i djedovi)
SE		Roditelji i bliska rodbina ako žive s njima u zemlji porijekla	
SI		Roditelji i drugi rođaci	
SK			Primjenjuje se ako se može potkrijepiti opravdanim razlozima
UK			Nuklearna porodica, rodbina (dajdže, rođaci ili bake i djedovi), zakonski staratelj

Kao što je ilustrirano u nastavku, postoji širok spektar praksi koja se tiču sredstava koja koriste nacionalne vlasti kako bi potvrdile porodične veze između djeteta i člana porodice.

Većina EU+ zemalja (17) se oslanjaju na informacije koje se dobiju tokom **intervjua s djetetom** kako bi se potvrdile porodične veze.

Dokumenti, poput identifikacijskih dokumenata, potvrda o građanskom statusu, viza, i slično, također mogu predstavljati važan element u potvrdi porodičnih veza. Šestnaest zemalja mogu zahtijevati dokumente kako bi se potvrdile porodične veze. Međutim, u mnogim slučajevima dokumenti koji potvrđuju porodičnu vezu u tom trenutku nisu kod člana porodice ili kod djeteta.

I druga sredstva se mogu koristiti da potkrijepe pretpostavljenu porodičnu vezu, kao što su:

- **intervju sa članom porodice** (10 zemalja): osoba koja intervjuira može provjeriti informacije koje je dijete dalo ili procijeniti vjerodostojnost izjava postavljanjem dodatnih pitanja (naprimjer, popunjavanje porodičnog stabla);
- **DNK test** (šest zemalja): u nekim EU+ zemljama podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu mora platiti taksu za DNK testiranje, međutim, ako je rezultat DNK testa pozitivan, neke zemlje vrše povrat troškova podnosiocu;
- **istraživanje koje vrši ambasada** (pet zemalja);
- **kontakt sa zemljom porijekla** (četiri zemlje);
- **upotreba eksternih izvora** (pet zemalja): gdje se koriste izvori poput međunarodnih organizacija.

Prethodne informacije su sažete u Tabeli 2 koja je sastavni dio Aneksa 5 ove publikacije.

5) Pravni lijek

U nekim EU+ zemljama (**BE**, **DK, LV, NO, PL, SE, SK, SI**) proces pronalaženja porodice ne podrazumijeva administrativnu proceduru, nego se vrši u obliku procjene. Prema tome, ne donosi se niti jedna individualna odluka i shodno tome, nema mehanizama koji bi ih mogli provjeriti.

U drugim zemljama (**AT**, **HU, FI, NO, PT, UK**) odluke o pronalaženju porodice mogu se donijeti u sklopu odluke o međunarodnoj zaštiti, pa se stoga na njih može uložiti žalba i može se izvršiti revizija istih u okviru žalbenog postupka predviđenog za odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu.

U **IE** i **MT**, rezultati pronalaženja porodice mogu biti odlučujući faktor u razvoju plana starateljstva za određeno dijete. Shodno tome, revizija odluka o pronalaženju porodice može se vršiti kroz mehanizme revizije plana starateljstva.

Samo jedna zemlja (**DE**) ima specifičan mehanizam za reviziju odluka o pronalaženju porodice.

Druge zemlje (**CY, IE, NO, UK**) u kontinuitetu sakupljaju, procjenjuju i indirektno vrše reviziju dodatnih informacija nakon donošenja odluke.

D. Izazovi

EU+ zemlje se suočavaju sa specifičnim izazovima u kontekstu pronalaženja porodice. U ovom pogledu, nacionalne vlasti su najčešće prijavljivale poteškoće u prikupljanju neophodnih informacija koje bi omogućile nastavak pronalaženja, uključujući nespremnost i/ili nemogućnost djeteta da otkrije podatke o svojoj porodici ili nemogućnost i/ili nesposobnost porodice da ponovo uspostavi kontakt s djetetom.

Nedostatak informacija

EU+ zemlje usvajaju različite alate i mjere kako bi prevazišle problem s nedostatkom potrebnih informacija kako bi se nastavilo s procesom pronalaženja porodice.

Zemlje koje su dale odgovor prijavile su da usvajaju mjere za prevazilaženje problema nedostatka informacija zavisno od slučaja do slučaja. U određenim slučajevima se usvaja nekoliko različitih mjera istovremeno kako bi bile što efikasnije.

Najčešća mjera je informiranje djeteta o nedostatku informacija i ponovni intervju s njim/njom (**AT, BE, HU, NL, SE, UK**). Devet zemalja (**AT, BE, CY, DE, FR, HU, NL, UK**) bi usvojile druge dodatne mjere, poput zahtjeva za informacije staratelju (**BE**), kontaktiranje međuvladinih organizacija (**CY**), sprovođenje daljih istraga putem relevantnih diplomatskih misija (**BE** ([35]), **FR**) i/ili putem dablinskog sistema ili drugih strana (**DE, SI**). Dvije zemlje (**DK, SK**) su navele da bi se proces suspendovao dok se ne dobiju dalje informacije. U slučaju da se ne dobiju neophodne informacije, neke zemlje (**FI, LT, NO, PT, RO**) zaključuju proces pronalaženja i nastavljaju, ako je to primjenjivo, s procedurom azila.

Neke zemlje pružaju alternativne mjere zaštite kako bi dijete ostalo pod njihovim sistemom zaštite, kao što je pružanje boravišne dozvole na humanitarnoj osnovi (**MT, PL**) ili zaštita sistema za socijalnu njegu (**IE** ([36])**, IT, LT**). Međutim, ovakav pristup ne mora nužno biti u najboljem interesu djeteta pa je procjena potrebna u svakom individualnom slučaju (naprimjer, posebno kada ponuđeni status ističe s navršenim punoljetstvom a nije pronađeno trajno rješenje za dijete).

([35]) Procedura nemeđunarodne zaštite.

([36]) U IE je obavezna procjena da se odredi je li takav pristup u najboljem interesu djeteta.

Obustavljanje pronalaženja dok dijete ne primi više informacija

- DK, SK

Okončanje pronalaženja i nastavak procedure za azil

- FI, LT, PT, RO, NO

Usvajanje dodatnih mjera da bi se dobilo više informacija

- AT: podstaknuti kontakt s djetetom i porodicom;
- BE: dodatno saslušanje djeteta, zahtjev za informacije staratelju; dalje diplomatske istrage;
- CY: kontakt s IGO;
- DE: i SI nastavljaju potragu putem Dablina ili drugih strana;
- FR: Dalje diplomatske istrage;
- HU: obrazac specifičan za dotičnu zemlju;
- NL: više intervjua s maloljetnikom;
- SE: pokušava nastaviti;
- UK: informira dijete da pokuša na druge načine i dobije dodatne informacije.

Dijete ostaje pod zaštitom EU+ zemlje

- LT: ostaje pod zaštitom te zemlje;
- PL: humanitarna zaštita;
- MT: ako nema međunarodne zaštite, pruža se privremena humanitarna zaštita;
- IT: ostaje pod sistemom zaštite;
- IE: pruža se puna socijalna zaštita.

Bez iskustva

- BG, EE, LV, SI

Nespremnost ili nemogućnost djeteta da otkrije informacije o porodici

Izjave djeteta su uveliko priznate kao jako bitan izvor informacija. Prema tome, pristanak i učešće djeteta su u procesu od suštinske važnosti ne samo za uspješno pronalaženje, nego predstavljaju i važne mjere zaštite. Postizanje informiranog pristanka djeteta minimalizira rizik od prijema lažnih zahtjeva koji se mogu podnositi kada se osobi nametne pronalaženje porodice. Lažni zahtjevi mogu dalje ugroziti službe pronalaženja u zemljama porijekla ili trećim zemljama.

Veća je vjerovatnoća da će djeca pružiti informacije kada se osjećaju sigurnim i kada ih informiraju o procesu na način koji je prilagođen njihovom uzrastu. Staratelj može igrati ključnu ulogu u izgradnji odnosa uzajamnog povjerenja s djetetom; u ovom momentu takav odnos bi pomogao da se identificiraju stvarni razlozi zbog kojih dijete ne želi otkriti informacije o porodici. Informacije o razlozima zbog kojih dijete ne želi da otkrije više informacija mogu biti izuzetno relevantne za procjene rizika i procjene najboljih interesa djeteta.

Kada se odobrenje ne može dobiti treba istražiti razloge nespremnosti ili nemogućnosti djeteta da pruži relevantne informacije. Različiti su razlozi koji mogu izazvati nespremnost djeteta da pruži informacije i nedostatak pristanka. Naprimjer, možda je porodica naredila djetetu da vlastima ne otkriva nikakve porodične podatke, jer se možda plaše da bi otkrivanje prebivališta roditelja moglo rezultirati trenutnim povratkom; dijete samo može osjećati da je u misiji, sa zadatkom da ostvari prihod za domaćinstvo; on/ona je možda bila žrtva trgovine od strane porodice ili s njihovim

pristankom, u nekim slučajevima djeca se ne smatraju žrtvama zlostavljanja ili štetnih tradicionalnih praksi u njihovoj porodici (prisilni brakovi, sakaćenje ženskih polnih organa, i slično). Moguć je i slučaj da se djeca plaše da bi porodica mogla da se suoči sa štetnim posljedicama ili progonom ako je pronađena.

Dijete možda nije u stanju da otkrije bilo kakve informacije o svojoj porodici. Ovo se može desiti iz više razloga: naprimjer, kada je razdvojenost nastupila davno ili usljed uzrasta djeteta; ili je dijete izgubilo kontakte. Moguće je i da dijete ima netačne informacije o svojim roditeljima.

Zavisno od razloga nespremnosti ili nemogućnosti djeteta da pruži informacije, EU+ zemlje mogu usvojiti različite pristupe.

Jedanaest zemalja (**BE, FI, HU, IE, LU, NL, NO, PT, SE, UK**) su prijavile da bi pokrenule ili nastavile s pronalaženjem porodice uprkos nespremnosti ili nemogućnosti djeteta da otkrije informacije o svojoj porodici. **BE, IE** i **NO** su navele da bi pokrenule ili nastavile procese pronalaženja porodice čak i kada bi dijete bilo nespremno za saradnju. S druge strane **FI** i **LU** su navele da bi nastavile proceduru samo kada bi dijete pokazalo volju a nije u mogućnosti da pruži takve informacije. U takvim slučajevima, neke nacionalne vlasti (**FI, LU, NL, PT,** i **SE**) će pokušati da pronađu načine da dobiju neophodne informacije, kao što je intervjuiranje drugih članova porodice na EU+ teritoriji (**FI**) ili raspravljanje slučaja sa zakonskim zastupnikom/starateljem (**SE**). Druge zemlje mogu započeti ili nastaviti pronalaženje s dostupnim informacijama (**DK, FR, HU, LU, NO, UK**).

S druge strane, devet zemalja (**AT, DE, DK, FI, IT, MT, PL, RO, SK**) su prijavile da ne bi nastavile s pronalaženjem porodice u slučaju gdje dijete nije spremno da otkrije informacije. U **DK,** izuzetak bi se mogao napraviti ako je dijete bilo izloženo trgovini ljudima. Na **CY,** vlasti bi sačekale da se pribavi pristanak djeteta za saradnju u kasnijoj fazi kako bi se započelo ili nastavilo pronalaženje.

Primjer iz prakse: saradnja sa službama za zaštitu djece	
PT	Kada postoji nedostatak informacija za nastavak pronalaženja, portugalske vlasti *(Serviço de estrangeiros e fronteiras* (SEF)) se odlučuju na prijavu za međunarodnu zaštitu maloljetnika bez pratnje. Nakon ovoga, SEF uvijek od institucija kod kojih je maloljetnik bez pratnje traži da, kada se dobiju relevantne informacije o porodici, u toku svakodnevnog života, prenese iste vlastima kako bi se pokrenuo ili nastavio proces pronalaženja porodice.

Nespremnost porodice da uspostavi ponovni kontakt s djetetom

Pitanje nespremnosti člana porodice da obnovi kontakt s djetetom je usko povezano s pitanjem pristanka, tj. ko je dužan dati pristanak kada se traženi i podijeljeni podaci ne odnose samo na dijete, nego i na člana porodice kojeg se traži. Zbog toga je ključno da se radi na konceptu pristanka s obje strane. Pravo „da ne bude pronađen" u nekim slučajevima može ograničiti ili zaustaviti pronalaženje.

Razloge ove nespremnosti moraju istražiti odgovorni akteri. U nekim slučajevima su roditelji dogovorili putovanja i po njihovom mišljenju u djetetovom je interesu da u EU+ zemlji u kojoj se nalazi ostane bez pratnje.

Nacionalne vlasti imaju različite pristupe u vezi s ovim pitanjem. Neki bi poštovali odluku člana/članova porodice da ne budu u kontaktu s djetetom; drugi bi izvršili procjenu/odlučivanje o najboljem interesu djeteta na osnovu cjelokupnih informacija, istražujući razlog nespremnosti. U dva slučaja (**FR** i **PT**), odluku o povratku bi donio sudija, uzimajući u obzir sve elemente. Druge dvije zemlje su navele da bi pokušale uspostaviti ponovni kontakt s porodicom u daljim fazama procedure za azil ili imigraciju (**CY** i **UK**).

U slučajevima kada se ne otkriju sigurnosni problemi a dijete potvrdi spremnost za ponovno okupljanje s porodicom, ali porodica ne želi da primi dijete, uspjeh zavisi od pokretanja i održavanja dijaloga s porodicom.

Poglavlje 4:Zaključci i preporuke

Ovo poglavlje naglašava ključne tačke koje se trebaju uzeti u obzir kada se sprovode aktivnosti pronalaženja porodice. Osim toga, ključne preporuke su uključene kako bi se podigli proceduralni standardi i podstakao efikasan i uobičajen proces pronalaženja porodice.

Zaključci

- Svrha **pronalaženja** porodice je pronaći informacije u pogledu članova porodice ili prethodnih staratelja djeteta bez pratnje. U slučaju uspješnog pronalaska boravišta njegovih/njezinih članova porodice i ako je to u najboljem interesu djeteta, pronalaženje porodice može voditi ponovnom uspostavljanju porodičnih odnosa. Naposljetku, to može voditi do ponovnog spajanja djeteta sa članovima porodice u zemlji domaćinu, u trećoj zemlji ili u zemlji porijekla, kada je to u najboljem interesu djeteta.
- Ključno je osigurati da se djeca bez pratnje u procesu azila tretiraju **prije svega kao djeca**, sa svim pravima na osnovu Konvencije o pravima djeteta na ravnopravnoj osnovi kao i nacionalna djeca.
- Većina **prava i principa koji su dio Konvencije o pravima djeteta** imaju jasne implikacije u procesu pronalaženja porodice.
- Revidirana pravna tečevina EU o azilu uvodi specifične obaveze za pronalaženje porodice, jača **princip najboljeg interesa djeteta i osnažuje proceduralne mjere zaštite** za djecu bez pratnje.
- **Staratelj i/ili zastupnik djeteta** igra ključnu ulogu u procesu pronalaženja porodice. Izgradnjom odnosa s djetetom koji se zasniva na uzajamnom povjerenju staratelj je u poziciji da dobije pouzdane informacije neophodne za aktivnosti pronalaženja.
- **Nezavisnost staratelja** je ključna kako bi se osiguralo da se, kada odluka bude suprotna željama djeteta, njegovi/njezini najbolji interesi primarno razmatraju.
- Prava **na informiranost** i **učešće djeteta koji uključuju dijete u proces (pravo da se čuju stavovi djeteta)** zahtijevaju dijeljenje informacija s djetetom o procesu pronalaženja porodice i njegovim potencijalnim ishodima na način prilagođen djetetu. Prakse EU+ zemalja u ovom pogledu znatno se razlikuju.
- Pravilo **povjerljivosti** u procesu pronalaženja porodice utiče ne samo na informacije koje se tiču djeteta, nego i lične informacije svih koji su tim procesom zahvaćeni (članovi porodice koja se traži i slično).
- U praksi, **vrijeme** sprovođenja pronalaženje „čim je to moguće" zavisi od mnoštva faktora, uključujući sigurnost djeteta i porodice, procjenu najboljih interesa djeteta, dostupnost informacija ili prilika za pribavljanje dodatnih informacija.
- **Akteri** uključeni u ovaj proces variraju među EU+ zemalja. Njihova uključenost u početnu procjenu ili kasnije faze procesa pronalaženja porodice zavisi od nacionalne postavke i iscrpne analize individualne situacije u kojoj se nalazi dijete.
- Pronalaženje članova porodice **je pravo koje djeca imaju** a ne odgovornost koju bi ona trebala da nose. Pravna tečevina EU o azilu uspostavlja jasnu **obavezu nacionalnih vlasti** da započnu pronalaženje porodice i olakšaju ponovno uspostavljanje porodičnih veza kada je to u najboljem interesu djeteta. Premda je dijete jedan od ključnih aktera u procesu, to ne podrazumijeva obavezu za to dijete.
- Intervjuiranje djeteta, uključenost međunarodnih, međuvladinih i nevladinih organizacija i socijalnih službi su tri **metode** koje su najšire rasprostranjene među EU+ zemljama da bi se sprovelo pronalaženje.
- Različite definicije **člana porodice** su utvrđene zavisno od svrhe određenog EU zakonskog instrumenta, od relevantne nacionalne uredbe ili na osnovu slobodne procjene koja se ostavlja svakoj nacionalnoj vlasti. Većina EU+ zemalja koje su odgovorile nemaju određenu definiciju članova porodice u svrhu pronalaženja porodice.
- **Potvrđivanje porodičnih veza** je proces koji za cilj ima dokazivanje postojanja porodičnog odnosa između djeteta i traženog člana porodice. Pored izjava djeteta i pronađenog člana porodice, nacionalne vlasti obično traže

dokumente koji potvrđuju porodične veze. Međutim, u mnogim slučajevima dokumenti koji potvrđuju porodičnu vezu u tom trenutku nisu kod člana porodice ili kod djeteta ([37]).

Preporuke

Sljedeće preporuke se trebaju primjenjivati prilikom aktivnosti pronalaženja, uzimajući u obzir najbolje interese djeteta:

Prije početka pronalaženja porodice

- Nacionalne vlasti trebaju uspostaviti **mehanizam ili protokol koji će regulirati proces pronalaženja porodice** u skladu s nacionalnim okvirom. Treba da sadrži glavne korake koji se trebaju pratiti, odgovorne aktere i moguće metode koje se koriste u skladu s opsegom procesa (unutar EU+ ili izvan EU+ teritorije) i zagarantirane proceduralne mjere zaštite.
- Procjena **najboljih interesa djeteta** mora razjasniti da li bi proces pronalaženja trebao početi ili ne. Treba se potvrditi da proces pronalaženja ne ugrožava osnovna prava onih koji su predmet pronalaženja. Posebnu pažnju treba obratiti na ovaj aspekt kada se pronalaženje porodice vrši u zemlji porijekla ili u trećoj zemlji.
- **Staratelja** treba imenovati čim je to moguće i na taj način osigurati djetetu bez pratnje podršku i zaštitu zakonskog staratelja ili druge odgovorne odrasle osobe ili nadležnog javnog tijela u svako doba.
- Osim toga, staratelja uvijek treba konsultirati kako bi se osiguralo da je pronalaženje porodice u **najboljem interesu djeteta**. Staratelja treba uključiti u procjenjivanje najboljih interesa djeteta.
- Kada se potvrdi da je pronalaženje porodice u najboljem interesu djeteta, proces pronalaženja treba započeti **bez nepotrebnog odlaganja i prioritetno** uz poštivanje proceduralnih mjera zaštite. Ipak, savjetuje se period razmišljanja i odmora za dijete.
- U tom pogledu treba uzeti u obzir da odgovornom službeniku, staratelju djeteta i/ili zastupniku djeteta može biti potrebno određeno vrijeme da s djetetom uspostavi odnos koji se zasniva na povjerenju što može biti neophodno da se pribave minimalne količine informacija potrebne za pokretanje postupka kao i procjene najboljih interesa djeteta.
- Presudno je osigurati da dijete razumije **razloge, postupke i ishode pronalaženja porodice**, tj. ponovno uspostavljanje porodičnog kontakta gdje je isti izgubljen, kako bi se dobila bolja saradnja i tačne informacije o prebivalištu porodice. Djeci informacije treba pružiti na način koji je za njih prilagođen i na jeziku koji dijete razumije.
- EU+ zemlje bi trebale uzeti u obzir **stavove djeteta**. Djetetu treba dati priliku da izrazi svoje stavove u pogledu početka procesa pronalaženja porodice i članova porodice za kojima se traga.
- Ako nacionalne vlasti usvoje odluku koja je suprotna stavovima djeteta, odluka se treba **dokumentirati i objasniti djetetu** odražavajući koji su drugi faktori imali veću težinu prilikom usvajanja ove odluke.
- U svrhu pronalaženja porodice, EU+ zemlje trebaju razmotriti primjenjivanje šire definicije **članova porodice** uzimajući u obzir porodičnu pozadinu djeteta, posebne okolnosti zavisnosti i njegove/njezine najbolje interese**.**
- Treba uspostaviti različite aranžmane kako bi se osiguralo da **saradnja s međunarodnim i drugim relevantnim organizacijama** olakša učinkovit postupak pronalaženja porodice s punim uvažavanjem najboljih interesa djeteta kao sveobuhvatnog principa, uključujući posebna upozorenja o sigurnosti djeteta i svih uključenih aktera u procesu.
- Trebaju se utvrditi i specifične metode pronalaženja porodice, potencijalni akteri koji se mogu uključiti u proces i odrediti mogući načini prikupljanja informacija, uz puno razmatranje **garancije sigurnosti**.

([37]) Visoki komesar Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), *Živo i zdravo: Šta države mogu uraditi da osiguraju poštovanje najboljih interesa djece bez pratnje i razdvojene djece u Evropi*, oktobar 2014. dostupno na http://www.refworld.org/docid/5423da264.html. Komitet za prava djece UN-a, Opći komentar br. 14 (2013.) o pravu djeteta da se njegovi ili njezini interesi primarno razmatraju (član 3, parag. 1), 29. maj 2013. dostupan na http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

- Kada je dijete podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu, odluka o njegovom zahtjevu je vrlo važna da bi se utvrdilo da li je ishod pronalaženja porodice (obnova porodičnog kontakta i moguće spajanje s porodicom) u najboljem interesu djeteta i da neće dovesti u opasnost ni dijete ni članove porodice.

Tokom procesa

- Treba uložiti sve moguće napore da se **ponovo uspostave porodične veze** između djeteta bez pratnje i njegovih/njezinih roditelja ako je to u najboljem interesu djeteta.
- Ovaj proces se treba izvršiti na **povjerljivoj osnovi**, a posebno u pronalaženju porodice kada ne treba tražiti status djeteta kao podnosioca zahtjeva ili korisnika međunarodne zaštite. Posebno se trebaju razmotriti djeca za koju se pretpostavlja ili su identificirana kao žrtve trgovine ljudima.
- **Staratelj i/ili zastupnik** djeteta bez pratnje treba biti uključen u proces pronalaženja porodice u najvećoj mjeri.
- Svi akteri koji su u kontaktu s djetetom tokom procesa, uključujući i staratelja djetetu bi trebali pružiti slične informacije u pogledu procesa pronalaženja. Za dijete je ključno da shvati **dosljednost informacija** i da je primarni cilj pronalaženja porodice obnavljanje porodičnih veza, ako je to u njegovom ili njezinom najboljem interesu (EU+ zemlje mogu razmotriti izradu protokola za specifičnu **razmjenu informacija** u vezi sa svim aspektima procesa pronalaženja porodice. Stroge mjere se moraju poduzeti u pogledu mjera za zaštitu osjetljivih informacija.
- Tokom procesa pronalaženja se ne treba pozivati na status djeteta u procesu međunarodne zaštite (podnosilac zahtjeva ili priznavanje).
- U slučajevima kada se pretpostavlja ili je dijete identificirana žrtva trgovine ljudima treba tražiti **pristanak djeteta** ako dijete ima sposobnost da ga da. Potrebno je izvršiti procjenu rizika prije dijeljenja informacija o prebivalištu djeteta.
- Potrebno je dijete pravilno **informirati i konsultirati** o procesu pronalaženja porodice kao i svakom napretku u tom pogledu.
- U slučaju nedostatka dokazne dokumentacije u procesu provjere porodičnih veza, države članice trebaju uzeti u obzir sljedeće elemente i primijeniti **korist od sumnje** kada se uzimaju u obzir:
  - stavovi djece u skladu s uzrastom i zrelošću;
  - poteškoće ili nemogućnost podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a posebno djece, ili članova njihovih porodica da osigura i pruže dokumentirane dokaze koji potvrđuju njihov identitet ili njihove porodične veze;
  - sva moguća sredstva kako bi se dokazalo postojanje porodične veze, uz osiguranje da odabrani metod ne dovodi dijete i porodicu u opasnost;
  - primjena koristi od sumnje ne smije zamijeniti provjeru porodičnih veza.
- Iako se zasebna odluka ne izdaje redovno, **pravni zahtjevi i proceduralne mjere zaštite** u pogledu osporavanja odluka o azilu se mogu primijeniti i na rezultate pronalaženja porodice ([38]). Posebno se trebaju primjenjivati sljedeće mjere zaštite:
  - odluke moraju biti motivirane (uključujući činjenične okolnosti i pravna obrazloženja), opravdane i objašnjene s jasnim pozivanjem na relevantne elemente procjene najboljeg interesa i način na koji su procijenjene da odrede najbolje interese djeteta;
  - djeci bez pratnje i njihovom staratelju/zastupniku se moraju pružiti zakonske i proceduralne informacije;
  - podnosioci zahtjeva trebaju dobiti razuman vremenski period da izvrše svoje pravo na pravni lijek;
  - pravna pomoć i zastupanje se trebaju pružati bez naknade u skladu s primjenjivim modalitetima;
  - tumačenje se treba pružati bez naknade gdje je potrebno.
- Uzimajući u obzir važnost koju rezultati postupka pronalaženja porodice mogu imati za određivanje trajnog rješenja za dijete i za njegov/njezin razvoj u odraslom uzrastu, neophodno je primjenjivati **rigorozne zaštitne mjere** tokom procesa.

([38]) Više smjernica pruža *Opći komentar br. 14 (2013) Komiteta za prava djece* UN-a o pravu djeteta da se njegovi ili njezini interesi primarno razmatraju (član 3, parag. 1), 29. maj 2013. dostupno na http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

Nakon procesa pronalaženja porodice

- Kada se proces pronalaženja porodice završi, prije poduzimanja bilo kakvih daljih radnji, EU+ zemlje bi trebale sprovesti procjenu kako bi se ustanovili dalji postupci u najboljem interesu djeteta.

Jačanje saradnje:

- **s drugim EU+ zemljama,** uključujući kreiranje namjenske mreže za pronalaženje porodice, je ključno ne samo za olakšanje procesa pronalaženja porodice unutar dablinskog sistema nego i za opću razmjenu stručnosti i dobrih praksi i mogućnosti da se iskoriste iskustvo i izvori drugih EU+ zemalja;
- **s trećim zemljama** je složen ali osnovni aspekt pronalaženja porodice. U tom pogledu treba uložiti napore i u potpunosti uzeti u obzir potencijalne sigurnosne implikacije;
- **između različitih aktera** je od posebne važnosti u polju pronalaženja porodice gdje nacionalne vlasti mogu imati korist od dugoročnog iskustva međunarodnih i drugih relevantnih organizacija u ovom polju. Posebno je važno uključiti vlasti za zaštitu djece i socijalne službe u proces pronalaženja porodice. Dalje, stručnost različitih aktera (staratelj, socijalni radnik i slično) bi osigurala da temeljna procjena najboljih interesa djeteta bude preduslov pronalaženja porodice.

Aneks 1: Rječnik

Metodologija

Za vrijeme rasprava održanih o pronalaženju porodice na stručnim sastancima koje je organizirao EASO između 2013. i 2015. godine, identificirana je raznolikost praksi, kako između EU+ država, tako i drugih stručnih organizacija, o upotrebi izraza koji se odnose na aspekte pronalaženja porodice.

Terminologija je uglavnom usmjerena na identificiranje identificiranje i/ili razvijanje zajedničkog razumijevanja najrelevantnijih pojmova koji se koriste u procesu pronalaženja porodice. Osim toga, uključuje pojmove koji se spominju u narativu vodiča, iako se dalje ne istražuju u publikaciji (naprimjer odgovarajući uslovi za prijem, utvrđivanje najboljeg interesa, trajna rješenja, procjena porodice i slično). Svrha definicija sastavljenih u rječniku je da služe kao izvor referenci kojim se u praksi koriste relevantni akteri u polju pronalaženja porodice, kao što su članovi EASO mreže za aktivnosti djece (ENAC), kreatori politika EU+ država ili generalno, drugi praktičari.

Struktura rječnika sadrži:

- **Odabrani izraz** po abecednom redu sa **sinonimom** ako je to primjenjivo.
- **Definiciju**: neke definicije su djelimično usvojene iz originalnog izvora kako bi se više usmjeravale na dijete i bolje odražavale praktični kontekst pronalaženja porodice. Među različitim definicijama i razumijevanjima svakog pojma, EASO je prioritet dao:
  - pravnoj definiciji (ako je primjenjivo);
  - definiciji koja je usmjerena na dijete;
  - definiciji koja se odnosi na djecu bez pratnje;
  - definiciji koja je najbliža kontekstu pronalaženja porodice;
  - najopsežnijoj definiciji iz praktične perspektive.
- **Dodatne informacije uključuju** relevantne informacije koje nadopunjuju definiciju pojma.
- **Povezani pojmovi** uključuju pojmove koji se izvode iz glavnog pojma (kao što je utvrđivanje najboljeg interesa ili procjena iz najboljeg interesa djeteta) ili usko povezane pojmove (član porodice i srodnik, i slično) ili kada bi njihova uporedivost bila korisna za čitaoca (krijumčarenje i trgovina).
- **Izvori** definicija:
  - pravne definicije koje daju pravni instrumenti EU (po pitanju azila, uopćeno imigracije), ali i međunarodni instrumenti uključujući konvencije, protokole, i slično.
  - smjernice, izvještaji, priručnici i ostali materijali koje obezbjeđuju druge EU agencije i međunarodne agencije (kao što su FRA, IOM, OHCHR, UNHCR).

(Gdje je potrebno, izvorne definicije su izmijenjene i dopunjene kako bi bolje odražavale kontekst procesa pronalaženja porodice ili se usmjerile na djecu.)

- **Pravne reference** za relevantne odredbe zakonskog okvira.

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
1. Adekvatni uslovi prihvata	Životni standard adekvatan za fizički, mentalni, duševni, moralni i socijalni razvoj maloljetnika. **Više informacija** Za podnosioce zahtjeva za međunarodnu zaštitu: • Materijalni uslovi prihvata uključuju smještaj, hranu i odjeću i dnevnicu, čiji je cilj osigurati preživljavanje i osnovne potrebe podnosioca zahtjeva. Oni se mogu pružati u naturi, ili u obliku novčane naknade ili vaučera, ili kao kombinacija ovih odredbi. • Nematerijalne uslove za prihvat bi činila hitna zdravstvena zaštita, medicinska zaštita, psihološka zaštita, besplatna pravna pomoć, usluga tumačenja i pristupa obrazovanju, stručno osposobljavanje i zapošljavanje. • Osnovni uslovi za prihvat uključuju pristup zdravstvenoj njezi, obrazovanju i zapošljavanju. Za djecu bez pratnje: Države članice će primarno razmatrati najbolje interese djeteta. • Države članice će izvršiti procjenu pojedinačnih potreba posebnih potreba djeteta za prihvat. – Procjenu treba započeti u razumnom periodu i redovno ponavljati. – Redovne procjene će vršiti odgovarajuće vlasti, uključujući i dostupnost potrebnih sredstava za zastupanje maloljetnika bez pratnje. – Procjenu treba nadzirati za vrijeme trajanja procedure azila. • Treba obezbijediti podršku kao što je pristup obrazovanju i zdravstvenoj njezi. • Treba omogućiti pristup slobodnim aktivnostima, uključujući igre i rekreativne aktivnosti koje su primjerene njihovom uzrastu u prostorijama i centrima za smještaj. • Države članice bi trebale, čim je to moguće, poduzeti mjere kako bi osigurale da zastupnik zastupa maloljetnika bez pratnje i pomaže mu kako bi mu/joj omogućio da iskoristi prava i poštuje obaveze. (Izvor: EMN, *Organizacija prihvatnih kapaciteta za tražioce azila u različitim državama članicama.)*		Član 23(1) RCD direktive	Član 23(1) RCD direktive Član 27(1) CRC direktive
2. Procjena najboljeg interesa (BIA)	a) Jedinstvena aktivnost koju treba sprovoditi u svakom pojedinačnom slučaju, u svjetlu specifičnih okolnosti za svako dijete ili grupu djece, ili za djecu uopćeno. Ove okolnosti se odnose na pojedinačne karakteristike dotičnog djeteta ili djece. b) Sastoji se od procjene i balansiranja svih potrebnih elemenata kako bi se donijela odluka u specifičnoj situaciji za specifično dijete ili grupu djece. c) Trenutni postupak za donošenje odluka o tome koje su neposredne radnje u najboljem interesu djeteta, naprimjer, intervencije za zaštitu i njegu. One su holističke i sprovodi ih osoblje koje posjeduje relevantnu profesionalnu stručnost. **Više informacija** Prema pravnoj tečevini EU o azilu, prilikom procjene najboljih interesa djeteta, država članica će obratiti posebnu pažnju na sljedeće: a) mogućnosti za ponovno spajanje porodice; b) dobrobit i društveni razvoj maloljetnika, posebno uzimajući u obzir porodičnu pozadinu maloljetnika; c) sigurnost i sigurnosna razmatranja, posebno gdje postoji rizik da maloljetnik postane žrtva trgovine ljudima; d) stavovi maloljetnika u skladu s njegovim ili njezinim uzrastom i zrelošću. Prema UNHCR-u, *Živo i zdravo,* koncepti procjene najboljeg interesa (BIA) i utvrđivanja najboljeg interesa (BID) mogu se shvatiti kao dio istog postupka, koji zapravo započinje čim se dijete bez pratnje ili odvojeno dijete otkrije, a završava kad dijete dobije trajno rješenje za svoju situaciju razdvajanja i raseljenja iz zemlje porijekla ili mjesta uobičajenog boravka. (Izvor: UNHCR, *Živo i zdravo,* http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.)	**Najbolji interesi djeteta** **Utvrđivanje najboljeg interesa** **Procjena rizika**	a) i b) UNCRC, Opći komentar broj 14, 2013, http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html c) UNHCR, *Živo i zdravo,* http://www.refworld.org/docid/5423da264.html UNCRC, Opći komentar broj 6, paragraf 31	Član 3 i član 3(1) CRC direktive Uvodne izjave 9 i 22, član 2(j) i član 23(2) RCD direktive Uvodna izjava 33 i član 25(6) APD direktive Uvodne izjave 18, 19 i 38 i Član 20(5) i član 31 QD direktive, Član 24, EU Povelja o temeljnim pravima

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
3. **Najbolji interes djeteta (BIC)**	**Najbolji interesi djeteta** je a) trostruki koncept: materijalno pravo, temeljni i interpretativni pravni princip i pravilnik čiji je cilj osigurati potpuno i efikasno uživanje svih prava priznatih u Konvenciji o pravima djeteta i holistički razvoj djeteta; b) dobrobit djeteta: u širem smislu ovo uključuje njihove osnovne materijalne, fizičke, obrazovne i emocionalne potrebe, kao i potrebe za naklonošću i sigurnošću. **Više informacija** U svim postupcima koji se tiču djece, bilo da ih poduzimaju javne ili privatne institucije socijalne zaštite, sudovi, administrativne vlasti ili zakonodavna tijela, najbolji interesi djeteta moraju biti od primarnog značaja. Država članica će osigurati životni standard adekvatan za fizički, mentalni, duševni, moralni i socijalni razvoj maloljetnika. Prilikom procjene najboljih interesa djeteta, država članica će obratiti posebnu pažnju na sljedeće: a) mogućnosti za ponovno spajanje porodice; b) dobrobit i društveni razvoj maloljetnika, posebno uzimajući u obzir porodičnu pozadinu maloljetnika; c) sigurnost i sigurnosna razmatranja, posebno gdje postoji rizik da maloljetnik postane žrtva trgovine ljudima; d) stavovi maloljetnika u skladu s njegovim ili njezinim uzrastom i zrelošću. Komitet UN-a za prava djeteta očekuje da države članice tumače razvoj kao „holistički koncept koji obuhvata fizički, mentalni, duhovni, moralni, psihološki i socijalni razvoj djeteta od slučaja do slučaja: njega treba prilagoditi i definirati na individualnoj osnovi u skladu sa specifičnom situacijom djeteta ili dotične djece, uzimajući u obzir njihov lični kontekst, situaciju i potrebe". UNCRC podsjeća da Konvencija nema hijerarhiju prava; sva prava koja su tu predviđena su u „najboljem interesu djeteta" i nijedno pravo ne može biti ugroženo negativnim tumačenjem najboljih interesa djeteta u vezi s pravom djeteta da se njegovi ili njezini najbolji interesi primarno razmatraju. (Izvori: Član 3(1) CRC direktive. UNCRC, Opći komentar broj 14, 2013, http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html.)	**Procjena najboljeg interesa** **Utvrđivanje najboljeg interesa**	a) UNCRC, Opći komentar broj 14, 2013, http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html b) UNHCR, *Smjernice za utvrđivanje najboljih interesa djeteta,* http://www.unhcr.org/4566bl6b2.pdf	Član 3(1) CRC direktive Uvodne izjave 9 i 22, član 2(j) i član 23(2) RCD direktive Uvodna izjava 33 i član 25(6) APD direktive Uvodne izjave 18, 19 i 38 i član 20(5) i član 31 Član 24, EU Povelja o temeljnim pravima
4. **Utvrđivanje najboljeg interesa (BID)**	Formalni proces sa strogim proceduralnim mjerama zaštite koji je osmišljen tako da utvrdi najbolje interese djeteta za posebno važne odluke koje se tiču djeteta. **Više informacija** Trebao bi da olakša adekvatno učešće djeteta bez diskriminacije, uključi donosioce odluka s relevantnom stručnošću u oblasti i izbalansira sve relevantne faktore kako bi se procijenila najbolja opcija. Prema UNHCR-u, *Živo i zdravo,* koncepti procjene najboljeg interesa (BIA) i utvrđivanja najboljeg interesa (BID) mogu se shvatiti kao dio istog postupka, koji zapravo započinje čim se dijete bez pratnje ili odvojeno dijete otkrije, a završava kad dijete dobije trajno rješenje za svoju situaciju razdvajanja i raseljenja iz zemlje porijekla ili mjesta uobičajenog boravka. (Izvor: UNHCR, *Živo i zdravo,* http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.)	**Procjena najboljeg interesa Najbolji interes djeteta**	UNCRC, Opći komentar broj 14, 2013, http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html UNHCR, *Živo i zdravo,* http://www.refworld.org/docid/5423da264.html	
5. **Dijete**	Bilo koja osoba mlađa od 18 godina.	**Maloljetnik**	Član 2(6) ATD direktive	Član 2(6) ATD direktive (pravna tečevina EU o azilu)

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
6. Pristanak	Informiran, slobodan i voljan sporazum. **Više informacija** Pristanak djeteta koje je žrtva trgovine ljudima na eksploataciju kriminalnih aktivnosti, bilo namjeravanih ili stvarnih, bit će irelevantan.	**Iskorištavanje djece** **Trgovina djecom**	UNHCR, *Terenski priručnik za sprovedbu smjernica UNHCR BID-a*, http://www.refworld.org/docid/4e4a57d02.html Član 2(5) ATD direktive	Član 1(4) ATD direktive
7. Trajna rješenja	Trajno rješenje u kontekstu djeteta bez pratnje ili razdvojenog djeteta je održivo i dugoročno rješenje koje osigurava da je dijete bez pratnje ili razdvojeno dijete u stanju da se razvija u odraslu dob, u okolini koja će ispunjavati njegove ili njezine potrebe i prava kako je definisano u CRC-u, te da neće izlagati dijete riziku od progona ili ozbiljne povrede. **Više informacija** Budući da će trajno rješenje imati osnovne dugoročne posljedice na dijete bez pratnje ili razdvojeno dijete, bit će predmet BID-a. Trajno rješenje također djetetu u konačnici omogućava da postigne ili ponovo stekne punu zaštitu od države. Akcijski EU plan o djeci bez pratnje (2010-2014) utvrđuje da će se trajna rješenja za maloljetnike bez pratnje sastojati ili od: • povratka i ponovne integracije u zemlji porijekla; • davanja statusa međunarodne zaštite ili drugog pravnog statusa dopuštajući maloljetnicima da se uspješno integriraju u državu članicu prebivališta; • preseljenja. Odluku o budućnosti svakog maloljetnika bez pratnje trebaju donijeti nadležne vlasti: • u najkraćem mogućem periodu (ako je moguće u roku od maksimalno 6 mjeseci); • uzimajući u obzir obavezu da se pokuša pronaći porodica; • da se istraže ostale mogućnosti za ponovnu integraciju u njihovom matičnom društvu i procijeni rješenje koje je u najboljem interesu djeteta. (Izvori: Akcijski EU plan o djeci bez pratnje 2010-2014. UNCRC, Opći komentar broj 6, 2005, http://www.refworld.org/docid/42ddl74b4.html. UNHCR, *Živo i zdravo.)*		UNHCR, *Glavni rječnik pojmova*, http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=42ce7d444 UNHCR, *Živo i zdravo*, 2014, http://www.refworld.org/docid/5423da264.html	UNCRC, Opći komentar broj 6

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
8. Iskorištavanje djece	Eksploatacija uključuje najmanje iskorištavanje ili prostituciju drugih, ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada ili usluga, uključujući prosjačenje, ropstvo ili postupke koji su slični ropstvu i služenju, ili iskorištavanje kriminalnih radnji ili uklanjanje organa. Kada takvo ponašanje uključuje **dijete,** to je kažnjivo kazneno djelo **trgovine ljudima** čak i bez upotrebe prijetnje ili upotrebe: • prisila; • otmica; • prevara; • obmana; • zloupotreba moći; • zloupotreba položaja ranjivosti; • plaćanje ili olakšice da bi se pridobio pristanak osobe. → U svrhu iskorištavanja	**Trgovina djecom** **Krijumčarenje djece** **Pristanak**	Član 2 ATD direktive	Odredbe CRC-a
9. Porodica	Porodica je osnovna društvena grupa i prirodno okruženje za razvoj i blagostanje svih njezinih članova, a posebno djece. **Više informacija** Pojam porodice se mora tumačiti u širem smislu koji uključuje biološke roditelje, usvojitelje ili hranitelje gdje je to primjenjivo, članove šire porodice ili društva kako nalažu lokalni običaji. (Izvor: UNCRC, Opći komentar broj 6, 2005, http://tb.ohchr.org/default.aspx?Symbol=CRC/GC/2005/6.)		Predgovor CRC-a	Predgovor CRC-a
10. Procjena porodice	Procjena porodice podrazumijeva postupak procjene porodične situacije koji uzima u obzir elemente poput: podataka o djetetu, članovima porodice i/ili rođacima, sastava domaćinstva i porodičnog života, situacije maloljetnika u zemlji porijekla, očekivanja, problema zabrinutosti unutar porodice ili zajednice koji uključuju nasilje u porodici, zlostavljanje, zanemarivanje ili zlostavljanje djeteta, spremnost za ponovno spajanje i sposobnost zbrinjavanja maloljetnika, zajedno s održivim mogućnostima ponovne integracije. **Više informacija** • Procjena porodice može pružiti relevantne informacije za odlučivanje individualnog i trajnog rješenja za dijete. • Preduslov da se stekla uključenost u proces određene usluge pronalaženja (naprimjer, IOM). Procjena porodice služi za ocjenjivanje uticaja povratka i ponovne integracije djeteta ili adolescenta u porodicu i šireg socioekonomskog konteksta. (Izvor: IOM, *Djeca bez pratnje u pokretu*.)	**Provjera porodičnih veza**	IOM, *Djeca bez pratnje u pokretu,* http://publications.iom.int/bookstore/index.php?main_page=product_info&cPath=41_7&products_id=764 Provedbena uredba Komisije (EU) br. 118/2014 o izmjenama i dopunama dablinske uredbe	

<table>
<tr><th>POJAM I SINONIM</th><th>DEFINICIJA</th><th>POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)</th><th>IZVOR</th><th>PRAVNA REFERENCA</th></tr>
<tr><td>11. Član(ovi) porodice</td><td>Definicija ovog pojma se javlja u nekoliko pravnih instrumenata, ali nije u svima homogena. Zbog jasnoće, tabele u nastavku pokazuju različita srodstva koja se smatraju članovima porodice, ovisno o pravnom instrumentu. Prva tabela uključuje srodstva koja bi države članice trebala smatrati članovima porodice u svrhu specifičnog instrumenta u kojem se vlada njima.
<table>
<tr><th>Dablinska uredba III</th><th>Direktiva o uslovima prihvata</th><th>Direktiva o ponovnom spajanju</th></tr>
<tr><td>Porodica koja je već postojala u zemlji porijekla i prisutna je na teritoriji država članica:</td><td>Porodica koja je već postojala u zemlji porijekla i prisutna je na teritoriji iste države članice u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu:</td><td></td></tr>
<tr><td>supružnik</td><td>supružnik</td><td>supružnik</td></tr>
<tr><td>njegov ili njezin nevjenčani partner u stabilnoj vezi,
ako su prema zakonu ili praksi države članice uporedivi s vjenčanim parovima u skladu s njezinim zakonom koji se odnosi na državljane trećih zemalja;</td><td>njegov ili njezin nevjenčani partner u stabilnoj vezi,
ako su prema zakonu ili praksi države članice uporedivi s vjenčanim parovima u skladu s njezinim zakonom koji se odnosi na državljane trećih zemalja;</td><td></td></tr>
<tr><td>maloljetna djeca spomenutih parova ili podnosioca zahtjeva,
ako su nevjenčani i bez obzira na to da li su rođena u braku ili izvanbračno, ili su usvojeni u skladu s nacionalnim zakonom;</td><td>maloljetna djeca spomenutih parova ili podnosioca zahtjeva,
ako su nevjenčani i bez obzira na to da li su rođena u braku ili izvanbračno, ili su usvojeni u skladu s nacionalnim zakonom;</td><td>maloljetna djeca sponzora i/ili njegovog/njezinog supružnika uključujući i usvojenu djecu ako sponzor ili bračni drug ima starateljstvo a djeca zavise od jednog od njih</td></tr>
<tr><td>kada je podnosilac zahtjeva maloljetan i nevjenčan:
• otac,
• majka,
• ili druga odrasla osoba odgovorna za podnosioca zahtjeva u skladu sa zakonom ili praksom države članice u kojoj prebiva odrasla osoba.</td><td>kada je podnosilac zahtjeva maloljetan i nevjenčan:
• otac,
• majka,
• ili druga odrasla osoba odgovorna za podnosioca zahtjeva u skladu sa zakonom ili praksom dotične države članice.</td><td>srodnici prvog stepena u direktnoj uzlaznoj liniji bez potrebe da budu zavisni ili da im nedostaje odgovarajuća podrška porodice u zemlji porijekla</td></tr>
</table></td><td>Rođak</td><td>Član 2(g) Dablinske uredbe III

Član 4 FRD direktive

Član 2(c) RCD direktive

Uvodna izjava 9 FRD direktive</td><td>Član 2(c) RCD direktive

Uvodne izjave 19 i 36

Član 2(j) i član 31(5) QD direktive

Član 4 FRD direktive

Član 2(g) i član 8 Dablinske uredbe III

Član 14 RD direktive

Član 10(3)(a)</td></tr>
</table>

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
11. Član(ovi) porodice	Druga tabela predstavlja dodatna srodstva koja država članica može diskreciono smatrati članom porodice, u skladu s Direktivom o ponovnom spajanju porodice.			Član 4(2), član 4(3) i član 10(3)(b)

Direktiva o ponovnom spajanju (opcionalno razmatranje za državu članicu)
Srodnici prvog stepena **u** direktnoj uzlaznoj liniji sponzora **ako su** na izdržavanju ili im nedostaje odgovarajuća podrška porodice u **zemlji porijekla**
Drugi članovi porodice ako su na izdržavanju za izbjeglice (član **10(2)).**
Njegov/njezin zakonski staratelj ili bilo koji drugi član porodice, gdje izbjegli maloljetnik **bez pratnje** nema srodnika **po** direktnoj uzlaznoj liniji ili je takve rođake nemoguće pronaći.
Punoljetna djeca sponzora ili njegovog ili njezinog supružnika koja nisu u braku, ako objektivno nisu u stanju osigurati svoje potrebe zbog zdravstvenog stanja.
Nevjenčani **partner** s kojim je sponzor u **uredno potvrđenoj, stabilnoj, dugoročnoj vezi,** ili državljanina treće zemlje koji je vezan za sponzora **registrovanim partnerstvom.**
Nevjenčana **maloljetna djeca,** uključujući **usvojenu djecu,** kao i **punoljetnu nevjenčanu djecu** koja **objektivno nisu u stanju** da osiguraju vlastite potrebe zbog svog **zdravstvenog stanja,** nevjenčanog partnera u **potvrđenoj, stabilnoj, dugoročnoj vezi, ili putem registriranog partnerstva.**

Više informacija

Prema uvodnoj izjavi 19 QD direktive, država članica može primijeniti širu definiciju članova porodice uzimajući u obzir određene okolnosti zavisnosti, a posebnu pažnju treba obratiti na najbolje interese djeteta.

Komisija potiče države članice da razmotre i osobe koje nisu u biološkom srodstvu, ali se o njima vodi briga u porodičnoj jedinici, naprimjer, udomljena djeca, iako države članice u ovom pogledu zadržavaju punu diskreciju. Koncept zavisnosti je odlučujući faktor.

(Izvor: Komunikacija od Komisije do Evropskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje porodice, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/legal-migration/family-reunification/docs/guidance_for_application_of_directive_on_the_right_to_family_reunification_en.pdf.)

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
12. Ponovno spajanje porodice	a) Za svrhe Direktive o ponovnom spajanju porodice, spajanje porodice znači ulazak i prebivanje u državi članici od strane članova porodice državljanina treće države koji zakonito borave u toj državi članici s ciljem očuvanja porodične jedinice, bilo da je porodični odnos nastao prije ili nakon ulaska rezidenta; b) Za druge svrhe, ponovno spajanje porodice podrazumijeva postupak spajanja djeteta i porodice ili prethodnog staratelja radi uspostavljanja ili ponovnog uspostavljanja dugotrajnog starateljstva, kada je to u najboljem interesu djeteta. **Više informacija** Član 22 Konvencije o pravima djeteta nalaže „…pravo na traženje roditelja ili drugih članova porodice bilo kojeg djeteta izbjeglice u cilju sticanja informacija za ponovno spajanje s njegovom ili njezinom porodicom". Dalje, član 10 (3)a Direktive o ponovnom spajanju porodice (2003/86/EU) koji predviđa da države članice za svrhu ponovnog spajanja porodice: • odobravaju ulazak i prebivalište: njegovih/njezinih rođaka prvog stepena u direktnoj uzlaznoj liniji srodstva primjenjujući zahtjeve iz člana 4(2); • mogu odobriti ulazak i prebivalište njegovog/njezinog zakonskog staratelja ili bilo kojeg drugog člana porodice, gdje izbjegli maloljetnik nema rođaka po direktnoj uzlaznoj liniji ili je takve rođake nemoguće pronaći. Dalje smjernice mogu se pronaći u Komunikaciji od Komisije do Evropskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje porodice, što je dostupno na: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/legal-migration/family-reunification/docs/guidance_for_application_of_directive_on_the_right_to_family_reunification_en.pdf.	**Pronalaženje porodice** **Ponovno uspostavljanje porodičnih veza** **Proces pronalaženja**	Član 2(d) FRD direktive ICRC, *Međuagencijski vodeći principi za djecu bez pratnje i razdvojenu djecu,* 2004, str. 37, http://www.unicef.org/violencestudy/pdf/IAG_UASCs.pdf Član 10 FRD direktive Član 22 CRC-a	Član 2(d) i član 10 FRD direktive Odredbe CRC-a
13. Pronalaženje porodice	Pronalaženje porodice je potraga za članovima porodice (uključujući srodnike ili prethodne staratelje djece bez pratnje) s ciljem obnavljanja porodičnih veza i spajanja porodice kada oni podrazumijevaju najbolje interese djeteta. **Više informacija** U svrhu Dablinske uredbe III (član 6(4)), država članica tamo gdje je dijete bez pratnje podnijelo prijavu za međunarodnu zaštitu mora, čim je to moguće, poduzeti prikladne korake kako bi se identificirali članovi porodice, braća i sestre ili rodbina maloljetnika bez pratnje na teritoriji država članica, štiteći najbolje interese djeteta. S tim ciljem ta država članica može zatražiti pomoć međunarodnih ili drugih relevantnih organizacija i olakšati pristup maloljetnika uslugama traženja takvih organizacija. Prilikom procjene najboljih interesa djeteta, država članica će obratiti posebnu pažnju na sljedeće: a) mogućnosti za ponovno spajanje porodice; b) dobrobit i društveni razvoj maloljetnika, posebno uzimajući u obzir porodičnu pozadinu maloljetnika; c) sigurnost i sigurnosna razmatranja, posebno gdje postoji rizik da maloljetnik postane žrtva trgovine ljudima; d) stavovi maloljetnika u skladu s njegovim ili njezinim uzrastom i zrelošću. (Izvor: Član 23 revidirane RCD direktive.)	**Ponovno spajanje porodice** **Ponovno uspostavljanje porodičnih veza** **Proces pronalaženja**		UNCRC, Opći komentar broj 6

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
14. Jedinstvo porodice	Jedinstvo porodice je međunarodno priznat princip/pravo koje prepoznaje i štiti porodicu kao „grupnu" jedinicu a uključuje pravo na brak, pronalaženje porodice i život kao integralnu cjelinu, održavajući porodični život. Pravo na zajednički porodični život proističe i iz zabrane proizvoljnog uplitanja u porodicu i iz posebnih porodičnih prava koja se djeci dodjeljuju u skladu s međunarodnom pravom. **Više informacija** Da bi se osiguralo potpuno poštovanje principa jedinstva porodice i najbolji interes djeteta, postojanje odnosa zavisnosti između podnosioca zahtjeva i njegovog ili njezinog djeteta, braće i sestara ili roditelja zbog trudnoće ili materinstva podnosioca zahtjeva, zdravlja ili starosti, trebali bi postati obavezujući kriteriji odgovornosti. Kada je podnosilac zahtjeva maloljetnik bez pratnje, prisustvo člana porodice ili srodnika na teritoriji druge države članice koji se može brinuti o njemu ili njoj također bi trebalo postati obavezujući kriterij odgovornosti. (Izvor: Uvodna izjava 16 Dablinske uredbe III.)		Na osnovu Porodičnog jedinstva i zaštite izbjeglica, juni 2003, dostupno na: http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=470a33be0&skip=0&query = family% 20unity & querysi = family% 20unity & searchin = title & sort = relevantnost Članovi 9 i 18 CRC-a	Član 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima Član 9 i odredbe, CRC Uvodna izjava 16 Dablinske uredbe III
15. Staratelj	a) Skrbništvo se odnosi na određivanje odgovornosti punoljetnoj osobi ili organizaciji kako bi se osiguralo da se u potpunosti zastupaju najbolji interesi djeteta. b) Starateljem se smatra nezavisna osoba koja štiti djetetove najbolje interese i opće blagostanje, a nadopunjuje ograničene sposobnosti djeteta kada je to potrebno, isto kao što bi to uradili i roditelji (definicija prema FRA). **Više informacija** Staratelj služi kao ključna proceduralna mjera zaštite kako bi se osiguralo poštivanje najboljih interesa djeteta bez pratnje ili razdvojenog djeteta. (Izvor: FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja,* http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship.)	**Zastupnik** **Advokat**	a) ICRC, *Međuagencijski vodeći principi za djecu bez pratnje i razdvojenu djecu,* 2004, http://www.unicef.org/violencestudy/pdf/IAG_UASCs.pdf b) UNCRC, Opći komentar broj 6, 2005, Izvor: FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja,* http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship	Član 31 revidirane RD direktive

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
16. Advokat	Profesionalac koji pruža pravnu pomoć, govori u ime djeteta i zakonski ga zastupa u pisanim izjavama i lično pred upravnim i sudskim vlastima u krivičnim postupcima, postupcima vezanim za azil ili drugim pravnim postupcima kako je predviđeno u skladu s nacionalnim zakonom.	**Staratelj** **Zastupnik**	FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja*, http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship ECRE, *Vodeći principi za kvalitetnu pravnu pomoć djeci bez pratnje*, http://ecre.org/component/downloads/downloads/909.html	
17. Maloljetnik	Za svrhe pravne tečevine EU o azilu podrazumijeva državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja nije navršila 18 godina.	**Maloljetnik bez pratnje** **Dijete razdvojeno od roditelja**	Član 2(d) RCD direktive Član 2(l) APD direktive Član 2(k) QD direktive Član 2(i) Dablinske uredbe III Član 2(f) FRD direktive	Član 2(d) RCD direktive Član 2(l) APD direktive Član 2(k) QD direktive Član 2(i) Dablinske uredbe III Član 2(f) FRD direktive
18. Srodnik	Za potrebe Dablinske uredbe, punoljetna tetka ili dajdža ili baka i djed podnosioca zahtjeva, koji su prisutni na teritoriji države članice, bilo da je podnosilac zahtjeva rođen u bračnoj ili vanbračnoj zajednici, ili je usvojen, u skladu s nacionalnim zakonom.	**Član porodice**	Član 2(h) Dablinske uredbe III	Član 2(h) Dablinske uredbe III
19. Zastupnik	Lice ili organizacija koju imenuju nadležne vlasti kako bi pomogla i zastupala maloljetnika bez pratnje u procesu međunarodne zaštite, a čije imenovanje se vrši s ciljem da se osigura postupanje prema najboljim interesima djeteta i ostvari **zakonska sposobnost** maloljetnika gdje je to potrebno. **Više informacija** Zastupnici ili pravni zastupnici se razlikuju od kvalificiranog advokata ili drugih pravnih profesionalaca koji pružaju pravnu pomoć, govore u ime djeteta i **zakonski ga zastupaju** u pisanim izjavama i lično pred upravnim i sudskim vlastima u krivičnim postupcima, postupcima vezanim za azil ili drugim pravnim postupcima kako je predviđeno u skladu s nacionalnim zakonom. (Izvor: FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja*, http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship.)	**Staratelj** **advokat**	FRA, *Priručnik o skrbništvu nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja*, http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship	Član 2(j) RCD direktive Član 2(n) APD direktive Član 12 CRC-a Član 31(2) QD direktive Član 2(k) Dablinske uredbe III

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
20. Ponovno uspostavljanje porodičnih veza	Ponovno uspostavljanje i održavanje kontakta između razdvojenih članova porodice i razjašnjavanje sudbine osoba čiji je nestanak prijavljen, a u najboljem interesu djeteta. **Više informacija** U skladu s Međunarodnim komitetom Crvenog krsta, to treba sprovesti: • poštujući želje djeteta uzimajući u obzir faktore sigurnosti i zaštite; • poštujući želje osobe za kojom se traga; • poštujući principe zaštite podataka.	**Pronalaženje porodice** **Ponovno spajanje porodice** **Provjera porodičnih veza**	ECRE, *Uporedna studija o praksama u oblasti povratka maloljetnika*, http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/immigration/docs/studies/Return_of_children-final.pdf ICRC, *Međuagencijski vodeći principi za djecu bez pratnje i razdvojenu djecu*, 2004, http://www.unicef.org/violencestudy/pdf/IAG_UASCs.pdf	Član 22 CRC-a
21. Procjena rizika	U svrhu pronalaženja porodice, procjena rizika je postupak utvrđivanja prisutnosti stvarne ili potencijalne štete ili opasnosti koju može imati proces pronalaženja porodice za dijete bez pratnje i/ili njegovu porodicu. **Više informacija** Primarna svrha procjene rizika je da se osigura osigura sigurnost djeteta. 1. Treba uzeti u obzir stavove djeteta o njegovoj/njezinoj ličnoj/porodičnoj sigurnosti i nivoima rizika. 2. Treba procijeniti da li je porodica voljna i u stanju da prihvati dijete nazad. 3. Treba se redovno ažurirati prije odlučivanja o trajnom rješenju za dijete bez pratnje. Vrsta informacija koja je obavezna za procjenu rizika (korisno i za procjenu porodice) može podrazumijevati: • porodičnu pozadinu djeteta; • snage i resurse porodice; • razumijevanje porodice i njezinu mogućnost da pristupi zdravstvenim, obrazovnim i materijalnim potrebama djeteta; • razumijevanje borbi porodice; • historiju i strukturu porodice; • dinamiku porodice; • identifikaciju službene i neslužbene podrške za dijete i porodicu; • identifikaciju bilo kakvih problema u domaćinstvu kao što je porodično nasilje, problemi s mentalnim zdravljem, zloupotreba opojnih sredstava ili seksualno zlostavljanje. (Izvor: *Okvir i praktični vodiči za procjenu i upravljanje rizikom od nasilja u porodici 1-3.)* Osim toga, ovaj pojam se ne smije miješati s pojmom procjene rizika koja se vrši u sklopu utvrđivanja statusa međunarodne zaštite. Posljednje je faza ispitivanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu gdje se procjenjuje osnovani strah podnosioca zahtjeva i stvarni rizik od ozbiljne štete kojoj bi isti mogao biti izložen u slučaju povratka. (Vidjeti EASO-ov *Praktični vodič za procjenu dokaza.)*	**Procjena porodice** **Procjena najboljeg interesa**		UNCRC, Opći komentar broj 6

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
22. **Dijete/djeca razdvojeni od roditelja**	Djeca koja su razdvojena od oba roditelja, ili svog prethodnog pravnog ili uobičajenog staratelja, ali ne nužno od ostale rodbine. Stoga, oni mogu podrazumijevati djecu u pratnji drugog punoljetnog člana porodice.	**Maloljetnici bez pratnje**	UNCRC, Opći komentar broj 6, 2005 UNHCR, *Živo i zdravo,* str. 22	
23. **Krijumčarenje (djece)**	Krijumčarenje djece podrazumijeva pribavljanje neregularnog ulaska djeteta u državu stranku u kojoj nije državljanin ili nema stalno prebivalište, kako bi se direktno ili indirektno postigla finansijska ili bilo kakva druga materijalna korist. **Više informacija** Iako krijumčarenje djece ima sličnosti s trgovinom djecom, ova dva tipa kriminalnih radnji se ne smiju miješati. • Krijumčarenje djece je kriminalna aktivnost olakšavanja neredovnog i neregularnog ulaska u zemlju (često uključuje plaćanje). Svrha trgovine djecom je iskorištavanje djeteta i smatra se zločinom protiv te iste osobe. • Uglavnom se trgovina ljudima vrši uz upotrebu prisile i/ili obmane i slično. Kod krijumčarenja je suprotno. • Trgovina za cilj ima namjenu iskorištavanja djece koje slijedi nakon njihovog dolaska u zemlju, dok uloga krijumčara uglavnom završava čim dijete dospije u zemlju destinacije. • Trgovina se može izvršiti i unutar i van nacionalnih granica, dok je za krijumčarenje potrebno međunarodno kretanje. • U slučaju trgovine, ulazak djeteta u zemlju može biti redovan ili neredovan, dok je karakteristika krijumčarenja uglavnom neredovan ulazak. Trgovina djecom se ne smatra samo prekograničnim zločinom: uzevši u obzir da je svrha kriminalne aktivnosti iskorištavanje djece, djecom se može trgovati čak i unutar nacionalnih granica. (Izvor: Frontex, *VEGA Priručnik: Djeca na aerodromima,* 2015)	**Trgovina djecom** **Iskorištavanje djece** **Pristanak**	Frontex, *VEGA Priručnik: Djeca na aerodromima,* 2015, http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Training/VEGA_Children_Handbook.pdf	

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
24. Trgovina djecom	**Trgovina djecom** je vrbovanje, prevoženje, premještanje, prikrivanje ili prihvat djece, uključujući razmjenu ili prijenos kontrole nad djecom, u svrhu iskorištavanja. Suprotno iskorištavanju punoljetnih osoba, kada su predmet iskorištavanja djeca to će biti kažnjivo djelo čak i bez prijetnje ili upotrebe: • prisile; • otmice; • prevare; • obmane; • zloupotrebe moći; • zloupotrebe položaja ranjivosti; • plaćanja ili olakšice da bi se pridobio pristanak osobe. → U svrhu iskorištavanja **Više informacija** Iako krijumčarenje djece ima sličnosti s trgovinom djecom, ova dva tipa kriminalnih radnji se ne smiju miješati. • Krijumčarenje djece je kriminalna aktivnost olakšavanja neredovnog i neregularnog ulaska u zemlju (često uključuje plaćanje). Svrha trgovine djecom je iskorištavanje djeteta i smatra se zločinom protiv te iste osobe. • Uglavnom se trgovina ljudima vrši uz upotrebu prisile i/ili obmane i slično. Kod krijumčarenja je suprotno. • Trgovina za cilj ima namjenu iskorištavanja djece koje slijedi nakon njihovog dolaska u zemlju, dok uloga krijumčara uglavnom završava čim dijete dospije u zemlju destinacije. • Trgovina se može izvršiti i unutar i van nacionalnih granica, dok je za krijumčarenje potrebno međunarodno kretanje. • U slučaju trgovine, ulazak djeteta u zemlju može biti redovan ili neredovan, dok je karakteristika krijumčarenja uglavnom neredovan ulazak. Trgovina djecom se ne smatra samo prekograničnim zločinom: uzevši u obzir da je svrha kriminalne aktivnosti iskorištavanje djece, djecom se može trgovati čak i unutar nacionalnih granica. (Izvor: Frontex, *VEGA Priručnik: Djeca na aerodromima,* 2015)	**Iskorištavanje djece** **Krijumčarenje djece** **Pristanak**	Član 2(5) ATD direktive	Član 2(5) ATD direktive

POJAM I SINONIM	DEFINICIJA	POVEZANI POJMOVI (Ne miješati ih s glavnim pojmom)	IZVOR	PRAVNA REFERENCA
25. **Maloljetnik bez pratnje (UAM)** **Dijete bez pratnje (UAC)**	Dijete/maloljetnik koji dođe na teritoriju države članice bez pratnje punoljetne osobe koja se o njemu ili njoj brine po zakonu ili praksi države članice, i sve dok njemu/njoj efikasnu brigu ne vodi takva osoba/punoljetna osoba; to uključuje dijete/maloljetnika koji je ostavljen bez pratnje nakon ulaska na teritoriju država članica.	**Djeca razdvojena od roditelja**	Član 2(e) RCD direktive Član 2(m) APD direktive Član 2(l) QD direktive Član 2(j) Dablinske uredbe III Član 2(f) FRD direktive UNCRC, Opći komentar broj 6, 2005. UNHCR, *Živo i zdravo,* str. 22, http://www.refworld.org/docid/5423da264.html	Član 2(e) RCD direktive Član 2(m) APD direktive Član 2(l) QD direktive Član 2(j) Dablinske uredbe III Član 2(f) FRD direktive
26. **Provjera porodičnih veza**	Proces uspostavljanja validnosti porodične veze između djeteta i navodnog člana porodice.	**Procjena porodice** **Pronalaženje porodice** **Ponovno uspostavljanje porodičnih veza**	Na osnovu *Procjene kretanja djece, pronalaženja porodice i potreba: Smjernice za bolju saradnju profesionalaca koji se bave stranom djecom bez pratnje u Evropi* ICRC, *Međuagencijski vodeći principi za djecu bez pratnje i razdvojenu djecu,* 2004, str. 37	

Aneks 2: Pravni okvir

Aneks je namijenjen da služi kao referentna tačka za identificiranje relevantnih instrumenata i odredbi na međunarodnom, evropskom i nacionalnom nivou u polju pronalaženja porodice. Iako su svi napori uloženi da se pruži sveobuhvatan pregled najrelevantnijih odredbi na temu pronalaženja porodice koje su predviđene u pravnim i političkim dokumentima, popis u nastavku ne treba smatrati iscrpnim.

1. Međunarodno zakonodavstvo

Zakonska odredba	Prava	Relevantan član
Konvencija Ujedinjenih naroda o Konvenciji ujedinjenih naroda o pravima djeteta od 20. novembra 1989. (CRC)	Porodica	Predgovor
	Dijete	Član 1
	Nediskriminacija	Član 2
	Najbolji interesi djeteta	Članovi 3(1), 9(3)
	Smjernice o užoj i široj porodici	Član 5
	Pravo na život, opstanak i razvoj	Član 6
	Pravo na ime, nacionalnost i roditeljsku brigu	Član 7
	Pravo na očuvanje identiteta i porodične odnose	Član 8
	Pravo na održavanje ličnih odnosa i kontakta	Član 9
	Ponovno uspostavljanje porodičnih veza	Član 10, član 22(2)
	Poštivanje stavova djeteta: pravo da ga čuju	Član 12
	Briga i smještaj	Član 20
	Usvajanje	Član 21
	Djeca izbjeglice	Član 22
	Pronalaženje porodice	Član 22(3)
Konvencija UN-a o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokol o statusu izbjeglica iz 1967.	Izbjeglice Djeca bez pratnje Princip jedinstva porodice	Slovo B(2) br. 2545 i Preporuka B Završnog akta Konferencije opunomoćenika UN-a o statusu izbjeglica i osoba bez državljanstva.
Evropska konvencija o ljudskim pravima	Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života	Član 8

2. EU pravna tečevina

Zakonska odredba	Prava i mjere zaštite	Relevantan član
Ugovor o Evropskoj uniji	Prava djeteta	Član 3(5)
Ugovor o funkcioniranju Evropske unije	Zajednički evropski sistem azila	Član 78
Povelja o temeljnim pravima Evropske unije	Pravo na azil	Član 18
	Prava djeteta	Član 24
Zakon o šengenskim granicama (Uredba (EZ) broj 562/2006)	Proceduralne mjere za maloljetnike koje su osjetljive na djecu	Član 19
	Nediskriminacija	Član 6(2)
Direktiva o uslovima prihvata (Revidirana direktiva 2013/33/EU)	Maloljetnik	Član 2(d)
	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(e)
	Članovi porodice	Član 2(c)
	Zastupnik	Član 2(j)
	Najbolji interesi djeteta i jedinstvo porodice	Predgovor (9)
	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (22), član 2(j), član 11(2), članovi 23, 24
	Ranjive osobe	Članovi 21, 22
	Registracija i dokumentacija	Član 6
	Pronalaženje porodice	Član 24.3
Direktiva o procedurama za azil (Direkitva 2013/32/EU) revidirana	Maloljetnik	Član 2(l)
	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(m)
	Zastupnik	Član 2(n), Član 25
	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (33), član 2(n), član 25(1)(a), član 25(6)
	Pravo na informacije	Član 25(4)
	Procjena uzrasta	Član 25(5)
Direktiva o kvalifikaciji (Direktiva 2011/95/EU) revidirana	Maloljetnik	Član 2(k)
	Članovi porodice	Član 2(j)
	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(l)
	Najbolji interesi djeteta i jedinstvo porodice	Predgovor (18)
	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (19), (27), (38), član 20(5), član 31(4), (5)
	Pravo da ih se čuje/pravo na učešće, pravo na informacije	Član 22
	Održavanje jedinstva porodice	Član 23
	Pronalaženje porodice	Član 31(5)

Zakonska odredba	Prava i mjere zaštite	Relevantan član
Dablinska uredba III (Uredba (EU) br. 604/2013) revidirana	Maloljetnik	Član 2(i)
	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(j)
	Članovi porodice	Član 2(g)
	Srodnik	Član 2(h)
	Zastupnik	Član 2(k)
	Najbolji interesi djeteta i jedinstvo porodice	Predgovor (16)
	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (13), (24), (35), član 2(k), članovi 6, 8, član 20(3)
	Pravo na informacije	Predgovor (4), Aneks XI Provedbene uredbe 118/2004
	Identifikacija članova porodice i rođaka	Predgovor (35)
	Pronalaženje porodice, identifikacija članova porodice i srodnika	Član 6(4), član 8 Član 1(7), Aneks II SPISAK A(I), SPISAK B(I), Provedbena uredba 118/2004 Relevantna sudska praksa — najbolji interesi djeteta Slučaj C-648/11, *M i Ostali*, ECLI:EU:C:2013:367, http://eur- http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:62011CJ0648
	Razmjena informacija o djetetu	Aneks VII Provedbene uredbe br. 118/2004
Eurodac uredba (Uredba (EU) br. 603/2013) revidirana	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (35)
Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima (Direktiva 2011/36/EU)	Identifikacija djece žrtava trgovanjem ljudima i mjere zaštite	Predgovor (23)
	Dijete	Član 2(6)
	Ranjivost	Član 2(2)
	Najbolji interesi djeteta	Predgovor (8), (22), (23), član 13, član 16(2)
	Proceduralne mjere zaštite u krivičnim istragama	Član 15
	Zaštita djece bez pratnje koja su žrtve trgovanja ljudima	Član 16
Direktiva o dozvoli boravka izdanoj žrtvama trgovine ljudima (Direktiva 2004/81/EZ)	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(f)
	Najbolji interesi djeteta	Član 10(a)
	Identifikacija djeteta bez pratnje	Član 10(c)
	Pronalaženje porodice	Član 10(c)
Direktiva o ponovnom spajanju porodice (Direktiva 2003/86 EZ)	Maloljetnik bez pratnje	Član 2(f)
	Ponovno spajanje porodice	Član 2(d)
	Članovi porodice	Član 4
	Najbolji interesi djeteta	Član 5
	Ponovno uspostavljanje porodičnih veza	Članovi 4, 10
	Ranjive osobe/ranjivost	Član 3(9)

3. Nacionalno zakonodavstvo

EU+	Zakonske odredbe
AT	**Austrijski Zakon o azilu iz 2005.** ne pruža nikakve odredbe o pronalaženju porodice. Kako revidirana Direktiva o kvalifikaciji 2011/95/EU (u daljem tekstu: QD) nalaže obavezu da države članice provode procedure pronalaženja porodice, posebna odredba o pronalaženju će stupiti na snagu u roku za transpoziciju QD direktive. Nove odredbe koje stupaju na snagu od 1. januara 2014. sadrže odredbe koje se tiču pronalaženja porodice. Nema posebnih procjena koje se tiču pitanja pronalaženja porodice. Sud za azil (drugostepeni) i Ustavni sud Austrije, međutim, primjenjuju član 8 EKLJP-a u svjetlu održavanja jedinstva porodice i ponovnog okupljanja porodice u skladu sa sudskom praksom ESLJP.
BE	**Programsko pravo Služba starateljstva od 24. decembra 2002. član 479, član 11, paragraf 1** staratelj će poduzeti sve neophodne korake za pronalazak članova porodice maloljetnika bez pratnje. **Kraljevski dekret, član 110** nalaže da zahtjev za dobijanje boravišne dozvole podnosi staratelj a isti sadrži sljedeće elemente: – Sve korake koje poduzme staratelj u pronalaženju članova porodice i poznanika u zemlji porijekla ili zemlji domaćinu, i rezultati. – Odmah po podnošenju zahtjeva za boravišnu dozvolu, od staratelja se traži da razjasni sve korake koje poduzme u pronalaženju članova porodice u zemlji porijekla ili zemlji domaćinu, kao i rezultate. – Od vitalne je važnosti da ministar ili njegov/njezin predstavnik bude upoznat s porodičnom situacijom maloljetnika bez pratnje kako bi zaštitio jedinstvo porodice prema članovima 9. i 10. Konvencije UN-a o pravima djeteta te kako bi djelovao u najboljem interesu djeteta od 20. novembra 1989. **Protokol o saradnji između diplomatskih misija i imigracione kancelarije** u njihovoj potrazi za trajnim rješenjem za maloljetnika bez pratnje (juli 2009) prilikom traženja članova porodice.
BG	**Zakon o azilu i izbjeglicama - Na snazi od 1. decembra 2002, Prom., Službeni glasnik (SG) br. 54, 31. maja 2002, izmijenjen i dopunjen, SG br. 31, 8. aprila 2005, izmijenjen i dopunjen, SG br. 30, 11. aprila 2006, izmijenjen i dopunjen, SG br. 52, 29. juna 2007, izmijenjen i dopunjen, SG br. 82, 16. oktobra 2009, izmijenjen i dopunjen, SG br. 39, 20. maja 2011.** – Član 34 (1) (Izmijenjen i dopunjen, SG br. 31 iz 2005, izmijenjen i SG br. 52 iz 2007). Svako strano lice s dodijeljenim izbjegličkim ili humanitarnim statusom ima pravo tražiti spajanje porodice na teritoriji Republike Bugarske. – Član 34 (2) (Izmijenjen i dopunjen, SG br. 31 iz 2005, izmijenjen i SG br. 52 iz 2007). Predsjedavajući Državne agencije za izbjeglice odobrava dozvole za spajanje porodice. – Član 34 (4) (Novi, SG, br. 52 iz 2007). Predsjedavajući Državne agencije za izbjeglice izdaje dozvolu za ujedinjenje stranog lica bez pratnje koje je maloljetno ili ispod zakonske dobi, a koje je dobilo status preko svojih roditelja ili drugog punoljetnog člana svoje porodice ili osobe koja odgovara za njega/nju po zakonu ili običaju, kada su njegovi/njezini roditelji preminuli ili nestali. – Član 34 (9) (Novi, SG, br. 52 iz 2007). Kada je mjesto članova porodice nepoznato, Državna agencija za izbjeglice, u saradnji s Visokim povjerenikom Ujedinjenih nacija za izbjeglice, Crvenim krstom Bugarske i drugim organizacijama, poduzima radnje potrage za pronalaženje porodice.
CY	Član 39(1) Zakona o borbi protiv trgovine ljudima i eksploatacije ljudi i zaštiti žrtava [L.87 (I)/2007] Član 25A(3) Zakona o izbjeglicama (Izmijenjenog i dopunjenog) iz 2007. godine [L.112(I)/2007] Član 200(4) Zakona o izbjeglicama (Izmijenjenog i dopunjenog) (br. 2) iz 2004. godine [L.241(I)/2004]

EU+	Zakonske odredbe
DK	**Zakon br. 60 od 29. januara 2003. odjeljak 56a(8) u Danskom zakonu o strancima** Zakon je kodificirao trenutnu praksu za maloljetne azilante bez pratnje. Između ostalog, trenutna praksa pronalaženja roditelja maloljetnika bez pratnje je implementirana u danski Zakon o strancima odjeljkom 56a(8). Prema tada važećoj odredbi, Danska imigraciona služba (DIS) je, uz pristanak maloljetnika bez pratnje, pokrenula pronalazak njegovih/njezinih roditelja. Ako maloljetnik bez pratnje na to ne pristaje, pronalaženje se može pokrenuti uz pristanak ličnog zastupnika. **Zakon br. 504 od 6. juna 2007. odjeljak 56a(8) u Danskom zakonu o strancima** Zakon je proširio obaveze DIS u pogledu pronalaženja. Prema tome, pronalaženje roditelja maloljetnika bez pratnje više nije zavisilo od pristanka maloljetnika/zastupnika. To znači da pronalaženje treba uvijek vršiti, osim ako postoje posebni razlozi da se to ne učini. Dalje, pronalaženje treba vršiti za sve maloljetnike bez pratnje - i tražioce azila i maloljetnike bez pratnje koji borave u Danskoj na ilegalnoj osnovi. **Zakon br. 1543 od 21. decembra 2010. odjeljak 56a(9) i (10) u Danskom zakonu o strancima** Zakonom su primijenjene trenutne odredbe (odjeljak 56a (9) i (10)) danskog Zakona o strancima. Obavezno pronalaženje sada ne uključuje samo pronalaženje roditelja, već može uključivati i druge članove uže porodice. Odredbe uključuju maloljetnike bez pratnje, bez obzira na to traži li maloljetnik bez pratnje azil. U skladu sa članom 56a(9) DIS je dužan tražiti porodicu maloljetnika bez pratnje samo ako maloljetnik bez pratnje na to pristane. Obaveza pronalaženja porodice ne odnosi se na maloljetnike bez pratnje koji mogu prebivati u prihvatnom centru ili centru za skrbništvo u svojoj zemlji. Maloljetnici bez pratnje iz zemalja EU/EEA obično su izuzeti od ove odredbe. Međutim, ako je dotični maloljetnik bio izložen trgovini ljudima (ili postoje posebne okolnosti), pronalaženje se uvijek mora izvršiti, osim ako se posebni razlozi tome ne protive (vidjeti odjeljak 56a(10)). Svrha obaveze pokretanja pronalaženja je osigurati da se pronalaženje – u skladu s najboljim interesima djeteta – pokrene ako su dijete i roditelji razdvojeni i izgubili kontakt, npr. zbog rata ili sukoba u zemlji porijekla, u nadi da se mogu ponovo ujediniti. Dana **15. februara 2013. godine, Vrhovni sud Danske** je donio odluku u slučaju koji je pokrenulo maloljetno lice bez pratnje čiji je zahtjev za dozvolu boravka prema članu 9c(3)(ii) danskog Zakona o strancima odbijen. (Prema spomenutoj odredbi, boravišna dozvola može se odobriti maloljetniku bez pratnje koji ne ispunjava uslove za azil, ali će biti doveden u hitnu situaciju po povratku u zemlju porijekla jer maloljetnik bez pratnje nema porodičnu ili društvenu mreža u matičnoj zemlji.) Maloljetno lice bez pratnje je, između ostalog, tvrdilo da su imigracione vlasti dužne sačekati ishod postupka pronalaska porodice prije nego što odluče o zahtjevu za boravišnu dozvolu prema odjeljku 9c(3)(ii) Zakona o strancima, i da bi nepoštivanje obaveze pronalaženja trebalo dovesti do boravišne dozvole. Vrhovni sud Danske je izjavio da je svrha obaveze pokretanja pronalaženja porodice da se djetetu pruži sigurnost u vezi sa situacijom njegovih/njezinih roditelja/porodice i pokušati spojiti dijete s roditeljima/porodicom. Shodno tome, odluka o boravišnoj dozvoli prema odjeljku 9c(3)(ii) Zakona o strancima može se donijeti bez obzira na to da li je pronalaženje pokrenuto i bez čekanja rezultata traženja.
EE	**Porodični zakon** **Zakon o strancima** **Zakon o dodjeli međunarodne zaštite strancima** **Zakon o obavezi napuštanja i zabrani ulaska** **Zakon o djeci**
FI	**Odjeljak 105b Zakona o strancima (donesen 2006, stupio na snagu 2007)** Pronalaženje roditelja ili druge osobe odgovorne za stvarno starateljstvo maloljetnog tražioca azila bez pratnje. (1) Da bi povećala interes maloljetnog tražioca azila bez pratnje, ako je to moguće, finska Imigraciona služba mora nastojati da bez odlaganja pronađe njegove ili njezine roditelje ili drugu osobu odgovornu za njegovo ili njezino stvarno starateljstvo. (2) Podaci o roditelju ili drugoj osobi odgovornoj za stvarno starateljstvo maloljetnika moraju se prikupljati, obrađivati i distribuirati na povjerljivoj osnovi, kako predviđa Zakon o otvorenosti vladinih aktivnosti. Upravni sud je zaključio da maloljetnom licu može biti odbijen ulazak u Finsku i da maloljetno lice može biti vraćeno u Tursku (11/1330/03, oktobar 2011). Maloljetno lice se žalilo Vrhovnom upravnom sudu. Vrhovni upravni sud nije odobrio žalbu (3413/1/11, juni 2012).

EU+	Zakonske odredbe
HU	**Zakon LXXX iz 2007. godine i Vladina uredba 301/2007 (XI.9.)** Član 4 Član (1) — (3) posebne zakonske odredbe koje se tiču pronalaženja porodice koji glase: (1) Ako je osoba koja traži priznanje, izbjeglica ili korisnik supsidijarne ili privremene zaštite maloljetnik bez pratnje, tijelo za izbjeglice poduzeće mjere da pronađe osobu odgovornu za maloljetnika, osim ako se to može pretpostaviti na osnovu podataka koje je dobio od tijela za izbjeglice o a) postojanju sukoba interesa između osobe odgovorne za maloljetnika i maloljetnika ili, b) ako pronalaženje osobe odgovorne za maloljetnika nije opravdano iz drugih razloga, imajući u vidu najbolje interese djeteta. (2) Prilikom pronalaženja osobe odgovorne za maloljetnika, izbjegličko tijelo će se ponašati u skladu sa članom 42. (3) Pri sprovođenju postupka navedenog u pododjeljku (1), u okviru međunarodne pravne pomoći, kako je predviđeno članom 27. Zakona CXL iz 2004. godine o općim pravilima javnog upravnog postupka i usluga, organ za izbjeglice može se obratiti, posebno, izbjegličkom tijelu druge države članice Evropske unije ili treće zemlje, a može i zatražiti pomoć drugih međunarodnih organizacija angažovanih na pružanju podrške osobama koje se prijavljuju za priznavanje kao izbjeglice, osobama kojima je potrebna supsidijarna ili privremena zaštita i/ili izbjeglicama i korisnicima supsidijarne ili privremene zaštite. Kako je zadatak sudova ograničen na kontroliranje zakonitosti odluka, pronalaženje porodice je van opsega sudskih postupaka.
IE	**Zakon o zaštiti djeteta iz 1991.**
IT	Decreto legislative 18 Agosto 2015, n.142 **„Sprovođenje Direktive 2013/33/EZ o utvrđivanju standarda za prihvat podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu i sprovođenje Direktive 2013/32/EZ o zajedničkim procedurama za odobravanje i ukidanje međunarodne zaštite (revidirana)”**, član 19. o pronalaženju porodice. Ovom uredbom, koja je na snazi od 30. septembra 2015. godine ukinuta je zakonodavna uredba 140/2005 koja se odnosi na **„Sprovođenje Direktive 2003/9/EZ o utvrđivanju minimalnih standarda za prihvat azilanata“**.
LT	**Zakon o pravnom statusu stranaca od 29. aprila 2004.** (posljednji put izmijenjen i dopunjen 8. decembra 2011) Daje sljedeću definiciju „**maloljetnog stranog lica bez pratnje”**: stranac mlađi od 18 godina koji u Republiku Litvaniju ulazi bez pratnje roditelja ili drugih zakonitih zastupnika ili je u pratnji gore navedenih osoba, ali je u Republici Litvaniji ostavljen bez nadzora. **„Maloljetnik”** je također obuhvaćen definicijom **„ranjive osobe”** u istom zakonu. **Naredba ministra unutrašnjih poslova Republike Litvanije** o odobravanju postupka za razmatranje zahtjeva za azil, donošenje i izvršenje odluka o azilu (usvojena 15. novembra 2004) predviđa zaseban odjeljak koji opisuje postupke ispitivanja zahtjeva za azil koje su podnijeli ranjivi podnosioci zahtjeva za azil, što obuhvata i **maloljetnike bez pratnje**. „Državni službenici koji ispituju zahtjev za azil koji je podnio maloljetnik bez pratnje dužni su kontaktirati institucije u Republici Litvaniji ili u inostranstvu (osim onih u zemlji porijekla podnosioca zahtjeva) kako bi pronašli roditelje ili druge bliske rođake maloljetnika, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.”
LV	**Zakon o zaštiti ljudskih prava iz 1998.**

EU+	Zakonske odredbe
NL	Prema članu 3(56) Vreemdelingenbesluit, boravišna dozvola može se dati maloljetniku za kojeg, prema mišljenju ministra sigurnosti i pravde, nema odgovarajućeg prijema u zemlji porijekla. Prema tome, Imigracijska služba, u ime ministra može tražiti da diplomatska predstavništva u inostranstvu istraže adekvatne uslove prihvata putem pronalaženja članova porodice. Ovaj član je sproveden 1. aprila 2000. Tumačenje gore spomenutog člana je razrađeno u pisanoj politici. U članu B14/2.4.4 Vreemdelingencirculaire je propisano da se u slučaju nedovoljnih ili nepouzdanih informacija o adekvatnim uslovima prihvata koje daje maloljetno dijete može započeti istraživanje porodice. Ovaj propis je implementiran 1. aprila 2000. a najskorije prilagođen 7. marta 2007. *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (u daljem tekstu: AbRS), najviši upravni sud u Nizozemskoj, je 29. decembra 2004. (AbRS 200406032/1) i 5. oktobra 2005. (AbRS 200504815/1) presudio da u slučaju da maloljetnik ometa istragu o adekvatnom prijemu u svojoj zemlji porijekla namjernim davanjem nedovoljnih ili lažnih informacija, ne postoji tvrdnja za dobijanje boravišne dozvole. Dana 7. maja 2009. AbRS je presudio da ministar nije dužan da istražuje neutemeljenu tvrdnju da porodica maloljetnika koji i dalje boravi u zemlji porijekla nije bila u mogućnosti da osigura osigura adekvatan prihvat zbog fizičkih ili stambenih problema. Ako maloljetnik izjavi da je u kontaktu s jednim ili više članova porodice u svojoj zemlji porijekla, ali ova porodica nije u mogućnosti da pruži adekvatan prihvat, on mora potkrijepiti takvu tvrdnju.
NO	**Norveški zakon koji se odnosi na jačanje statusa ljudskih prava u norveškom zakonu 21. maja 1999. (Zakon o ljudskim pravima),** član 22. posebno, ali mnogi drugi članovi također se bave pitanjem prava djeteta na porodični život. **Norveški zakon o imigraciji iz 2008.** (Odjeljak 38) navodi da se boravišna dozvola može odobriti pod uslovom da postoje jaki humanitarni razlozi. Ako je strani državljanin maloljetnik bez pratnje koji bi bio bez odgovarajuće njege u slučaju povratka, to predstavlja snažan humanitarni razlog. To znači da je biti maloljetnik bez pratnje bez odgovarajuće njege samo po sebi humanitarni temelj i da će maloljetnik biti kvalificiran za dozvolu u Norveškoj. Drugim riječima, ne može se razmišljati o vraćanju djeteta, osim ako se Norveška uprava za imigraciju (UDI) ne uvjeri da će dijete biti spojeno s odgovarajućim starateljem, tj. pronalaženjem porodice ili osiguravanjem da se po povratku osiguraju druge ustanove za njegu. Na osnovu zakonskog okvira, UDI ne može započeti pronalaženje porodice ako bi to moglo ugroziti porodicu ili maloljetnika. **Odjeljak 98(d) Dužnosti zastupnika** Zastupnik će štititi interese maloljetnika u slučaju azila i na drugi način obavljati dužnosti koje su staratelju nametnute drugim zakonima. U slučaju azila, zastupnik će, između ostalog [...] (c) pomagati maloljetniku u pronalaženju njegovih ili njezinih roditelja ili drugih staratelja **Zakon o javnoj upravi iz 1967. (odjeljak 17)** navodi da „upravna agencija osigurava da se slučaj razjasni što je moguće detaljnije prije donošenja bilo kakve upravne odluke“. Ovo podrazumijeva da bi se pronalaženje porodice/staratelja i provjera njihovog prebivališta po mogućnosti trebala izvršiti prije donošenja odluke, jer su ove informacije ključne za donošenje ispravne odluke.
PL	**Zakon od 13. juna 2003. o dodjeli zaštite strancima** na teritoriji Republike Poljske.
PT	Nacionalni pravni referentni okvir koji se odnosi na ovu temu sastoji se od **Zakona o azilu br. 27/2008 od 30. juna (član 79°, brojevi 5 i 6).** Kao pomoć, postupci za prijem maloljetnika bez pratnje na teritoriju Portugala sadržani su u **Zakonu br. 23/2007 od 4. jula** - takozvanom Zakonu o „strancima” s izmjenama uvedenim Zakonom br. 29/2012 od 9. avgusta 2012.
SE	22. februara 2011. godine, direktor za pravne poslove švedskog Odbora za migracije izdao je **pravosudne smjernice (RCI 08 2011)** u vezi s maloljetnicima bez pratnje, što je uključivalo i aspekte u vezi s pronalaženjem porodice. Švedski odbor za migracije naglašava da je izuzetno važno uvijek uključiti garanciju pravne sigurnosti u pitanja koja se odnose na maloljetnike bez pratnje. U slučaju **MIG 2009:8**, u vezi s maloljetnikom bez pratnje iz Burundija, švedski Apelacioni sud za migracije izjavio je da nije išla na ruku istraga koja ukazuje na to da je porodica izgubljena ili više nije živa, te da su okolnosti prije ukazivale na to da porodica i dalje boravi u Burundiju. Prema tome, moglo bi se pretpostaviti da bi maloljetnik bez pratnje mogao dobiti odgovarajuću njegu spajanjem s rodbinom ili barem putem organizacije ili institucije u Burundiju. Web link: https://lagen.nu/dom/mig/2009:8.

EU+	Zakonske odredbe
SI	**Zakon o međunarodnoj zaštiti (prvi put usvojen 2007. godine)** predviđa da je neophodno utvrditi identitet maloljetnika bez pratnje i započeti postupak pronalaženja porodice čim je to moguće. Postoje dvije relevantne presude o pronalaženju porodice. Stav sudova u njihovim presudama je da bi nadležna vlast za odlučivanje o zahtjevima trebala tačno znati gdje će se maloljetnik vratiti i ko će ga čekati kod kuće te bi zbog toga trebalo ostvariti kontakt s njegovom porodicom. Ipak, MUP je uložio žalbu na ovu presudu tvrdeći da je to stvar vlasti odgovorne za povratak djeteta, ali Vrhovni sud Slovenije je insistirao na takvom stavu.
SK	**Zakon 305/2005 o socijalno-pravnoj zaštiti djece i socijalnoj zaštiti.**
UK	Direktiva o uslovima prijema (2003/9/EZ) od 27. januara 2003, član 19(3) prenesen je u zakon Velike Britanije Uredbom 6 **Propisa o azilantima (uslovi prijema) 2005.** (Propisi iz 2005) koji je stupio na snagu 5. februara 2005. godine. ***DS (Afganistan) protiv državnog sekretara za Ministarstvo unutrašnjih poslova*** - objavljeno 22. marta 2011. Apelacioni sud (Sud) je utvrdio da državni sekretar za Ministarstvo unutrašnjih poslova (SSHD) nije pokušao pronaći porodicu apelanta i naglasio je vezu između Uredbe 6. Propisa iz 2005. godine i postupanje u skladu s Odjeljkom 55 Zakona o granicama, građanima i imigraciji iz 2009. (Zakon iz 2009), koji zahtijeva od Ministarstva unutrašnjih poslova Velike Britanije da izvršava svoje postojeće funkcije tako da uzima u obzir potrebu za zaštitom i promocijom dobrobiti djece u Velikoj Britaniji. Međutim, Sud je smatrao da se obaveza pronalaženja znatno razlikuje od sudskog razmatranja zahtjeva za azil ili humanitarnu zaštitu. ***HK (Afganistan) i drugi protiv državnog sekretara za Ministarstvo unutrašnjih poslova*** - objavljeno 16. marta 2012. Sud je utvrdio da neizvršenje dužnosti u skladu s Uredbom 6 može biti relevantno za sudsko razmatranje zahtjeva za azil ili humanitarnu zaštitu i ponovo potvrdio da može biti relevantno i za razmatranje dužnosti SSHD-a u skladu sa članom 55 Zakona iz 2009. godine. ***KA (Afganistan) i drugi protiv državnog sekretara za Ministarstvo unutrašnjih poslova*** - objavljeno 25. marta 2012. Sud je utvrdio sistemsko kršenje dužnosti SSHD-a da nastoji izvršiti pronalaženje prema Uredbi 6 u periodu od 2006. do 2010. što je ograničilo izvršenje dužnosti na informiranje maloljetnika o dostupnosti usluga pronalaženja porodice britanskog Crvenog krsta. Sud je utvrdio i da dijete azilant bez pratnje (UASC) može ispunjavati uslove za pomoć (popravni dopust) ako može utvrditi propust u izvršavanju dužnosti SSHD-a da nastoji utvrditi kada je bilo dijete bez pratnje i dijete odvojeno od porodice i pokazati nepovoljnost koja nastaje kao posljedica ove povrede dužnosti, tj. pronalaženje porodice bi potvrdilo zahtjev, koji bi, da se vjeruje, rezultirao dodjelom azila ili humanitarne zaštite.

4. Dodatne smjernice

Instrument mekog prava
Komunikacija od Komisije do Evropskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na ponovno spajanje porodice. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX %3A52014DC0210
Komitet za prava djeteta UN-a (CRC), *Opći komentar br. 6 (2005), Tretiranje djece bez pratnje i razdvojene djece van njihove zemlje porijekla*, 1. septembar 2005, CRC/GC/2005/6.
Komitet za prava djece UN-a (CRC), *Opći komentar br. 12 (2009), Pravo djeteta da se njegovo mišljenje čuje* 1. juli 2009, CRC/C/GC/12.
Komitet za prava djece UN-a (CRC), *Opći komentar br. 14 (2013) o pravu djeteta da se njegovi ili njezini interesi primarno razmatraju,* član 3, parag. 1, 29. maj 2013, CRC/C/GC/14.

Aneks 3: Relevantni projekti i inicijative

Aneks predstavlja informacije prikupljene za vrijeme istraživanja između februara 2013. i marta 2016. godine. Njegov sadržaj čini nekoliko različitih izvora koji su konsultovani u tom vremenskom okviru i za opseg ovog istraživanja, posebno:

- odgovori koje su nacionalne uprave i civilno društvo dale na savjetovanje koje je kružilo o pronalaženju porodice 2013. godine;
- povratne informacije od stručnjaka koji su prisustvovali EASO-ovim stručnim sastancima o pronalaženju porodice koji su se održavali od 2013. godine (uključujući EASO-ov stručni sastanak o trgovini djecom i pronalaženju porodice u maju 2015. godine);
- informacije iz „prakse države članice o traženju porodice maloljetnika bez pratnje“ koje je nacionalno tijelo dostavilo Komisiji za razradu srednjoročnog izvještaja EU-a o maloljetnicima bez pratnje.

Cilj ovog aneksa je da služi kao referentna tačka za identificiranje relevantnih projekata i inicijativa za pronalaženje porodice, koje poduzimaju nacionalne uprave i civilno društvo.

PROJEKTI I INICIJATIVE

KOJE RAZVIJAJU NACIONALNE VLASTI

AUSTRIJA

- SAVEZNA KANCELARIJA ZA AZIL — UNHCR

UBAUM II: Ovaj projekt je nastavak projekta UBAUM I (podrška vlasti postupcima azila za maloljetnike bez pratnje); UBAUM II su 2012. godine pokrenuli Savezna kancelarija za azil i UNHCR. Projekt se sastojao od uspostavljanja općih smjernica za tretiranje djece bez pratnje tokom postupka azila. Izvršena je analiza dokumentacije i trenutno je u toku koncept pronalaženja porodice.

BELGIJA

- MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA — KANCELARIJA ZA STRANCE

Belgijske diplomatske službe Ministarstva vanjskih poslova i Kancelarije za strance (Ministarstvo unutrašnjih poslova) potpisale su sporazum o saradnji u potrazi za trajnim rješenjima. Prema dostavljenim informacijama, konzularna predstavništva provjeravaju informacije koje su im poslane i otvaraju pretres na zahtjev Kancelarije za strance.

KIPAR

- SLUŽBA SOCIJALNE ZAŠTITE — MEĐUNARODNA SOCIJALNA SLUŽBA

Službe socijalne zaštite sarađuju s Međunarodnom socijalnom službom, tamo gdje je primjenjivo, zbog pronalaženja roditelja djece bez pratnje i, gdje je to moguće, postizanja ponovnog spajanja porodice.

ESTONIJA

- NACIONALNA VLAST — CRVENI KRST ESTONIJE

Nacionalne vlasti sarađuju s Crvenim krstom Estonije u pogledu pronalaženja porodica djece bez pratnje. Usluga pronalaženja od strane Crvenog krsta omogućava slanje poruka rođacima u područjima oružanih sukoba i katastrofa.

FINSKA

- FINSKA SLUŽBA ZA IMIGRACIJE — MEĐUNARODNA SOCIJALNA SLUŽBA

Finska služba za imigracije je 2007. godine potpisala ugovor o saradnji s Međunarodnom socijalnom službom (ISS) u vezi s pronalaženjem porodica. Finska služba za imigracije je 2010. godine primila pet izvještaja kao odgovor na 18 zahtjeva.

Godine 2011. je poslato 19 zahtjeva za pronalaženje: u šest slučajeva su staratelji pronađeni, u osam slučajeva nisu pronađeni ili je pronalaženje prekinuto dok je šest slučajeva još u toku.

NJEMAČKA

- SAVEZNA KANCELARIJA ZA MIGRACIJE I IZBJEGLICE — UNHCR — BUNDESFACHVERBAND UNBEGLEITETE MINDERJÄHRIGE

U dablinskim postupcima, Savezna kancelarija za migracije i izbjeglice kontaktira s UNHCR-om kako bi podržala i razmotrila slučajeve koji uključuju maloljetnike bez pratnje. Tu su i sastanci i razmjena informacija s drugim nevladinim organizacijama poput *Bundesfachverband unbegleitete Minderjährige,* kao i zakonskim starateljima i vladinim vlastima.

ITALIJA

- KOMITET ZA STRANE MALOLJETNIKE — IOM

Aktivnost pronalaženja porodice trenutno se sprovodi u saradnji IOM-a na osnovu sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava nakon određenog poziva za podnošenje prijedloga projekata i samo za maloljetnike bez pratnje koji nisu tražioci azila.

Komitet za strane maloljetnike je zadužen za pronalaženje porodice u zemlji porijekla maloljetnog stranca bez pratnje. Komitet je odgovoran za pokretanje porodičnih istraga u saradnji s IOM - Međunarodnom organizacijom za migracije. IOM podržava traženje porodice i pruža korisne informacije za razumijevanje konteksta porijekla maloljetnika. Kroz razgovore i sastanke s porodicom, IOM identificira porodicu i lokalno porijeklo za svakog maloljetnika kako bi općinama, odgovornim socijalnim asistentima i operaterima mogao pružiti potrebne informacije da:

- upoznaju porodičnu historiju i razloge za migraciju;
- analiziraju kritične tačke ili slabosti pokazane tokom razgovora s maloljetnikom;
- prilagode puteve pomoći/integracije u Italiji za maloljetnika, čime se projekt prilagođava njegovim/njezinim potrebama i motivaciji;
- bi procijenile mogućnosti za ponovnu integraciju u zemlji porijekla i u kontekstu porodice, u perspektivi i zaštiti najboljeg interesa djeteta.

MALTA

- AGENCIJA ZA ZAŠTITU AZILANATA — ŠEST DRUGIH LOKALNIH I MEĐUNARODNIH ORGANA

Agencija za zaštitu tražilaca azila (AWAS) je pokrenula pilot projekt, **Sparklet** (Podrška zatvorenim i otvorenim centrima putem profiliranja, akcijskog istraživanja i prijenosa znanja), čiji se dio fokusira na pronalaženje porodice maloljetnika bez pratnje. Ovaj projekt djelimično finansira Evropski fond za izbjeglice, a sprovodi AWAS u saradnji sa šest drugih lokalnih i međunarodnih tijela.

NIZOZEMSKA

- NIZOZEMSKE VLASTI - NIZOZEMSKO VIJEĆE ZA IZBJEGLICE

U Nizozemskoj, nizozemsko Vijeće za izbjeglice također može pomoći nizozemskim vlastima u pronalaženju članova porodice.

Nizozemske vlasti su naglasile da pronalaženje započinju tek nakon donesene odluke o azilu, međutim pred-pronalaženje započinje odmah na početku procesa. Prethodno pronalaženje uključuje prikupljanje dokumenata i/ili drugih informacija koje kasnije mogu pomoći u pronalaženju.

Zavisno od zemlje porijekla djeteta, slijede se različite taktike.

Kada je riječ o Afganistanu, nizozemske vlasti koriste Jedinicu za provjeru identifikacije (IDCU) u Kabulu od 2010. godine. Od 120 slučajeva, informacije o porodici pribavljene su za 40, u 20 nije bilo dovoljno podataka za pronalaženje porodice, a za ostale slučajeve rezultati se još uvijek čekaju. U slučajevima kada su roditelji bili locirani, nisu željeli primiti dijete, a djeca su ostala u Nizozemskoj. Iako u centralnom Iraku nije bilo rezultata pronalaženja, postignut je određeni uspjeh sa sjevernim Irakom. Od pet zahtjeva, dva su pozitivna rezultata gdje je dvoje djece vraćeno porodicama.

NORVEŠKA

- UDI — MINISTARSTVO PRAVDE

Norveška je dio **ERPUM-a,** projekta u kojem traženje porodice igra presudnu ulogu (detaljnije opisano na kraju ovog odjeljka).

Osim učestvovanja u projektu ERPUM, Norveška (UDI) je razvila **pilota za pronalaženje porodice na Šri Lanki**. Nakon što je primio veliku grupu maloljetnika sa Šri Lanke, od kojih je većina bila mlađa od 15 godina i davala vrlo malo informacija u vezi s porodicom, UDI je imao prilično dobre rezultate u pogledu pronalaženja - porodice su pronađene u većini slučajeva.

Ministarstvo pravde finansiralo je specijalne izaslanike za pet relevantnih ambasada kako bi ojačali rad na povratku za sve slučajeve; situacija u Šri Lanki je imala poseban fokus na pronalaženju porodice, tako da je specijalni izaslanik imao posebne nadležnosti u vezi s djecom bez pratnje. Šri Lanka je izabrana jer je u praksi bilo moguće preduzeti pronalaženje u smislu sigurnosne situacije; bilo je moguće kretati se i postojala je infrastruktura, uključujući registre.

POLJSKA

- KANCELARIJA ZA STRANCE — CRVENI KRST POLJSKE

Kancelarija za strance i Crveni krst Poljske usvojili su model praktične saradnje u vezi s potragom za rođacima djece bez pratnje koji se prijavljuju za izbjeglički status u Republici Poljskoj.

ŠVEDSKA

- ŠVEDSKA AGENCIJA ZA MIGRACIJE — ERPUM — BALKAN- UGANDA-BURUNDI

Švedska preduzima pronalaženje u zemljama odvojenim od projekta **ERPUM**.

Švedska prima maloljetnike iz 70 različitih zemalja, a iskustvo Švedske agencije za migracije je da svaka ima drugačiji sistem. Švedska je također bila uspješna u pronalaženju na **Balkanu**, gdje imaju sporazum o readmisiji i dobre veze s vlastima. Oni bi također trebali potpisati sporazum s **Ugandom** i lokalnom **organizacijom za prava djeteta da se započne pronalaženje porodice** s naglaskom na uključivanje porodice kao dio procesa. Na kraju, oni također imaju iskustvo pronalaženja u **Burundiju** korištenja burundske matične knjige rođenih. Jedna poteškoća u Burundiju je ta što su svi detalji o braku, smrti itd. napisani rukom u knjizi, pa ako nedostaju tačni detalji ili knjiga nije jasna, informacije se ne mogu pronaći.

ERPUM II

- ŠVEDSKA, NORVEŠKA, NIZOZEMSKA I VELIKA BRITANIJA

ERPUM II nastavak je ERPUM projekta koji je započeo 2011. godine, a djelimično ga finansira Fond za povratak Europske komisije. Ovo je primjer praktične saradnje na pronalaženju i mogućem povratku maloljetnika bez pratnje između Švedske, Nizozemske, Norveške i Velike Britanije. Svrha je udruživanje resursa i razmjena primjera dobre prakse i iskustva radi napretka u ovoj oblasti. ERPUM II se trenutno fokusira na Afganistan, Irak i Maroko.

- **Afganistan**: istraživanje mogućnosti prihvatnog centra za kratkoročni boravak, moguće s IOM-om kao facilitatorom integracije; tekuća diskusija s afganistanskim predstavnicima od 2010. godine.
- **Irak**: situacija u Bagdadu je teška, iako su oni u stalnim pregovorima s vladom. Do sada također nisu uspjeli identificirati facilitatora. Međutim, u Kurdistanu su uspjeli izvršiti neko traženje i trenutno su u pregovorima s Ministarstvom unutrašnjih poslova.
- **Maroko**: rad na razvoju pronalaženja porodice je započeo i praćen je s nekoliko terenskih posjeta.

Naglašena je važnost partnerskog rada na razvoju odnosa i saradnje sa zvaničnicima u tim zemljama. Rad izvršavaju dva tima:

a. „Tim trećih zemalja" koji je odgovoran za pregovore s vladama i organizacijama u trećim zemljama, kao i sprovođenje sporazuma s trećim zemljama.

b. „Tim kontaktnih tačaka za pronalaženje" se sastaje jednom u dva mjeseca kako bi razgovarao o statistikama, razvoju, izvještajima i održao radionice sa službenicima kako bi razumjeli njihova iskustva. To je prilika za razmjenu stručnosti.

RAZVIJENO OD STRANE MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

MEĐUNARODNI KOMITET CRVENOG KRSTA (ICRC)

Svjetsku **mrežu porodičnih veza** Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca čine ICRC, uključujući Centralnu agenciju za pronalaženje (CTA) u sjedištu i RFL jedinice njegovih delegacija i misija u 84 zemlje, kao i službe za obnavljanja porodičnih veza 189 nacionalnih društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca. Mreža porodičnih veza je odgovorna za aktivnosti za obnavljanje porodičnih veza (RFL). Centralna agencija za pronalaženje ICRC-a koordinira mrežom i igra savjetodavnu ulogu za pitanja koja se tiču nacionalnih društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca o pitanjima vezanim za RFL.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0966.htm

Online pronalaženje

Kada se dogodi hitna situacija velikog obima, još jedan način na koji mreža porodičnih veza često traži ljude je putem usluga za online pronalaženje. Usluge online praćenja koriste se od 1996. godine, u vezi s različitim sukobima i katastrofama, za objavljivanje spiska imena i informacija o: ljudima koji su sigurni i zdravi; bolničkim pacijentima; ljudima koji traže srodnike; traženim osobama ili onima koji su mrtvi; primaocima poruka Crvenog krsta do kojih je teško doći.

Pojedinci mogu pristupiti tim spiskovima direktno na web lokaciji lokaciji i mogu potražiti imena članova svoje porodice. Oni mogu objaviti sljedeće detalje na web lokaciji: svoje ime i mjesto, informaciju o tome da li su sigurni i zdravi; ili ime traženog rođaka sa zahtjevom za vijesti, zajedno s vlastitim imenom i podacima za kontakt.

Web lokacija Family Links

Web lokacija Family Links pomaže ljudima koji traže članove porodice kada su izgubili kontakt zbog oružanog sukoba ili drugih situacija nasilja, prirodnih katastrofa ili katastrofa koje izaziva čovjek ili migracije, kao i u drugim situacijama humanitarne potrebe.

http://familylinks.icrc.org/en/Pages/home.aspx

Elektronski kurs: Ponovno uspostavljanje porodičnih veza i psihosocijalna podrška

Ovaj elektronski kurs ima za cilj da poveća svijest i znanja psihosocijalnog pomoćnog osoblja o obnavljanju porodičnih veza i omogući praktičarima obnavljanja porodičnih veza da steknu znanja za osnovne alate i koncepte psihosocijalne prve pomoći.

http://familylinks.icrc.org/en/Pages/NewsAndResources/Resources/E-learning-RFLPSS.aspx

Dežurna telefonska linija

U izuzetnim hitnim slučajevima, ICRC ili Nacionalno društvo Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca također mogu uspostaviti telefonsku 'dežurnu liniju' za prikupljanje informacija, informiranje članova porodice ili upućivanje na odgovarajuće izvore informacija.

MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA MIGRACIJE (IOM)

Projeat o **Jačanju kapaciteta u državama članicama EU i trećim zemljama za promovisanje trajnih rješenja za maloljetnike bez pratnje** (kroz identifikaciju dobrih praksi u pronalaženju porodice i procjenama, kao i pružanjem poboljšanog pristupa reintegraciji) je trajao od januara 2013. do juna 2014. godine. Sproveden je u saradnji s Austrijom, Belgijom, Mađarskom, Italijom i Nizozemskom, a razmatrane su sljedeće zemlje porijekla: Afganistan, Albanija, Irak, Kosovo, Pakistan i Srbija. Predviđeni korisnici projekta bili su djeca bez pratnje, starateljske službe i vlasti EU.

Drugi projekt se bavio **aktivnostima pronalaženja porodice i organizacijom potpomognutog dobrovoljnog povratka djece migranata bez pratnje koja borave u Italiji**, koje je podržalo italijansko Ministarstvo rada i socijalne politike. Obuhvatio je geografska područja Italije i zemlje porijekla djece migranata bez pratnje. Korisnici koji su predviđeni uključuju djecu migrante bez pratnje koja privremeno borave u Italiji, socijalne radnike i druge koji rade s djecom

migrantima bez pratnje. Predviđeno je da projekt traje 18 mjeseci. Iako je pronalaženje porodice obično sastavni dio potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije, IOM vrši i pronalaženje porodice usmjereno na širi opseg upravljanja migracijama.

Pružanjem informacija o socioekonomskom kontekstu maloljetnika u zemlji porijekla i uzrocima i očekivanjima u vezi njihovog migracijskog projekta, oni koji su u direktnom kontaktu s maloljetnicima u zemlji domaćinu (npr. socijalni radnici, zakonski staratelji) mogu imati dodatne osnove da podrže maloljetnike u pronalaženju najboljih trajnih rješenja, odgovarajući na njihove težnje i potrebe. Dijeljenje informacija mora se vršiti u skladu s principima zaštite podataka IOM-a i bilo kojim drugim strožijim mehanizmima koji postoje (u zemlji domaćinu).

Trenutno u **Italiji IOM** sprovodi projekt **PRUMA: Promoviranje spajanja porodice i premještanja maloljetnih tražilaca azila bez pratnje (UMAS) prema Dablinskoj uredbi**. Cilj ovog projekta je olakšati ponovno spajanje porodice djece migranata bez pratnje koja dolaze u Evropu u potrazi za međunarodnom zaštitom i koja imaju srodnike koji žive u nekoj od država članica EU. Ova inicijativa ima za cilj usmjeriti i ubrzati postupak ponovnog ujedinjenja predviđen evropskim zakonom za djecu bez pratnje koja traže azil, kako bi ih zaštitili od rizika da postanu žrtve trgovine ili eksploatacije.

Projekt PRUMA, koji finansira Evropska komisija u okviru Evropskog fonda za izbjeglice, ima za cilj da pruži podršku pravovremenom sprovođenju odredaba o spajanju porodice koje predviđa Dablinska uredba III. Iz tog razloga su razvijeni standardni postupci s ciljem jačanja saradnje između nacionalnih dablinskih jedinica i drugih relevantnih vlasti. Ove procedure su usmjerene i na ubrzavanje mnogih koraka u postupku ponovnog ujedinjenja: od identifikacije djeteta do njegovog premještaja u državu članicu u kojoj prebivaju njegovi srodnici, stalno vodeći računa o najboljim interesima maloljetnika i pravnim garancijama na kojima se ovo zasniva.

Pored identifikovanih regionalnih standardnih operativnih postupaka (SOP), odbor stručnjaka je razradio nacionalne SOP-ove i predložio ih nadležnim vlastima u sljedećim zemljama učesnicama: Francuskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Italiji, Malti i Velikoj Britaniji.

FOND UJEDINJENIH NARODA ZA DJECU (UNICEF) I VISOKI KOMESAR UJEDINJENIH NARODA ZA IZBJEGLICE (UNHCR)

Kao dio zajedničkog nastojanja da se pojača zaštita za sve veći broj djece i ostalih sa specifičnim potrebama koji stižu u Evropu, UNHCR i Unicef su osnovali posebne centre za podršku djeci i porodicama duž najčešće korištenih migracijskih ruta u Evropi.

Dvadeset **čvorišta za podršku djeci i porodici**, poznatih kao „**Plave tačke**", pružaju siguran prostor za djecu i njihove porodice, vitalne usluge, igru, zaštitu i savjetovanje na jednom mjestu. Usluge uključuju obnavljanje porodičnih veza — koje pruža mreža Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca; ponovno spajanje porodice, prostori prilagođeni djeci, namjenski kutak za majke i bebe, sigurni prostori za spavanje za žene i djecu, psihosocijalno i pravno savjetovanje i upućivanje na druge službe po potrebi.

RAZVIJENO OD STRANE ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA

MEĐUNARODNI KARITAS BELGIJE

Međunarodni Karitas Belgije radi s maloljetnicima na pronalaženju porodice, često povezan s povratkom. Ovo je veoma dug proces kojim se želi osigurati održiv povratak.

Prije pronalaženja je neophodno izgraditi povjerenje a pronalaženje porodice mora se sprovoditi na toj osnovi povjerenja. Kada se pronađe porodica, prvi korak je „rehabilitacija" djece s roditeljima, koja dugo traje. Moraju se istražiti uloga porodice u djetetovom životu i reintegracija i obrazovne mogućnosti djeteta. Maloljetnik se treba školovati u zemlji prijema kako bi mogao/mogla raditi kod kuće. Karitas Belgije vodi dva projekta, jedan u **Gvineji** i drugi u **Maroku**, radeći s porodicama prije povratka, radeći na reintegraciji i razumijevanju mandata porodice - kada i čemu se dijete može vratiti. Karitas Belgije ulaže u prostor za obuku kako bi maloljetnici mogli obnoviti svoje živote.

ODBRANA ZA DJECU

Od decembra 2009. do novembra 2011. Odbrana za djecu je bila koordinator projekta **Otklanjanje nedostataka u zaštiti (eng. Closing a Protection Gap): osnovni standardi za staratelje djece odvojene od roditelja**. U ovaj projekt je bilo uključeno sedam evropskih partnera. Za vrijeme trajanja projekta razvijeno je deset osnovnih standarda za staratelje s ciljem da se djeci odvojenoj od roditelja koja stižu u Evropu pruži bolja zaštita. Intervjui sa 68 staratelja i 127 djece odvojene od roditelja činili su osnovu za razvoj standarda. Od 2012. godine organizacija

Međunarodna zaštita za djecu-Nizozemska koordinirala je i prateći projekt **Otklanjanje nedostataka u zaštiti 2.0**. Glavni cilj ovog projekta bio je osigurati da se osnovni standardi sprovode i na nacionalnom i na evropskom nivou. Svi pojedinačni izvještaji o zemljama, alati za staratelje i kreatore politike i dodatne informacije mogu se naći na: www.corestandardsforguardians.com.

Od decembra 2012. do decembra 2014. devet projektnih partnera su radili na implementaciji osnovnih standarda za staratelje djece odvojene od roditelja. Ciljevi projekta su:

1. podizanje svijesti o osnovnim standardima, njihovo prilagođavanje situaciji u svakoj zemlji Evropske unije koja sudjeluje u projektu, kao i osnaživanje staratelja;

2. nacionalna implementacija osnovnih standarda u praksi i zalaganje za odredbe u nacionalnom zakonodavstvu;

3. razvoj Evropskih strateških smjernica za usklađivanje određenog starateljstva inspirisan osnovnim standardima;

4. proširenje opsega osnovnih standarda za staratelje djece u Evropi u devet drugih zemalja evropske unije.

EVROPSKO VIJEĆE ZA IZBJEGLICE I EMIGRANTE (ECRE)

ECRE je nedavno bilo dio projekta **Niste više sami: Unapređenje standarda prijema za djecu bez pratnje**, koji će trajati do marta 2016. godine.

Sveukupni cilj projekta je da doprinese poboljšanju standarda prihvata za djecu bez pratnje (UAC) i osigura da smještaj i prihvat odgovaraju njihovim potrebama. Poseban cilj projekta je da dalje osigura alate za razvoj dobrih praksi i podizanje svijesti o postojećim dobrim praksama detaljnim proučavanjem pet odabranih modela/praksi u sljedećim zemljama: Francuskoj, Mađarskoj, Nizozemskoj, Škotskoj i Švedskoj.

Poseban interes je posvećen praksi prihvatnih objekata u Nizozemskoj. Poseban oblik prihvata pod nazivom „ Zaštićena lokacija prihvata" (BO) je dostupan za muškarce i žene, kao i maloljetne majke bez pratnje koje su (moguće) žrtve trgovine ljudima. Ako je maloljetnik označen kao moguća žrtva trgovine ljudima, on ili ona automatski završava u ovoj zaštićenoj lokaciji prihvata. Cilj posjete studiji slučaja (koja će se održati u oktobru 2015. godine) i studijske posjete (koja će se održati u januaru 2016. godine) ne samo da će se baviti funkcionisanjem centra 'Zaštićeni prihvat' već i identifikacijom mogućih i/ili potencijalnih kandidata tokom unosa. Dalje će se proučiti i funkcionisanje sistema verifikacije (petlja) koji je postojao i da li je početna identifikacija ovih maloljetnika bez pratnje bila tačna ili nije.

Projekt će razmotriti i nestanke s lokacije zaštićenog prihvata i pronađena rješenja ili ona koja treba dalje tražiti.

Za više informacija o projektu provjerite:

http://www.ecre.org/component/content/article/63-projects/1005.

MEĐUNARODNA SOCIJALNA SLUŽBA

ISS Švicarska je na socijalnom i profesionalnom nivou razvila projekt za zaštitu i reintegraciju djece koja su u pokretu i u ranjivoj situaciji u transnacionalnom kontekstu zapadne Afrike pod nazivom **Mreže zapadne Afrike**. Ključna aktivnost u ovom projektu je pronalaženje porodice.

Više informacija na http://www.westafricanetwork.org/.

NESTALA DJECA EVROPE

Cilj projekta **SUMMIT - Zaštita maloljetnih migranata bez pratnje od nestajanja utvrđivanjem najboljih praksi i obuka aktera o međuagencijskoj saradnji**, je smanjiti broj djece migranata bez pratnje koja će nestati i zaštititi prava koja imaju. Cilj projekta je odgovoriti na potrebu da se pojasni način na koji se pitanje nestanka djece migranata bez pratnje rješava u različitim zemljama i promovirati uspješne strategije i ponašanje koje se odnosi na prevenciju i odgovor na nestanke. Ovaj projekt proučava i transnacionalnu dimenziju pitanja nestanka djece migranata bez pratnje, a posebno izazove koji se odnose na razmjenu informacija i pronalaženje djece.

Od pokretanja u oktobru 2014. MCE je:

- istražila izazove i prilike koji se odnose na međuagencijsku saradnju u sedam zemalja (IT, CY, EL, ES, BE, UK, IE);
- u kontaktu s operaterima u prihvatnim centrima, starateljima i tijelima za izvršavanje zakonodavstva prikupljala je njihovo iskustvo i njihova mišljenja;

- istraživala unutar mreže MCI od 116.000 dežurnih telefona koji je trenutni nivo uključenosti dežurnih telefona u slučajevima nestanka djece migranata bez pratnje i koja bi bila dodatna vrijednost koju oni mogu pružiti u prekograničnim slučajevima. Posebna pažnja se posvećuje aspektu prevencije zbog važnosti izbjegavanja izlaganja te djece ozbiljnim rizicima po njihovo zdravlje i život.

Konačni proizvod SUMMIT-a će biti stvaranje materijala za obuku za gore spomenute aktere i organizacija seminara za obuku u 2016. godini, uz učešće 60 stručnjaka. Povećani standard obuke i pripreme relevantnih aktera direktno će podrazumijevati povećani standard usluga, u direktnu korist djece migranata bez pratnje i, indirektno, relevantnih vlasti.

NIDOS — MEĐUNARODNI KARITAS — FRANCUSKA TERRE D'ASILE

Kao dio projekta, Podrška Dablina starateljima, Nidos osnovao je službu za pomoć starateljima u slučajevima Dablina za djecu bez pratnje. Ovaj projekt sprovodi Nidos u saradnji s Međunarodnim Karitasom i France Terre d'Asile, a finansira Evropska komisija. Započeo je 1. juna 2013. Cilj projekta je:

- formulirati konkretne korake za svaku državu članicu o tome kako ponovno ujediniti maloljetnika bez pratnje s njegovom porodicom (briga za njegu);
- ponuditi konkretnu podršku starateljima i drugim zastupnicima u dablinskim slučajevima maloljetnika bez pratnje, naprimjer s praktičnim problemima s ponovnim spajanjem maloljetnika i njihovih porodica.

Služba za pomoć je namijenjena starateljima i ostalim predstavnicima maloljetnika bez pratnje koji imaju porodicu u drugoj državi članici i žele se ponovo ujediniti. Nudi online informacije o kontakt podacima i praksi koja se koristi u zemlji na www.engi.eu.

Aneks 4: Publikacije

Aneks je namijenjen da služi kao referentna tačka za identificiranje relevantnih publikacija i dokumenata koje razvijaju međunarodna, evropska i nacionalna tijela ili organizacije u polju pronalaženja porodice. Iako su svi napori uloženi da se pruži sveobuhvatan pregled, popis u nastavku ne treba smatrati iscrpnim.

EVROPSKO VIJEĆE ZA IZBJEGLICE I EMIGRANTE (ECRE)

Dvije glavne publikacije na ovu temu:

Dablinska uredba II: Životi na čekanju projekt Dablinske transnacionalne mreže, februar 2013.

Cilj projekta Dablinske transnacionalne mreže je poboljšati znanje o sprovedbi Dablinske uredbe i istražiti i analizirati praksu država članica u vezi s tehničkom primjenom ove Uredbe. Ovaj izvještaj pruža komparativnu analizu prakse država članica u primjeni Dablinske uredbe u Austriji, Bugarskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Nizozemskoj, Slovačkoj, Španiji i Švicarskoj. Služi kao sinteza nalaza nacionalnih izvještaja koje su izradili projektni partneri, a također se oslanja na sudsku praksu u tim državama članicama. Izvještaj je dostupan na:

http://ecre.org/component/content/article/56-ecre-actions/317-dublin-ii-regulation-lives-on-hold.html.

Komparativna studija o praksama na polju povratka djece, decembar 2011.

Radi se o studiji o „najboljim praksama na polju povratka maloljetnika" koja je sprovedena u strateškom partnerstvu s organizacijom „Spasite djecu", u ime Evropske komisije.

Studija se bavila zakonodavstvom i praksom u vezi s povratkom djece, bez pratnje ili unutar porodica, koja se vraćaju dobrovoljno ili su prisiljena da se vrate zbog svog statusa državljana trećih zemalja s ilegalnim boravkom.

Cilj studije je da pomogne državama članicama u razvijanju efikasnog sistema za upravljanje povratkom djece u zemlje izvan EU.

Ključni pravni instrument na koji se studija odnosi je Direktiva 2008/115/EZ o zajedničkim standardima i postupcima u državama članicama za povratak državljana trećih zemalja s ilegalnim boravkom, takozvana „Direktiva o povratku". Direktiva identificira „najbolje interese djeteta" kao „primarno razmatranje" država prilikom implementacije Direktive o povratku i sadrži niz odredbi koje se posebno bave situacijom djece. Studija je dostupna na:

http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/immigration/docs/studies/Return_of_children-final.pdf.

AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA FUNDAMENTALNA PRAVA (FRA)

Izvještaj o *Sistemima starateljstva nad djecom koja su lišena roditeljskog staranja u Evropskoj uniji — s posebnim naglaskom na njihovu ulogu u odgovoru na trgovinu djecom*, oktobar 2015.

Ovaj izvještaj istražuje ključne karakteristike sistema starateljstva koji je uspostavljen s ciljem da se udovolji potrebama sve djece koja trebaju zaštitu, poput djece bez pratnje, uključujući djecu žrtve i one kojima prijeti opasnost da postanu žrtve trgovine ljudima ili drugih oblika eksploatacije. Istraživanje pokriva četiri specifična područja, a to su vrsta postojećih sistema starateljstva, profil imenovanih staratelja, postupci imenovanja i zadaci staratelja.

http://fra.europa.eu/en/publication/2015/guardianship-children-deprived-parental-care.

Priručnik o *Starateljstvu nad djecom lišenom roditeljskog staranja — Priručnik za jačanje sistema starateljstva kako bi se udovoljilo specifičnim potrebama djece žrtava trgovine ljudima*, juni 2014.

Ovaj priručnik pruža smjernice uspostavljanje i vođenje nacionalnih sistema starateljstva i ukazuje na glavne zadatke koje staratelj treba izvršavati kako bi ojačao zaštitu djece lišene roditeljskog staranja, poput djece bez pratnje. Drugi dio priručnika o zadacima staratelja sadrži kontrolne liste mogućih radnji koje će staratelji možda trebati poduzimati kako bi promovirali najbolje interese djeteta u njegovim ili njezinim različitim životnim sferama, uključujući i pronalaženje porodice.

Priručnik je dostupan na nekoliko EU jezika na web lokaciji lokaciji FRA:

http://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care-handbook-reinforce-guardianship.

***Djeca odvojena od roditelja, tražioci azila u državama članicama Evropske unije (Komparativni izvještaj),* 2010.**

Izvještaj se bavi životnim uslovima djece, kao i pravnim pitanjima i postupcima koji ih se tiču. Različiti nalazi odgovaraju različitim okruženjima u kojima ta djeca žive, rješavajući tako potrebu za uključivanjem dječijih stavova i iskustava u posao koji nastoji informirati o djelovanju politike. Pronalaženje i ponovno spajanje porodice je jedna od istraživanih oblasti.

http://fra.europa.eu/en/publication/2012/separated-asylum-seeking-children-european-union-member-states.

***Priručnik o evropskom pravu koji se odnosi na azil, granice i imigraciju*, izdanje iz 2014.**

Priručnik ispituje relevantni zakon u oblasti azila, granica i imigracije koji potiče iz oba evropska sistema: Evropske unije i Vijeća Evrope. Pruža pristupačan vodič za razne evropske standarde koji se odnose na azil, granice i imigraciju.

Priručnik je dostupan na nekoliko EU jezika na web lokaciji FRA:

http://fra.europa.eu/en/publication/2013/handbook-european-law-relating-asylum-borders-and-immigration.

Priručnik o evropskom pravu koji se odnosi na prava djeteta

Cilj priručnika je da ilustrira kako se evropskim pravom i sudskom praksom prilagođavaju specifični interesi i potrebe djece. Priručnik također ilustrira važnost roditelja i staratelja ili drugih zakonskih zastupnika i upućuje, tamo gdje je primjereno, na to gdje su prava i odgovornosti najistaknutiji kod staratelja djece.

http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2015-handbook-european-law-rights-of-the-child_en.pdf.

EVROPSKA AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE OPERATIVNOM SARADNJOM NA VANJSKIM GRANICAMA DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE (FRONTEX)

VEGA Priručnik: Djeca na aerodromima

Priručnik, objavljen 2015. godine, sadrži odgovarajuće operativne akcije za kontrolu ulaska, tranzita i izlaska koje su osmišljene ne uzimajući u obzir moguće, ali rijetko prisustvo policajaca specijalizovanih za dječija prava ili dječiju zaštitu na licu mjesta. Smjernice pokušavaju i da uvijek odražavaju i osiguraju pristup zasnovan na pravima djeteta, uzimajući u obzir konkretne potrebe i obaveze aktivnosti graničara u isto vrijeme. Dostupno na:

http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Training/VEGA_Children_Handbook.pdf.

MEĐUAGENCIJSKA SARADNJA: MEĐUNARODNI KOMITET CRVENOG KRSTA, MEĐUNARODNI KOMITET ZA SPAŠAVANJE, SPASITE DJECU, FOND UJEDINJENIH NARODA ZA DJECU (UNICEF), VISOKI KOMESAR UJEDINJENIH NARODA ZA IZBJEGLICE I WORLD VISION

Međuagencijski vodeći principi o djeci bez pratnje i djeci odvojenoj od roditelja

Ovaj set sveobuhvatnih smjernica daje okvir i set principa kojima je cilj osigurati da se prava i potrebe djece odvojene od roditelja efikasno rješavaju. Stvoren kroz blisku međuagencijsku saradnju, dokument se bavi svim aspektima vanrednih situacija, od sprečavanja razdvajanja do pronalaženja porodice i ponovnog ujedinjenja do dugoročnih rješenja i potiče udruživanje komplementarnih vještina i stručnosti. Dostupno na:

http://www.unicef.org/protection/IAG_UASCs.pdf ili na https://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p1101.htm.

Prijevod na francuski i španski dostupan na: http://resourcecentre.savethechildren.se/library/inter-agency-guiding-principles-unaccompanied-and-separated-children ili na http://www.refworld.org/docid/4113abc14.html.

MEĐUNARODNI KOMITET CRVENOG KRSTA (ICRC)

Praćenje porodice nestalih osoba: Praktičan priručnik

Ovaj priručnik se zasniva uglavnom na iskustvima, u različitim kontekstima, Međunarodnog komiteta Crvenog krsta (MKCK) i drugih koji su uključeni u podršku porodicama čiji su rođaci nestali kao posljedica oružanog sukoba ili nasilja u nekom drugom obliku. MKCK igra aktivnu ulogu od 1991. godine u pružanju podrške porodicama nestalih osoba i zagovaranju poštovanja njihovog prava da znaju sudbinu svojih rođaka. Tokom sukoba u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i na Kosovu, porodice su MKCK-u podnijele preko 34.000 zahtjeva za pronalaženje, nadajući se da će saznati šta je s njihovim najmilijima i da će vratiti njihove posmrtne ostatke.

https://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p4110.htm

Da li tražite člana porodice?

Ova publikacija ističe web lokaciju familylinks.icrc.org namijenjenu ljudima koji su odvojeni od članova porodice u oružanim sukobima, prirodnim katastrofama ili migracijama. Objašnjava kako kontaktirati stručnjake nacionalnih društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca širom svijeta putem web stranice koja pruža pristup nizu usluga osmišljenih da pomognu ljudima u obnavljanju kontakta sa svojim voljenima.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p4102.htm

Potreba za znanjem: obnavljanje veza između raseljenih članova porodice

Ova publikacija objašnjava kako funkcionira mreža Family Links. Opisuje situacije u kojima dolazi do razdvajanja porodica i mnoge načine na koje Međunarodni pokret Crveni krst i Crveni polumjesec podržavaju raseljene porodice i porodice nestalih.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p4037.htm

Strategija ponovnog uspostavljanja porodičnih veza

Ova publikacija sadrži strategiju obnavljanja porodičnih veza (RFL) Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca i plan implementacije (2008-2018), kao i izbor relevantnih pravnih referenci.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0967.htm

Obnavljanje porodičnih veza, predstavljanje strategije za svjetsku mrežu

Ovaj letak rezimira rad koji mreža Family Links Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca obavljaju kako bi zadovoljila potrebe onih koji su odvojeni od svojih voljenih kao rezultat rata, katastrofa, migracija ili drugih okolnosti.

Obnavljanje veza između raseljenih članova porodice

Ovaj letak daje sažetak problema porodica razdvojenih ratom ili katastrofama i opis metoda koje Međunarodni pokret Crveni krst i Crveni polumjesec koriste za obnavljanje porodičnih veza, ponovno spajanje razdvojenih porodica i utvrđivanje statusa pritvorenih i nestalih osoba. Također uključuje pregled rezultata postignutih u Meksiku i Centralnoj Americi, Haitiju, Demokratskoj Republici Kongo i Afganistanu.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0592.htm

Obnavljanje porodičnih veza: vodič za Nacionalna društva Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca

Namijenjen međunarodnim nacionalnim društvima Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, ovaj vodič promoviše zajednički pristup Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca obnavljanju porodičnih veza prekinutih sukobima, prirodnom katastrofom ili drugim humanitarnim krizama. Sadrži savjete o unapređivanju alata za pronalaženje uključujući nove tehnologije, i opisuje pravnu osnovu za rad na pronalaženju.

http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0784.htm

OPSERVATORIJ MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG ZAKONA ZA MALOLJETNIKE

Djeca u pokretu, pronalaženje porodice i procjena potreba - Smjernice za bolju saradnju profesionalaca koji se bave djecom strancima bez pratnje u Evropi je izvještaj kojim koordinira Opservatorij međunarodnog krivičnog zakona za maloljetnike.

Glavni cilj ovog izvještaja je razviti sveobuhvatno poređenje i analizu profila djece bez pratnje - u pogledu potreba i pitanja pronalaženja porodice - u različitim partnerskim zemljama domaćinima i pružiti višedimenzionalnu procjenu problema na evropskom nivou.

Izvještaj je dio EU projekta, **Net for U — Mreža za rješavanje potreba djece i mreže za integraciju djece bez pratnje**, koji je uključio sedam partnera, a koordinira njime Istituto Don Calabria u Italiji, uz podršku Evropske komisije, Generalni direktorat za unutrašnje poslove.

MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA MIGRACIJE (IOM)

Djeca bez pratnje u pokretu

Dokument ima za cilj da pruži pregled opsega aktivnosti Međunarodne organizacije za migracije (IOM) u vezi sa zaštitom djece migranata bez pratnje i podrškom ovoj grupi. Značajno se oslanja na operativne podatke IOM-a i programske informacije prikupljene putem internih alata za upravljanje znanjem; a u isto vrijeme, ove informacije su dopunjene mapom aktivnosti terenskih kancelarija IOM-a koje pokrivaju period 2009-2011.

U skladu s povećanom pažnjom koja se posvećuje dječijoj migraciji kao dijelu šireg fenomena porodične migracije, transnacionalnih porodica i spajanja porodice, rad IOM-a je znatno porastao u vezi s pružanjem pomoći djeci u pokretu, posebno djeci bez pratnje.

Međunarodni dijalog o migracijama br. 24 - Migracije i porodice

Ova publikacija sadrži izvještaj i dopunske materijale o radionici o migracijama i porodicama, koja je održana u Ženevi, Švicarska, 7. i 8. oktobra 2014. godine, u okviru Međunarodnog dijaloga o migracijama (IDM). Radionica je bila druga u nizu od dvije radionice organizovane 2014. godine pod sveobuhvatnom temom, „Migracije, ljudska mobilnost i razvoj: Trendovi u nastajanju i nove prilike za partnerstva".

MEĐUNARODNA SOCIJALNA SLUŽBA

Od svog nastanka, ISS je objavila nekoliko vodiča i priručnika koji se bave problematikom pronalaženja porodice, kao što je knjiga, ***Djeca bez pratnje u hitnim slučajevima: Terenski vodič za njegu i zaštitu ili Priručnik za rad na ISS-u***.

U skorije vrijeme ISS je aktivno uključena u razvoj i promovisanje **Smjernica za alternativnu brigu o djeci** kao i ***Priručnika za implementaciju i nadzor za Smjernice*** (http://www.iss-ssi.org/ index.php/en/what-we-do-en/advocacy#guidelines), koji se bave i ovom problematikom (vidjeti posebno paragrafe 139-166 Smjernica i stranice 113-119 Priručnika). ***Mjesečni pregled ISS-a*** sadrži i povremene članke o maloljetnicima bez pratnje i, prema tome, bavi se pitanjem pronalaženja porodice.

SAVE THE CHILDREN

Ovaj spisak uključuje niz oblasti u kojima se STC bavi pronalaženjem porodice u kontekstu EU u nedavnim političkim raspravama u vezi s djecom koja dolaze u Evropu:

- doprinos radionici kontakt odbora za EU Direktivu za povratak o članu 10(2) Direktive o povratku, februar 2010;
- **EU studija o povratku djece, ECRE i Save the CHildren** (novembar 2011);
- preporuke za politike u vezi s pitanjem u revidiranom pregovaranju o zakonodavstvu EU o azilu, savjetovanje o Akcionom planu EU-a za djecu bez pratnje i izvještaj o njegovoj sprovedbi;
- doprinos sastanku stručnjaka EU za pronalaženje porodice u martu 2013. u organizaciji Evropske komisije;
- doprinos Save the Children/danskoj konferenciji predsjedavanja EU o djeci bez pratnje, juni 2013;
- Sva the Children podnesak Komitetu UN-a za prava djece u kontekstu općeg dana rasprave o djeci u procesu migracije.

FOND UJEDINJENIH NARODA ZA DJECU (UNICEF)

Izgubljeni: Hitna njega i pronalaženje porodice za odvojenu djecu od rođenja do pet godina, Fond UN-a za djecu (Unicef, april 2007), dostupno na:

http://www.bettercarenetwork.org/toolkit/protection-and-care-in-emergencies/registration-emergency-care-and-family-tracing/the-lost-ones-emergency-care-and-family-tracing-for-separated-children-from-birth-to-five-years.

Dokument je trebao pružiti smjernice koje osiguravaju da se djeca mlađa od pet godina ne razdvajaju kada se to može izbjeći i, ako se odvoje, da se mogu što prije spojiti s porodicom. Uključuje poglavlja o pronalaženju, registraciji, verifikaciji, ponovnom ujedinjenju i pružanju njege radi zadovoljenja razvojnih potreba.

VISOKI KOMESAR UJEDINJENIH NARODA ZA IZBJEGLICE (UNHCR)

Živo i zdravo: šta države mogu uraditi da osiguraju poštovanje najboljih interesa djece bez pratnje i razdvojene djece u Evropi, UNHCR Unicef oktobar 2014. dostupno na:

http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.

Ovaj dokument ima za cilj pružanje podrške državama u EU i EFTA-i u primjeni principa najboljeg interesa kao primarnog razloga kada se radi o djeci bez pratnje i odvojenoj djeci na njihovoj teritoriji. Ovaj dokument je prvenstveno dizajniran da ga koriste kreatori politike i javne i privatne institucije u EU i zemljama EFTA-e koje žele uspostaviti ili poboljšati aranžmane za identifikaciju djece bez pratnje i odvojene djece, a prvenstveno uzimajući u obzir njihove najbolje interese, uključujući i utvrđivanje trajnih rješenja za njih. Također može biti od interesa za druge aktere u sistemima dječije zaštite, poput advokata, socijalnih radnika, zastupnika/staratelja, pravosuđa i dječijih ombudsmana.

Srž stvari - Procjena vjerodostojnosti kada djeca podnose zahtjev za azil u Evropskoj uniji, decembar 2014, dostupno na:

http://www.refworld.org/docid/55014f434.html.

Ova publikacija ima za cilj da pomogne donosiocima odluka da na fer, objektivan i dosljedan način procijene vjerodostojnost dječijih zahtjeva. Konkretno, publikacija ima različite nacionalne prakse u vezi s pronalaženjem porodica i metodama procjene starosti. Daje niz zapažanja koja bi mogla poslužiti kao sonova za smjernice na tu temu.

Terenski priručnik za sprovedbu smjernica BID UNHCR

Smjernice za BID i ovaj terenski priručnik dio su UNHCR-ovih obaveza koje se odnose na zaštitu djece izbjeglica.

Određivanje najboljih interesa alat je za sprovođenje Zaključka ExCom-a br. 107 (2007) o djeci koja su pod rizikom, a također je uključeno u UNHCR-ove Globalne strateške prioritete 2010-2011. i 2012-2013. i dio je Okvira odgovornosti za integrisanje doba, pola i različitosti. Stoga je važno da svi službenici programa, službi u zajednici, zaštite i na terenu, kao i relevantni partneri (zaštita djece), razumiju proces i primijene smjernice u svom svakodnevnom radu. Dostupno na http://www.refworld.org/docid/4e4a57d02.html.

Aneks 5: Metode pronalaženja porodice koje se koriste u EU+

Tabela 1: *Metode koje EU+ države primjenjuju za prikupljanje potrebnih informacija za postupak pronalaženja porodice.*

EU+ države	Intervjuisranje		Direktan kontakt sa članovima porodice	Upotreba baza podataka/evidencija				Uključenost socijalnih službi			Uključenost IGO/NVO	Ostale metode
	dijete	članovi porodice		u zemlji domaćinu	u drugoj DČ	u zemlji porijekla	u drugim zemljama	u zemlji domaćinu	u zemlji porijekla	ISS		
AT	✓	✓	✓	✓	Dablin	✓	✓	✓			✓	✓
BE	✓	✓	✓	✓	Dablin	✓	✓	✓			✓	✓
BG	✓											
CY	✓	✓	Ne	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
DE	✓	✓		✓	Dablin	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
DK	✓	✓	✓		✓						✓	
EE	✓	✓		✓	Dablin	✓		✓			✓	
FI	✓	✓	✓	✓	Dablin	Ne	Ne	✓	Ne	✓	Ne	✓
FR	✓	✓		Ne	Ne	Ne	Ne	✓	✓	Ne	✓	✓
HU	✓		Ne	✓	Dablin	Ne	✓	✓	Ne		✓	
IE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
IT	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓
LT												
LV	✓	✓		✓							✓	
LU	✓							✓	✓		✓	
MT	✓	✓	✓					✓	✓		✓	
NL	✓	✓	✓	Ne	Dablin	Ne	Ne	✓	Ne	✓		✓
NO	✓	✓	✓	✓	Dablin	Ne	✓	✓	Ne	Ne	✓	Ne
PL	✓			✓	Dablin	✓					✓	
PT	✓	✓		✓	✓	✓					✓	
RO												
SE	✓	✓	✓	✓	Dablin	✓	✓	✓	✓		✓	
SI	✓			✓	Dablin			✓			✓	
SK	✓	✓		✓	Dablin	✓	✓	✓	Ne		✓	Ne
UK	✓	Ne	✓	✓	Ne	✓	✓	✓	✓	✓	Ne	nije primjenjivo
Sažetak	**23/23**	**17/18**	**11/14**	**17/19**	**16/18**	**12/17**	**10/13**	**18/18**	**9/12**	**6/8**	**19/21**	**7/8**

Tabela 2: *Metode koje EU+ države primjenjuju za provjeru porodičnih veza između djeteta i pronađenog člana porodice ili rođaka.*

EU+	Dokumentacija	Istraživanje koje sprovodi ambasada	Kontakt sa zemljom porijekla	Izjave djeteta	DNK	Intervju/račun člana porodice	Upotreba eksternih izvora
AT	✓			✓			✓
BE	✓	✓		✓			
BG				*Bez iskustva*			
CY		✓	✓	✓			
DE	✓			✓	✓	✓	
DK				✓		✓	
EE					✓		
FI				✓		✓	
FR		✓	✓	✓			
HU				*Bez iskustva*			
IE	✓				✓		
IT	✓			✓	✓	✓	
LT				-			
LV	✓			✓	✓		
LU	✓						
MT	✓			✓			(IOM)
NL	✓				✓		
NO	✓			✓		✓	
PL				*Bez iskustva*			
PT	✓	✓	✓				
RO				-			
SE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	(NVO u COO)
SI	✓			✓			
SK	✓			✓		✓	
UK	✓			✓		✓	

KAKO DOBITI EU PUBLIKACIJE

Besplatne publikacije:

- jedan primjerak:
  putem EU knjižare (http://bookshop.europa.eu);
- više od jednog primjerka ili plakata/mape:
  iz predstavništva Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
  iz delegacija u zemljama koje nisu članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm);
  kontaktiranjem usluge Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) ili pozivom na broj 00 800 6 7 8 9 10 11 (besplatni telefonski broj s bilo kojeg mjesta u EU) (*).

  (*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (iako neki operateri, telefonske govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Publikacije koje se plaćaju:

- putem EU knjižare (http://bookshop.europa.eu).

BZ-08-21-244-BS-N

Publications Office
of the European Union